

HET Register

Vakblad van het Register Belastingadviseurs

december 2021 | nummer 6

Register Belastingadviseurs 90 jaar:
verleden, heden en toekomst

**Als trotse kennispartner
feliciteert Wolters Kluwer het
Register Belastingadviseurs
met het 90-jarig jubileum!**

Wolters Kluwer
When you have to be right

Colofon

Het Register is een uitgave van het Register Belastingadviseurs (RB), World Trade Center Den Haag Prinses Beatrixlaan 544 2595 BM Den Haag Toren C, verdieping 9 Tel.: (088) 010 77 77

Het Register verschijnt zes keer per jaar en vormt een belangrijke informatiebron voor de leden van het Register Belastingadviseurs. Leden en relaties van het RB ontvangen Het Register uit hoofde van hun lidmaatschap/betrokkenheid bij het RB. Informatie over (het lidmaatschap van) het RB vindt u op www.rb.nl; informatie over het opzeggen van het lidmaatschap vindt u op www.rb.nl/lidmaatschap-opzeggen.

Redactieraad

Mr. S.F.J.J. (Sylvester) Schenk RB (hoofd-redacteur)
Prof. mr. dr. G.J.M.E. (Guido) de Bont
Mr. E.E.J.C. (Eli) Hendriks RB
Mr. dr. M.J. (Mascha) Hoogeveen
Mr. drs. A.J.A. (Fons) Overwater RB
Mr. W.J.M. (Wil) Vennix RB

Eindredactie

Mr. Sandra van den Nieuwenhof
www.sandravandennieuwenhof.nl
E-mail: contact@sandravandennieuwenhof.nl

Uitgever

Register Belastingadviseurs
E-mail: communicatie@rb.nl

Rubriek Jurisprudentie en Wetgeving
Fiscaal up to Date, Dordrecht

Advertenties

Elma Media B.V.
Rob Stavenuiter
Tel.: 0226-331638
E-mail: r.stavenuiter@elma.nl

Twaalfde jaargang, oplage 7500

Vormgeving

Twinmedia BV, Joke Boer

© Register Belastingadviseurs

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door middel van boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere methode dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het Register Belastingadviseurs.

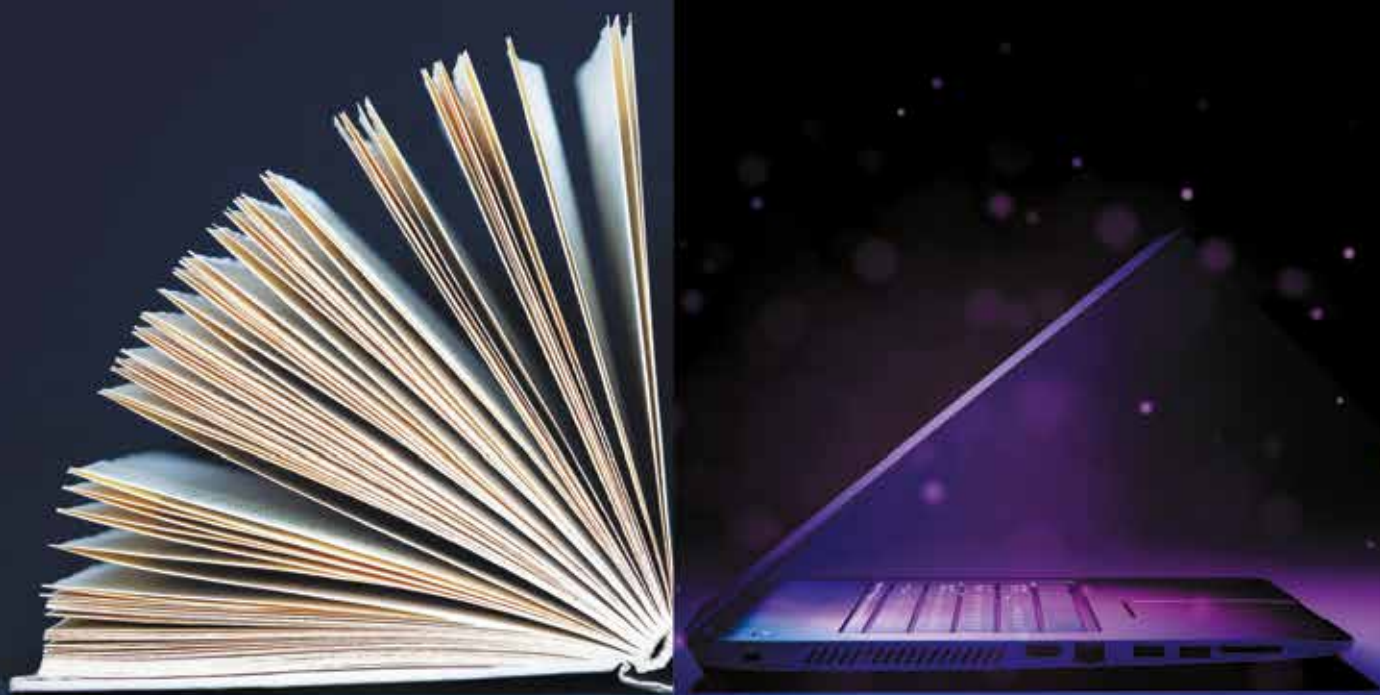
'Het Register' bevat informatie die met de meeste zorgvuldigheid is samengesteld. Het Register Belastingadviseurs en de bij deze uitgave betrokken redactie en medewerkers aanvaarden geen aansprakelijkheid voor mogelijke gevolgen die zouden kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in deze uitgave opgenomen informatie.

Citeertitel: Het Register 2021/nr. 6

Redactiecolum - Een vrolijk tijdschrift	■ 5
Mr. Sylvester Schenk RB	
Van Bond van Belastingconsulenten naar Register Belastingadviseurs	■ 6
Mr. drs. Fons Overwater RB	
Om tafel met zes oud-voorzitters	■ 10
Oud-voorzitters van (rechtsvoorgangers van) het Register Belastingadviseurs kijken terug en vooruit	
Mee met de tijd.....	■ 15
Bestuursleden Register Belastingadviseurs reflecteren op hun vereniging	
Bureau ontwikkelt met professional en vereniging mee	■ 18
Interview met de directie van het Register Belastingadviseurs	
Belastingconsulentendag was hét fiscale feestje	■ 20
Mr. Sylvester Schenk RB en mr. Wil Vennix RB	
Foto's uit het verleden	■ 24
Een greep uit het archief	
Gastcolumn - Het Register van gister moet ook zorgen voor morgen	■ 26
Prof. dr. Leo Stevens	
De belastingen in 1931	■ 28
Mr. drs. Fons Overwater RB	
Leden van het Register Belastingadviseurs aan het woord	■ 30
RB-leden in de leeftijd van 26 tot 86 jaar over hun lidmaatschap	
Ereleden van het Register Belastingadviseurs	■ 37
'Wees trots op je vak!'	■ 38
Interview met hoogleraar belastingrecht Peter Essers	
Onderwijs en beroepsvereniging: onlosmakelijk met elkaar verbonden	■ 42
Marcel van Kooten en Frans-Jozef Haas over het belang van goed onderwijs	
Wettelijke regulering van het beroep van belastingadviseur	■ 47
Citaten uit het Weekblad Fiscaal Recht (WFR) vanaf 1930 Mr. drs. Fons Overwater RB	
Reacties uit het (fiscale) veld	■ 50
Zusterorganisaties, de Belastingdienst en Hoge Raad feliciteren het Register Belastingadviseurs	
Vrouwen in de fiscaliteit	■ 55
Vicevoorzitter Chantal Moelands legt uit met welke initiatieven het Register Belastingadviseurs meer aandacht voor vrouwen in de fiscale sector realiseert	
Founding father van de CFE	■ 56
Mr. Sylvester Schenk RB	
Jubileum gevierd	■ 58
Jubileumactiviteiten in het jubileumjaar	

DE TIJD VOORUIT

JOUW INNOVATIEPARTNER

We zijn voorlopers, altijd op zoek naar wat beter kan. Dat zit in onze genen. Want we weten als geen ander dat de toekomst vandaag begint. Daarom werken we voortdurend aan innovaties die het verschil maken in het werkproces van professionals die ook na morgen relevant willen zijn.

Dat doen we samen met onze klanten. Want alleen dan sluiten onze oplossingen echt aan op hun werkproces. **Nu en in de toekomst.**

ONTDEK HET ZELF OP [SDU.NL/DETIJDVOORUIT](https://www.sdu.nl/detijdvooruit)

Sdu

Een vrolijk tijdschrift

Jarenlang ben ik geabonneerd geweest op de *Donald Duck*, waarvan de ondertitel luidt - zoals je wellicht weet - 'Een vrolijk weekblad'. Meestal lag het meest recente exemplaar - naast de gebruikelijke koffietafelboeken - bij mij op tafel. Als er dan bezoek kwam en je was even de kamer uit om koffie te maken zat bij terugkeer jong en oud stevast braaf en met rode oortjes de *Duck* te lezen. Mijn favoriete personage was overigens Zwarte Magica (oorspronkelijk Magica De Spell geheten), en dat vonden ze ooit bij een vanwege de uitgever uitgevoerde enquête maar vreemd: zo vaak werd de dame in kwestie niet als favoriet genoemd. Wel die drie onnozele neefjes, in het Engels trouwens Huey, Dewey, and Louie geheten. Of jouw bezoek zich op dezelfde manier aan het ongetwijfeld ook bij jou op de salontafel liggende laatste exemplaar van *Het Register* vergrijpt weet ik natuurlijk niet, maar toch durf ik ons eigen clubblad ook tot een vrolijk tijdschrift te bestempelen. Niet alleen vrolijk trouwens, maar ook nuttig en misschien zelfs wel noodzakelijk. Want - zo is mijn stellige overtuiging - een beetje vereniging kan nu eenmaal niet zonder clubblad. Al was het alleen maar voor het wij-gevoel. Niet voor niets heet het clubblad van het ministerie van Financiën 'Wij van financiën'. Een prima titel die de lading helemaal dekt. Als je dit exemplaar aan het lezen bent dan zijn we alweer toegekomen aan het laatste nummer van de twaalfde jaargang. Een jubileum- en een bewaar-nummer, waarmee we de viering van het 90-jarig bestaan van onze vereniging afsluiten. Het hoeveelste nummer dat in totaliteit is kan ik je zo niet vertellen, want aanvankelijk verschenen we maar liefst twaalf keer per jaar. Op enig moment werd dat teruggebracht naar een wat draaglijker aantal van zes keer per jaar. Wat mijn respect en waardering voor een wekelijks verschijnend tijdschrift zoals de *Donald Duck* alleen maar vergrootte.

Zelfstandig

Het Register Belastingadviseurs heeft van het begin af aan een eigen tijdschrift gehad. Daarbij hoefden we gelukkig niet van acquit te gaan. De fusiepartners FB en CB hadden namelijk ieder een keurig tijdschrift, *Tribuut*

resp. *Vakblad voor de CB-adviseur* geheten. Die twee werden na de fusie naadloos in elkaar geschoven. *Probleempje* was de uitgever. *Tribuut* was een SDU-product, het *Vakblad* een Kluweruitgave. Er werd daarom voor Reed Business als nieuwe uitgever gekozen, en nog later gingen we zelfstandig verder. Met een oplage van 7.500 stuks zijn we, schat ik zo in, het grootste fiscale tijdschrift van Nederland, maar met betaalde abonnementen zijn we op enig moment gestopt; het leverde de vereniging bijna belastingplicht voor de vennootschapsbelasting op. De geïnteresseerde universiteitsbibliotheken kunnen ons tijdschrift sinds die tijd gratis krijgen!

Waar we trots op zijn is de brede samenstelling van de redactie. Want behalve belastingadviseurs zijn ook altijd de wetenschap en de Belastingdienst in de redactie vertegenwoordigd geweest. Dat heeft nooit tot fricties aanleiding gegeven, sterker nog: het heeft de kwaliteit van ons product alleen maar vergroot. Verder heeft ieder bestuur het belang van een eigen tijdschrift ingezien. Altijd heeft een bestuurslid deel uitgemaakt van de redactie, vaak als hoofdredacteur. Aan de redactieformule is in de loop der jaren weinig veranderd. Zowel *Tribuut*, het *Vakblad* als *Het Register* kenden resp. kennen stevast enkele columns, een goed gesprek met een hooggeleerde of edelachtbare, een paar verantwoorde inhoudelijke bijdragen en een overzicht van fiscale of tuchtspraak. Misschien zijn we de laatste tijd iets meer aandacht aan human interest gaan besteden, maar ook dan is en blijft er een link met de fiscaliteit!

Of ik als hoofdredacteur het 100-jarig jubileum van onze vereniging zal gaan halen (althans: in functie) weet ik niet. Maar met een beetje goede wil en een AOW-leeftijd die blijft stijgen valt niets uit te sluiten. Maar stilstaan bij het koperen jubileum van ons blad moet mogelijk zijn: halverwege volgend jaar is het zover. Een klein feestje valt niet uit te sluiten. Want we zijn tenslotte een vrolijk tijdschrift. <<<

Mr. Sylvester Schenk RB

Sylvester Schenk is directeur fiscale zaken van het Register Belastingadviseurs en hoofdredacteur van Het Register

Van Bond van Belastingconsulenten naar Register Belastingadviseurs

Een overzicht van alle rechtsvoorgangers

Bond van Belastingconsulenten

Deze bond werd opgericht op 12 maart 1931 en was daarmee de eerste beroepsorganisatie voor belastingadviseurs in Nederland. De eerste voorzitter was D. van der Lelie, leraar M.O. Boekhouden en auteur van diverse publicaties over onder meer statistiek in de onderneming en de rekening courant. Voorzitter van de Raad van

Toezicht werd mr. A.A.H. du Toy van Hees, belastingconsulent, en bekend van onder meer zijn publicatie de Verzameling van Nederlandse wetten (de huidige belastingpocket van Kluwer). Du Toy van Hees nam al een jaar later de voorzittershamer van D. van der Lelie over en als gevolg daarvan trad hij af bij de Raad van Toezicht van de Bond.

Toelichting op de vakken in het stroomdiagram

A. Bond van Belastingconsulenten

Oprichtingsdatum: 12 maart 1931
Opheffing: 5 april 1977
Opgegaan in: Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs

B. Nederlands Instituut van Belastingconsulenten

Oprichtingsdatum: november 1934
Opheffing: 5 april 1977
Opgegaan in: Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs

C. Vereniging van Belastingadviseurs

Oprichtingsdatum: 14 maart 1936
Opheffing: 5 april 1977
Opgegaan in: Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs
Oude namen: Vereeniging van Belastingconsulenten

D1 en D2. Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs

Oprichtingsdatum: 9 februari 1954
Opheffing: 7 januari 2011
Opgegaan in: Register Belastingadviseurs
Oude namen: De Nederlandse Federatie van Belastingconsulenten (1954-1990), De Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs (1990-2007)

Het verschil tussen D1 en D2 is dat de periode van D1 die duurde van 1954 tot 1977, er sprake was van een federatie van aanvankelijk 2 (A en B), later 3 (A, B en C) verenigingen. Individen konden toen dus geen lid van D worden. Deze periode is dan ook D1 genoemd. Dat werd anders toen voornoemde drie verenigingen A, B en C per 5 april 1977 opgingen in de 2^e fase van D, hier D2 genoemd.

In de periode van D2 is op 1 januari 1981 ook E ingevoegd, niet door middel van fusie maar door een in gezamenlijk overleg tussen de besturen collectief overstappen van alle leden E naar D.

E. Broederschap van Belastingconsulenten

Oprichtingsdatum: 14 juli 1950
Opheffing: 20 oktober 1987
Opgegaan in: Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs

F. Nederlandse Organisatie van Belastingconsulenten

Oprichtingsdatum: 2 augustus 1982
Opheffing: 1 januari 1993
Opgegaan in: Nederlandse College van Belastingadviseurs
Oude namen: Nederlandse Orde van Belastingconsulenten (tot 1983)

G. Nederlands Genootschap van Belastingadviseurs

Oprichtingsdatum: 27 november 1934
Opheffing: 1 juni 2001
Opgegaan in: Nederlands College van Belastingadviseurs
Oude namen: Stichting Eerste Nederlandse Genootschap van Accountants en Belastingconsulenten

H. Nederlands College van Belastingadviseurs

Oprichtingsdatum: 15 februari 1939
Opheffing: 1 januari 2011
Opgegaan in: Register Belastingadviseurs
Oude namen: Nederlandsch College voor Belastingconsulenten, Nederlands College voor Belastingconsulenten (tot 1993)

I. Register Belastingadviseurs

Oprichtingsdatum: 12 september 2008

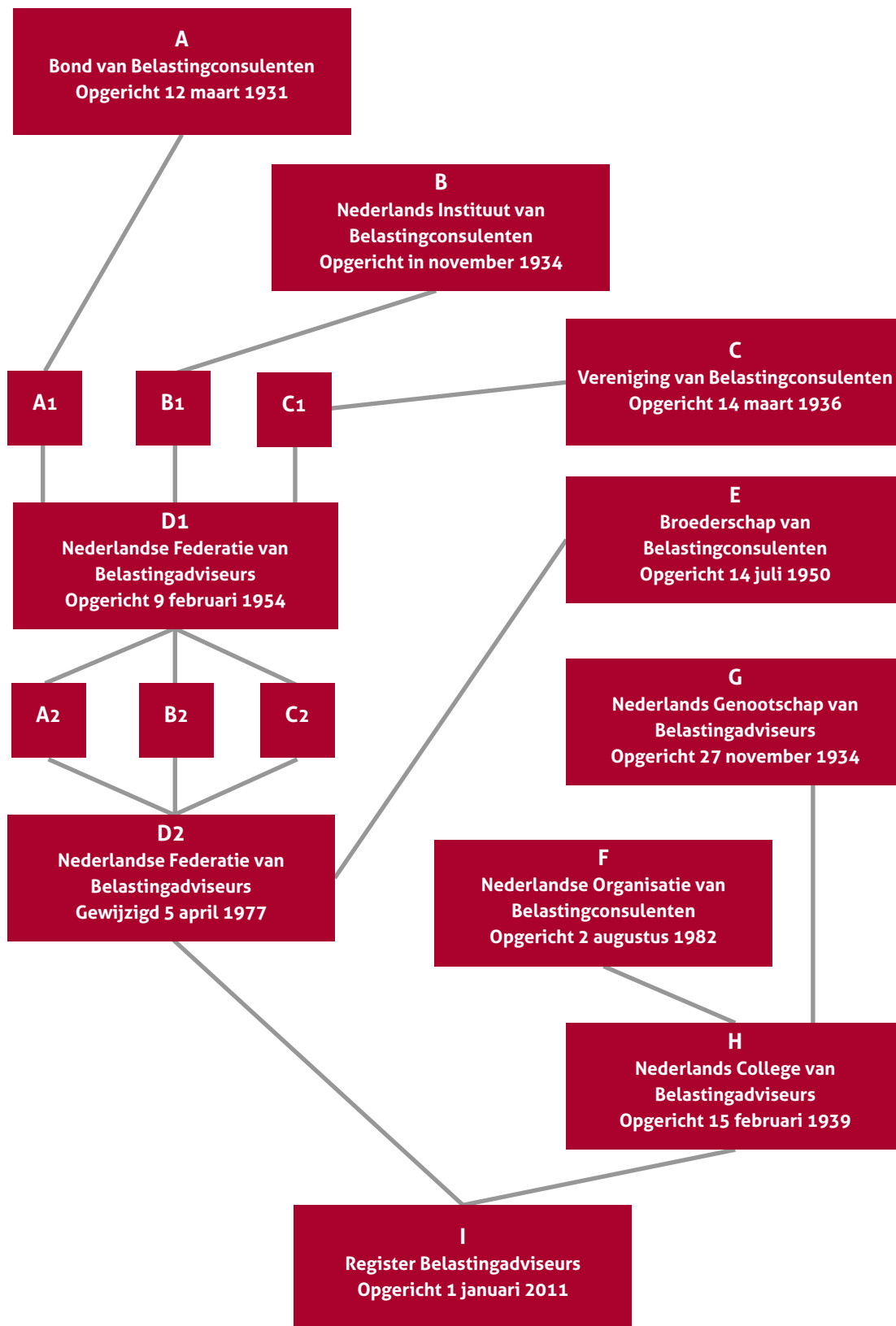
A1, B1 en C1.

Bij de oprichting van D in 1954 konden alleen nog verenigingen lid worden van D. Vandaar dat ze bij de ontwikkeling van D nog even als lid zijn opgenomen.

A2, B2 en C2

Deze vakken zijn nog opgenomen ter verduidelijking dat ze pas per 1977 daadwerkelijk zijn opgegaan in D.

Stroomdiagram voorgangers Register Belastingadviseurs

Nederlands Instituut van Belastingconsulenten

Dit instituut was in een afsplitsing in 1934 van de Bond van Belastingconsulenten. Aanleiding voor de afsplitsing was verschil van inzicht met betrekking tot de kwaliteit van de opleidingen die tot dan werden afgenomen bij het Instituut voor Handelswetenschappen te Leiden (het latere LOI). Bij de boedelscheiding van de afsplitsing ging het toenmalige verenigingsblad Maandblad voor Belastingrecht mee met het Instituut van Belastingconsulenten. Het was voor het eerst uitgegeven in 1932. Het blad werd van het Instituut het verenigingsorgaan. Het maandblad werd in de fiscale wereld alom gekoesterd en is in 1968 samengegaan met Belastingbeschouwingen tot het Maandblad Belastingbeschouwingen. Inmiddels heet het MBB Belasting Beschouwingen. Bond en Instituut bleven ondanks de afsplitsing goed samenwerken wat in 1954 resulteerde in de oprichting van de Nederlandse Federatie van Belastingconsulenten.

Vereniging van Belastingconsulenten

Oprichter van deze vereniging was onder meer prof. mr. dr. G.M.G.H. Russel, buitengewoon hoogleraar belastingrecht en belastingpolitiek aan de R.K. Universiteit Nijmegen. Hij was daar op 30 maart 1928 toe benoemd. Hij had de eerste leerstoel fiscaal recht aan een Nederlandse universiteit. Professor Russel werd al bij oprichting van de Vereniging van belastingconsulenten de voorzitter, en bleef dat tot zijn overlijden in 1962. Een andere oprichter tevens de secretaris was advocaat en belastingadviseur mr. J.H. van Doorne, die ook een van de oprichters van omroep AVRO was. De Vereniging van Belastingconsulenten heeft in de jaren '50 van de vorige eeuw zich onder meer heel sterk gemaakt voor wettelijke regulering van het beroep en verschoningsrecht voor belastingconsulenten.

Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs

Aanleiding voor de oprichting van de Federatie was de wens om te komen tot een grotere beroepsorganisatie teneinde sterker op te kunnen komen voor de wens om nu eens eindelijk het beroep wettelijk te reguleren. Anderzijds werd de Federatie opgericht om de kwaliteit van het onderwijs beter te waarborgen. Het eerste punt werd niet bereikt, het tweede punt wel. In 1955 verscheen namelijk een in opdracht van de staatssecretaris van Financiën geschreven rapport van de hand van mr. T.Y. Boltjes, raadsheer bij de Hoge Raad, en prof. W.J. de Langen, hoogleraar belastingrecht aan de UvA, over voornoemde onderwerpen, het zogenoemde 'Rapport Boltjes'. Hierin werd geadviseerd om het beroep vooralsnog niet wettelijk te reguleren (vanwege tekort aan gekwalificeerde belastingconsulenten) maar juist daarom wel een staatsexamen voor de Federatie op te tuigen. Aldus geschiedde. Er werd een stichting opgericht die de examens voor de Federatie zou afnemen met een curatorium (college van toezicht) bestaande uit de heren:

Brenkmanweg 6 te Culemborg, waar resp. het CB, de NFB en het RB gevestigd waren tussen 1998 en 2020.

- mr. A.J. d'Ailly, burgemeester van Amsterdam
- prof. dr. A.H.M. Albregts, buitengewoon hoogleraar int. econ. politiek, Kath. Economische Hogeschool, Tilburg
- mr. D.A. Delprat, lid 1e Kamer voor de VVD
- prof. dr. J.F. ten Doesschate, hoogleraar economie aan de Ned. Economische Hogeschool, Rotterdam
- mr. A.J. Guépin, directeur Koninklijke Hollandische Maatschappij der Wetenschappen
- prof. mr. Ph.A.N. Houwing, hoogleraar privaatrecht aan de Ned. Economische Hogeschool, Rotterdam
- brigadegeneraal G.J. de Leur, Inspecteur van de Militaire Administratie
- mr. J. Meijnen, president-directeur bij de Alg. Kunstzijde Unie, commissaris bij de Amrobank en De Nederlandsche Bank.
- prof. P.J. Oud, lid 2^e Kamer voor de VVD, tevens oprichter VVD
- prof. dr. B. Schendstok, hoogleraar belastingrecht aan de Ned. Economische Hogeschool, Rotterdam

Broederschap van Belastingconsulenten

Per 1 januari 1981 zijn de 129 leden collectief toegetreden tot D en werd F tot haar opheffing op 20 oktober 1987 een slapende vereniging. De notulen van de laatste ledenvergadering van de broederschap zijn bewaard gebleven en getuigen van veel weemoed. De volgende citaten onderstrepen dat gevoel:

'Verder wekt hij (de secretaris, red) op om naar de kringbijeenkomsten te gaan en ook de landelijke studiebijeenkomsten van de Federatie bij te wonen. In dit verband roept de voorzitter de leden op om zoveel mogelijk contact met elkaar te houden, ook als federatie-belastingconsulent.'

'In een terugblik worden door hem (de secretaris, red.) nog een aantal belangrijke zaken uit de geschiedenis van de broederschap gememoreerd, zoals de studiebijeenkomsten, welke sedert 1965 werden gehouden met diverse vooraanstaande inleiders en het feit, dat wij, sedert 1972 actief in de publiciteit zijn getreden, hetgeen heeft geleid tot een grotere bekendheid. Verder noemt hij het hoge peil van onze examens, met dank aan de examencommissie, hetgeen uiteindelijk werd erkend door de Federatie'

Het CB heeft het langst op één plek gezeten, namelijk aan het Belgischeplein 6 te Den Haag van 1946 tot 1990.

Nieuwe Parklaan 11 te Den Haag waar de NFB zetelde van 1982 tot 2008.

Louise de Colignylaan 18 te Oegstgeest, het oudste adres. De Bond van Belastingconsulenten werd er in 1931 gevestigd.

‘Tenslotte wijst de secretaris de leden erop de beroepsregels van de Federatie in acht te nemen. Betreffende de aanduiding op briefpapier wordt verzocht de tekst ‘lid Broederschap van Belastingconsulenten’ bij herdruk weg te laten en geadviseerd wordt het woord ‘federatie-belastingconsulent’ te gebruiken.’

Nederlandse Organisatie van Belastingconsulenten

Deze organisatie heeft van alle rechtsvoorgangers van het RB het kortst bestaan, namelijk van 1982 tot 1993. Ons erelid Cor Scheffers is hier overigens ook bestuurslid van geweest. Twee opmerkelijke zaken vallen op als je de notulen leest. In de eerste plaats luidde de naam bij de oprichting ‘Nederlandse Orde van Belastingconsulenten’, het NOBC. Maar omdat er toen ook een Nederlandse Orde van Belastingadviseurs bestond, die kort daarvoor nog Nederlandse Orde van Belastingconsulenten heette, lag naamsverwarring wel erg op de loer. Het bestuur besloot daarom in 1983 het woord ‘Orde’ in de naam te wijzigen naar ‘Organisatie’, zodat de lettercombinatie NOBC intact kon blijven. Probleem opgelost. De tweede opmerkelijke zaak was dat de NOBC kennelijk als relatieve nieuwkomer niet goed lag bij met name de CB. In de notulen staat hierover: *‘Binnen de Nederlandse groeperingen van belastingconsulenten vormen wij een nieuwe loot aan de stam, die met de nodige argwaan door de overheid alsook door onze collega-organisaties zal worden bekeken en gevolgd. Een positieve indruk van het jonge NOBC bij genoemde instanties zal worden gekleineerd (zie o.a. de berichtgeving van het CB te Den Haag)’*. Men was vooral bang dat bij een wettelijke regulering van het beroep deze negativiteit zou leiden tot zwaardere toelatingseisen van de overheid voor hun leden bij regulering. Dat het goed kwam tussen het NOBC en het CB blijkt uit het feit dat ze in 1993 fuseerden.

Nederlands Genootschap van Belastingadviseurs

Van dit genootschap is een interessante beschrijving van haar geschiedenis verkregen via voormalig bestuurslid van het CB, ons erelid Cor Scheffers. Deze geschiedenis is opgetekend door G. Zielstra, voormalig bestuurder van het Genootschap. Meest opval-

lend detail in de beschrijving is de weerstand tegen de theorie van de sociaaldemocraat en hoogleraar accountancy Théodore Limperg. Théodore Limperg wordt wel de aartsvader van de Nederlandse accountants genoemd, en geniet bij die beroepsgroep nog immer grote faam. Een van Limpergs theorieën betrof de strijdigheid van het beroep van accountant met dat van belastingadviseur omdat dan de onafhankelijkheid van de accountant in het geding zou zijn. Het genootschap, dat aanvankelijk was opgericht onder de naam ‘Stichting Eerste Nederlandse Genootschap van Accountants en Belastingconsulenten’ was het met deze Limperg-doctrine fundamenteel oneens, althans voor zover het cliëntèle in het mkb betrof. Het genootschap heeft het discours verloren toen het accountantsberoep wettelijk gereguleerd werd en dat van belastingadviseur niet.

Nederlands College van Belastingadviseurs

De eerste voorloper van het CB begon reeds in 1935 als opleidingsinstituut, echter nog niet als beroepsvereniging van belastingconsulenten. Dat kwam met ingang van 15 februari 1939 met de oprichting van de stichting Nederlands College van Belastingconsulenten, een stichting waar men toen nog lid van kon worden. Toen er in 1956 voor stichtingen een wettelijk algemeen ledenverbod werd ingevoerd werd de stichting met ingang van 18 februari 1956 omgezet in een vereniging. Ook aan het opleidingsinstituut van het CB waren tal van uitgelezen docenten verbonden. Een van de meest opvallende is wel Willem Vermeend, de latere staatssecretaris van Financiën. Hij was samen met de toenmalige minister van Financiën Gerrit Zalm verantwoordelijk voor de invoering van de Wet inkomstenbelasting 2001, die gebaseerd was op de door beide heren geschreven verkenningnota ‘Belastingen in de 21^e eeuw’ uit 1997.

Register Belastingadviseurs

Tussen 2008 en 2010 was het Register Belastingadviseurs een koepel met twee leden, D en H. Met ingang van 2011 werden de leden van D en H rechtstreeks lid van het Register Belastingadviseurs en konden D en H opgeheven worden. <<<

Mr. drs. Fons Overwater RB
Fons Overwater is bestuursvoorzitter van het Register Belastingadviseurs en lid van de redactieraad van het Register

Om tafel met zes oud-voorzitters

Wil Vennix en Sylvester Schenk, beiden oud-voorzitter, blikken met een aantal andere oud-voorzitters terug op de geschiedenis van het Register Belastingadviseurs (RB) en de verenigingen die hieraan ten grondslag liggen. Tijdens het gesprek wordt duidelijk op welke schouders het RB is ontstaan. Met als slotvraag: wat adviseren ze het bestuur?

Door Wilma Straathof | foto's Raphaël Drent

In het fraaie kantoor van Wil Vennix in Tilburg zitten begin september zes oud-voorzitters om tafel. Allemaal nog kwiek en actief, maar inmiddels ook van 'een zekere leeftijd'. Een leeftijd die tijdens het gesprek ook wordt benoemd: van 55 tot 83 jaar. Enkelen kennen elkaar heel goed; hebben met elkaar in een bestuur gezeten. Aan tafel zitten Cor Visser (oud-voorzitter NFB), Cor Scheffers (oud-voorzitter CB), Hero van der Horst (oud-voorzitter van het NGB), Ron van Brugge (oud-voorzitter CB), Sylvester Schenk (oud-voorzitter NFB en RB) en tot slot Wil Vennix (oud-voorzitter RB).

Allemaal hebben ze in een andere periode hun stempel op de vereniging gedrukt. Visser was actief van eind jaren tachtig tot begin jaren negentig. Scheffers en Van der Horst in de jaren negentig. Van Brugge was ruim vijftien jaar actief als bestuurder, van eind jaren negentig tot 2013. Schenk en Vennix traden in 2006 toe tot het bestuur. Tijdens het rondetafelgesprek vertellen ze over hun inzet en de opgaven tijdens hun bestuursperiode.

Druk, maar interessant

Als ze zichzelf voorstellen valt op dat de keuze voor en wijze waarop ze in het belastingadviesvak terecht zijn gekomen, nogal verschilt. Wat betreft het actief worden in de verenigingen zijn er vooral overeenkomsten. Op een zeker moment hadden ze visie op wat er moest gebeuren. Ze werden gevraagd om een bijdrage te leveren of meldden zichzelf omdat hun vingers jeukten. Cor Scheffers: 'Ik stak mijn hand op na een bedroevend verhaal van het bestuur en had de zaal snel mee.' Hero van der Horst: 'Ik kwam in het bestuur omdat ik brutaal was en een mening had.' Visser: 'Toen ik zei wat ik er vond, zeiden ze dat ik het moest gaan doen.' Zo hebben ze zich allemaal als het ware voor een verenigingskar laten spannen en dit ook een lange periode gedaan, van vier tot wel zestien jaar.

Met veel genoegen wordt teruggeblikt op deze drukke bestuursperiode in hun leven, bestuurswerk dat ze naast hun werk als belastingadviseur deden. 'Op het kantoor had ik ook een zeer goed gevulde werkweek. Het bestuur kostte veel tijd, maar daar stond voldoende tegenover.' 'Je hoorde zaken eerder - stuurde zaken aan', zegt Visser. 'Door het bestuur heb ik veel mensen leren kennen; kwam ik in contact met hoogleraren en staatssecretarissen.' Actief worden in de vereniging maakte de werkweek niet alleen drukker, maar ook enorm veel levendiger en interessanter.

Fuseren

Achteraf gezien klinkt het als heel logisch dat het College Belastingadviseurs (CB) en de Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs (NFB) in 2011 zijn samengegaan. Uit de verhalen van de oud-voorzitters wordt duidelijk wat hieraan vooraf is gegaan. En hoe zij zich daarvoor hebben ingespannen.

Een goede illustratie van de moeilijkheden die zich bij zo'n fusie kunnen voordoen, is het verhaal Van der Horst en Van Brugge die zich destijds (namens het NGB) hebben ingezet voor het samengaan van het Nederlands Genootschap van Belastingadviseurs (NGB) met de Federatie. Het NGB voelde de noodzaak tot samengaan: ze waren met 180 leden eenvoudig weg te klein. Ter vergelijking: het College Belastingadviseurs en de Federatie hadden duizenden leden.

'De Federatie stond minder te popelen, het eerdere samengaan met de Broederschap was stroef verlopen', geeft Van Brugge als toelichting op de toenmalige omstandigheden. Toch kwam het tot een gezamenlijk voorstel van beide besturen, dat aan de leden werd voorgelegd. Het resultaat was niet zoals gewenst, vertelt Van der Horst. 'Met een meerderheid van slechts drie stemmen tegen in de ledenvergadering ging de fusie uiteindelijk niet door.' Het chagrijn hierover is nog voelbaar als Van der Horst hierover vertelt. 'We hebben de fusiemogelijkheden als be-

Cor Visser over de jaarlijkse Belastingadviseursdagen: 'Dit waren perfecte netwerkmomenten, momenten met uitwisseling van wetenschappers en politici. Daar genoot ik van.'

Cor Scheffers (1947) begint zijn loopbaan als accountant bij een klein kantoor. Na zijn overgang naar Price Waterhouse raakt hij geïnteresseerd in het verbreden van zijn kennis met belastingadvies. In 1991 wordt hij lid van het College van Belastingadviseurs (CB). Als het voltallig bestuur in datzelfde jaar aftreedt, wordt hij gekozen als voorzitter. Bij zijn afscheid na tien jaar voorzitterschap wordt hij geroemd omdat hij het CB op de kaart had gezet en geëerd met een lintje en het erelidmaatschap.

Cor Visser (1942) twijfelt lang over of hij rechten, wiskunde of medicijnen gaat studeren, of piloot wordt. Maar kiest uiteindelijk toch voor de opleiding fiscaal recht. Na enkele jaren werken voor de Belastingdienst stapt hij over naar de adviespraktijk. Bij Paardekooper & Hoffman zet hij de fiscale tak op. In die periode besluit hij met het kantoor lid te worden van de Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs, waarvan hij van 1988 tot 1992 voorzitter is.

stuur toen een jaar laten rusten, maar moesten iets. We waren te klein om zelfstandig te blijven.’

Van Brugge vertelt dat bij de voorbereiding van volgende fusies van deze ervaring is geleerd. ‘In de periode voordat de fusie van NGB en CB werd voorgesteld, is veel meer tijd geïnvesteerd in het verkrijgen van draagvlak. Er vond een charmeoffensief plaats’. Dit pakte goed uit. Het NGB ging op in het CB.

Ook de totstandkoming van het RB is gedegen voorbereid. Van Brugge was hierbij betrokken als CB-bestuurslid: ‘Breng het probleem naar de leden toe, voel wat er speelt bij de leden.’ Zijn boodschap is duidelijk. Leden bepalen uiteindelijk de koers van een vereniging. Iedereen meekrijgen met een idee, gaat niet vanzelf. Hij vertelt dat het bestuur van het CB alle vergaderingen en provincies heeft bezocht om leden over het doel en de gevolgen van de fusie te informeren. Ook Schenk herinnert zich de inzet aan Federatiezijde om draagvlak te verkrijgen, met als eindresultaat dat de leden van beide verenigingen instemden met de fusie.

Kwaliteit versus kwantiteit

Kwaliteit is een terugkerend thema in het gesprek. In verenigingsbesturen is ‘kwaliteit’ vaak een onderwerp van gesprek. In ieder geval bij fusies. In de vereniging zijn daar afspraken en dus duidelijkheid over. Maar zijn de leden van fusiepartner wel uit het juiste hout gesneden? Is er voldoende aandacht en controle? Of kan de fusie leiden tot titelinflatie? Als de kwaliteit van leden niet in de gaten wordt gehouden, kan dit op lange termijn tegen zich keren.

Bij de komst van Cor Scheffers als voorzitter speelde dit bij het CB. Hij heeft toen flink de bezem door het ledenbestand gehaald. ‘Ten eerste gaf ik opdracht leden die hun lidmaatschap niet betaalden, uit het ledenbestand te verwijderen. Om de wildgroei van aspirant-leden te stoppen, kregen aspirant-leden te horen dat ze binnen maximaal drie jaar hun opleiding moesten afronden.’ Toen Scheffers dit nieuwe beleid tijdens een ledenvergadering aankondigde, stond er een lid van ver over de tachtig op die vertelde dat hij al 45 jaar aspirant-lid was. ‘Ik gaf hem het dringend advies om zijn lidmaatschap te beëindigen.’

Met het oog op kwaliteit heeft Scheffers tijdens zijn voorzitterschap ook een PE-programma opgezet. Leden werden serieus getoetst of ze voldeden aan de afspraken over permanente educatie. De vereniging controleerde dit en als er niet aan was voldaan, werden er consequenties aan verbonden.

Op de ontwikkeling van het ledenbestand hebben deze maatregelen tijdens de bestuursperiode van Scheffers uiteindelijk geen slecht effect gehad. Na zijn ‘schoonmaakactie’ zakte het vanzelf eerst wel behoorlijk terug maar aan het eind van zijn voorzitterschap had het CB even veel leden als bij zijn start. Dat kwam niet alleen door te hameren op kwaliteit, maar ook door de structuur van de vereniging te versterken en opleidingen goed te organiseren.

Opleiden, kennis delen en netwerken

Het hart van de vereniging zijn de opleidingen en de bijeenkomsten waar kennis wordt uitgewisseld. Hier waren bij de verschillende verenigingen verschillende tradities. Zowel het CB als de Federatie hadden een opleidingstak.

Het Bureau Opleidingen van het CB organiseerde de instroomopleiding CB-belastingconsulent op hbo-niveau die 1,5 jaar duurde en een vervolgopleiding CB-belastingadviseur op post-hbo niveau van 2,5 jaar. 'Zet Leo Stevens en Steven van Eijck er maar aan, en dan heb je een perfecte opleiding', geeft Scheffers als toelichting. Het waren opleidingen die goed werden gewaardeerd en bovendien goed rendeerden.

De Federatie had van oudsher haar eigen, hoog aangeschreven, opleiding maar vormde deze begin 21^e eeuw om tot een door het Rijk erkende opleiding volgens het bachelor-mastermodel. Dat laatste was minder succesvol. Ook bevorderde de Federatie al vroeg actief dat leden zich bleven ontwikkelen door middel van - vanaf enig moment verplicht - behalen van PE punten.

Naast de zweep was er een wortel: de jaarlijkse Belastingadviseursdagen in het Kurhaus, waar naast leden ook vele hoogleraren en andere fiscale prominenten bijeenkwamen. Cor Visser, van 1988 tot 1992 voorzitter van de Federatie, heeft nog zeer goede herinneringen aan deze 'fiscale feestjes van het jaar'. 'Dit waren perfecte netwerkmomenten, momenten met uitwisseling van wetenschappers en politici. Daar genoot ik van.' Hij vindt het nog altijd jammer dat deze traditie er niet meer is.

Adviezen

Aan het eind van de bijeenkomst wordt de vraag gesteld wat de oud-voorzitters het huidige bestuur zouden willen meegeven. Alles valt en staat met een goede aanwas, daar zijn allen van overtuigd. De jeugd is de toekomst. Daarom vindt Scheffers het Jong RB is een goed initiatief.

Vennix noemt het tekort aan instroom zorgelijk. 'Er zal eerder een tekort zijn aan medewerkers dan aan klanten. Er zijn te weinig mensen die voor het vak kiezen. Als de aanwas stukt, dan is dat niet goed voor de vereniging en voor het vak.'

Zorgelijk is dat niet alleen het krijgen van nieuwe aanwas minder soepel gaat. Er is ook meer uitstroom. 'In het verleden stapten er regelmatig belastinginspecteurs over naar de adviespraktijk. Nu gebeurt dit ook andersom.'

Gesproken wordt over hoe deze ontwikkelingen tot staan kunnen worden gebracht en bewerkstelligd kan worden dat meer mensen voor het fiscale vak kiezen. Aan de orde komt de inrichting van de opleiding. Opgave is deze zo vorm te geven dat deze jongeren meer aanspreekt. In ieder geval door deze meer modulair vorm te geven, is de algemene overtuiging.

Scheffers benadrukt dat de opleiding bovendien meer bekend moet worden gemaakt bij mensen die een opleidingskeuze moeten maken. 'Er moet veel ruimer bekend worden gemaakt dat specialiseren in belasting veel mogelijkheden biedt. De combinatie van werken en studeren en daarmee de mogelijkheid om een huis te kopen. Die

Ron van Brugge (1956) treedt in de voetsporen van zijn vader, Jan van Brugge. Op het moment dat zijn vader aftreedt in 1997 als voorzitter van het Nederlands Genootschap Belastingadviseurs (NGB) wordt hij bestuurslid. Hij is betrokken bij de overgang van NGB naar het College van Belastingadviseurs (CB). Hij is een korte periode voorzitter van het CB en staat in die hoedanigheid aan de wieg van het RB. In 2013 neemt hij afscheid als vicevoorzitter van het RB.

Hero van der Horst (1939) volgt Jan van Brugge op als voorzitter van het Nederlands Genootschap van Belastingadviseurs. De door het bestuur beoogde fusie met de Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs gaat niet door maar enkele jaren later slaagt hij er wel in te fuseren met het College Belastingadviseurs, waarvan hij na de fusie nog vier jaar bestuurslid is.

Wil Vennix (1966) begint zijn carrière als fiscaal journalist op het bureau van de Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs en is ook tijdens zijn latere loopbaan in de adviespraktijk actief gebleven als schrijver en redacteur. Na een bestuurscrisis wordt hij in 2006 lid van het Federatiebestuur en werkt hij mee aan het samengaan met het CB in het Register Belastingadviseurs (RB). In 2014 wordt hij voorzitter van het RB en bij zijn afscheid in 2018 benoemd tot erelid. Wil is sinds 2001 partner bij De Beer Accountants & Belastingadviseurs.

Sylvester Schenk (1962) is na de studies Nederlands en Fiscaal Recht vanaf 1987 actief als belastingadviseur. Op het moment dat hij in dienst treedt van een Federatiekantoor wordt hij lid van de Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs. Zo raakt hij betrokken als docent van het PE-programma. Na de bestuurscrisis van de Federatie in 2006 wordt hij voorzitter en is hij vervolgens een van de architecten van het samengaan met het College van Belastingadviseurs tot het Register Belastingadviseurs (RB) in 2011, waarvan hij voorzitter is tot 2014. Sinds 2017 is Sylvester directeur fiscale zaken van het RB.

win-win vertellen we te weinig.' Hij ziet een folder voor zich met een vergelijking van toekomst- en inkomensontwikkeling van de verschillende beroepsgroepen, waarbij de keuze voor fiscaal er gunstig uitspringt. Vennix stelt na zijn betoog dat 'Kies Fiscaal', in navolging van 'Kies Techniek', aan de man moet worden gebracht. Van Brugge komt dan met waarschuwendende woorden. 'Ik zie op dit moment een reclamecampagne van de accountancy in de media, waarbij ik moet denken aan een eerdere reclamecampagne met een goudvis. Dat kost tonnen, maar daar komt niets uit. Dat moeten wij niet willen.'

Scheffers houdt een pleidooi voor het onderzoeken van de behoefte van jongeren en van de leden. 'Begin met het bevragen van je eigen leden. Ga het onderzoeken.'

Regulering van het beroep

Als de regulering van het beroep aan de orde komt, klinkt eenstemmig dat de manier waarop het vak in Duitsland wordt gereguleerd, niet moet worden nagestreefd. Visser: 'We hebben nu een redelijke mate van vrijheid als we kijken naar andere beroepen; accountants worden al genoeg op hun vingers gekeken. Wij hebben tuchtregelingen die redelijk werken.'

Schenk stelt daarop dat het misschien niet de vraag is wat de sector wil. 'Ik heb de indruk dat het een vraag en behoefte is van de overheid om meer te reguleren.' Van Brugge brengt daarop eerdere standpunten in herinnering. 'Ik weet zeker dat wij als bestuur hebben gezegd dat de combinatie van opleidingseisen, permanente educatie, beroepsregels en tuchtrecht genoeg zekerheid biedt.' Schenk beaamt dat. 'Wij zitten er niet op te wachten, maar de vraag is: red je het met alleen maar nee zeggen?'

Van Brugge vindt dat het zinvoller is om kritischer te zijn bij het verlenen van becon-nummers. 'Iedereen die een becon-nummer wil hebben, krijgt dat nu. Ik weet nog goed dat we in een van de eerste becon-overleggen hebben aangekaart dat het goed zou zijn hier enige drempel in aan te brengen in plaats van iedereen te vertrouwen op zijn blauwe ogen.' Daarna wordt er een vergelijking getrokken met makelaardij, waar geen bescherming meer is van het vak. Met als gevolg dat er nu veel cowboys actief zijn en het in de markt fout gaat.

'Zouden we een eed moeten gaan afleggen?', vraagt Schenk. 'Of vragen om een Verklaring Omtrent het Gedrag?', vult Van Brugge schertsend aan, waarna hij duidelijk maakt dat dat zijn inziens ieder geval niet de weg is.

Profileren

Het laatste advies betreft het onder de aandacht brengen van het verenigingslidmaatschap als noodzakelijkheid. Van Brugge: 'We moeten als vereniging blijven profileren dat we een goede club zijn, dat we een homogene club zijn, dat je van elkaar kan leren en dat je - zoals Scheffers ook al zei - met het lidmaatschap je toekomst zekerstelt.' Visser: 'Met andere woorden: het lidmaatschap is een noodzakelijkheid.' <<<

Mee met de tijd...

In het jubileumnummer van het verenigingsblad mag een reflectie van het bestuur van het Register Belastingadviseurs niet ontbreken. Hoe kijken de huidige bestuursleden naar de staat van de vereniging en welke belangrijke ontwikkelingen zien ze voor zich? En wat vinden ze als fiscalisten nodig als het gaat over belastingen en het belastingstelsel?

Door Sonja Huisling

‘**W**e komen uit een situatie waarin wetgeving werd ontwikkeld vanuit een visie. Maar we zijn verzeild geraakt in enorme gedetailleerdheid.

Voor elk probleem wordt geprobeerd een oplossing te vinden en daardoor stuur je in feite te veel op incidenten, ben je vooral gericht op het voorkomen van belastingontwijking. Wat nodig is, is dat we de grote lijn weer te pakken krijgen, dat we allemaal weten wat de rode draad van het stelsel is’, aldus Willem Faassen.

Volgens Fons Overwater hangt deze ontwikkeling samen met het feit dat zo’n twintig jaar geleden de maatschappij veel homogener was: ‘De belastingwetgeving en het -stelsel zijn in feite meegegroeid met het complexer worden van de samenleving. Dat zie je op allerlei terreinen. Kijk bijvoorbeeld maar naar de negentien partijen die nu in de Tweede Kamer vertegenwoordigd zijn.’ Annemarie Spa voegt toe dat volgens haar ook een rol speelt dat alles transparanter is geworden. Er is veel meer informatie en die komt ook sneller beschikbaar. Iedereen weet nu bijvoorbeeld dat de meeste multinationals in Nederland geen of weinig winstbelasting betalen.

Landsgrensoverschrijdende wetgeving wordt steeds belangrijker; de eerste voorstellen voor een Europese vennootschapsbelasting dateren uit 1982 en zijn nog steeds niet gerealiseerd

Eenvoudiger

Chantal Moelands: ‘De uitgebreidheid van wet- en regelgeving schiet inderdaad z’n doel voorbij. Gegeven de toenemende complexiteit van de maatschap-

pij zou je juist willen dat het stelsel, voorzien van een visionair fundament, compact en helder is. En daarmee duidelijkheid verschaft.’

De roep om een drastische vereenvoudiging van het stelsel komt van de burger, de politiek én de belastingadviseur

Die wens wordt dus breed gedeeld. Belangrijke vraag is natuurlijk hoe dat te realiseren. Fons Overwater wijst op het feit dat er voorbeelden zijn van belastingen die wel behoorlijk geld opleveren maar waarvoor maar een hele kleine bezetting bij de Belastingdienst vereist is. Denk aan de assurantie-, dividend- of overdrachtsbelasting. Dat kan omdat de afdrachten door professionals worden verzorgd. ‘Als je die lijn doortrekt zou je bijvoorbeeld van de loonheffing voor AOW en pensioen een eindheffing kunnen maken. Dan heb je drie miljoen aangiftes minder. Ook van het bestaande ‘aftrekpostencircus’ moeten we af. Geen aftrek op het inkomen, maar declareren tegen een vast tarief. Voor elke 100 euro aan giften zou je, na een drempel, bijvoorbeeld een vast bedrag van 20 euro van de Belastingdienst terug moeten kunnen krijgen. Dat is ook veel eerlijker dan aftrek van het inkomen waarbij het nog maar de vraag is hoeveel ‘taxreturn’ dat oplevert. Deze aanpak vraagt minder capaciteit voor verwerking en maakt bovendien fraude een stuk moeilijker.’

‘Het liefst zou je natuurlijk blanco willen beginnen en de vraag stellen welk doel je met het stelsel beoogt. Dat is lastig; we zitten op een rijdende trein. Het is de verantwoordelijkheid van de wetgever hierin het initiatief te nemen, maar dat gebeurt eigenlijk nauwelijks. Blijkbaar moet er een grotere maatschappelijke en politieke druk ontstaan’, aldus Annemarie Spa.

mr. drs. Fons Overwater RB, voorzitter, portefeuille: verenigingszaken, Fiscaal Kenniscentrum, public affairs

mr. Chantal Moelands RB, vice-voorzitter, portefeuille: verenigingszaken, vereniging 3.0, herijking opleidingen, vrouwen in de fiscaliteit

Annemarie Spa AA RB, penningmeester, portefeuille: RB 2030, kwaliteit, financiën

Volgens Martin Hommersom is het RB - juist als beroepsorganisatie - een prima gesprekspartner die in staat is aan te geven waar rekening mee moet worden gehouden in het kader van een nieuw belastingstelsel. Bijvoorbeeld door position papers naar buiten te brengen over specifieke issues. Met de valkuilen en tekortkomingen in huidige wet- en regelgeving worden onze leden tenslotte veelvuldig geconfronteerd. Meedenken en -praten met alle partners in de keten helpt ons om in gezamenlijkheid het nieuwe belastingstelsel vorm te geven. De stappen die we te zetten hebben met elkaar zijn, als proces, belangrijk. Het is zeker niet zo dat we als RB een integraal, nieuw belastingstelsel op de plank hebben liggen. En dat zou ook belemmerend werken op de ruimte en flexibiliteit die nodig is in ons denken.

Zijn over tien jaar de blauwe enveloppen afgeschaft en verlopen alle contacten met de Belastingdienst digitaal?

Focus van de vereniging op kwaliteit en onderwijs

Ook elders in dit jubileumnummer wordt er aandacht aan besteed: het bestaansrecht van de vereniging hangt samen met kwaliteit en onderwijs. De rechtsvoorgangers van het RB ontstonden omdat ze op die terreinen een rol wilden spelen en daarmee het niveau van de, bij een beroepsorganisaties aangesloten, belastingadviseur zichtbaar maakten.

Chantal Moelands: ‘Dat bestaansrecht is nu nog steeds relevant en zal dat in de toekomst ook blijven. Door hoge eisen te stellen aan de RB-leden zijn we betrouwbaar voor de markt en de overheid. En daarbij zetten we in op de combinatie van kennis en kunde. Niet alleen de fiscale inhoud is van belang maar bijvoorbeeld ook het goed kunnen adviseren. In ons strategisch plan verwoorden we dat we steeds meer een trusted advisor willen zijn.’

Haar collega-portefeuillehouder (kwaliteit en onderwijs), Willem Faassen, vult aan: ‘Jaren geleden draaide de opleiding om hard core fiscaliteit. Dat is niet onlogisch, gezien de focus op kennis en het belang van het bijhouden daarvan. Op een gegeven moment kwam er meer aandacht voor vaardigheden. Dat sluit aan bij wat klanten van ons vragen. Zij beschouwen ons kennisniveau als vanzelfsprekend, wij zijn de experts. Maar nodig is dat we die kennis op een empathische en begrijpelijke manier voor de klant in een bredere context plaatsen en op basis daarvan adviseren over wat verstandig is.’

Fiscaliteit én mkb: basis voor onze zichtbaarheid

De vereniging manifesteert zich ook als kenniscentrum. Het RB heeft een unieke positie omdat er binnen haar gelederen kennis is van fiscaliteit én het mkb. ‘Daarmee hebben we heel wat in de aanbieding. Richting onze stakeholders bijvoorbeeld. Zo weten we dat er in de Tweede Kamer relatief weinig fiscale kennis is; daarom bieden we crash courses aan, over het stelsel maar ook over specifieke thema’s’. Dat biedt ons overigens ook de gelegenheid nader in gesprek te gaan en relaties met belangrijke

stakeholders uit te bouwen. En uiteraard zetten we daarbij ook onze ervaring en expertise als het gaat om uitvoerbaarheid van wet- en regelgeving in', aldus Fons Overwater.

Onze kennis van fiscaliteit én mkb vertalen we richting stakeholders bijvoorbeeld door aan te geven wat er bij de praktische uitvoering van regels speelt

Volgens Martin Hommersom helpt het in de verdere uitbouw van het RB-netwerk dat de vereniging naar Den Haag is verhuisd. Het letterlijk dichtbij zijn is, ondanks de coronabeperkingen, een groot voordeel gebleken. De contacten zijn intensiever dan voorheen. En daardoor wordt het RB in toenemende mate gezien als een relevante en betrouwbare gesprekspartner. Zo laten bijvoorbeeld de staatssecretaris van Financiën maar ook de Belastingdienst weten het initiatief van de vereniging rond regulering te waarderen.

Constructief-kritische samenwerking tussen alle partners in het fiscale domein komt de samenleving als geheel ten goede

Thema's van de (nabije) toekomst

De wereld verandert, en ons vak dus ook. Dat is het motto van het strategisch plan van het RB. Op bijvoorbeeld technologisch vlak gaan de ontwikkelingen snel. 'Dat hebben we een paar jaar geleden dus al onderkend. En inmiddels zijn we zover dat we programma's rond tax and technology hebben staan. Die zijn deels ontwikkeld in samenwerking met universiteiten en dus wetenschappelijk ingestoken. Maar er zijn ook mogelijkheden dit belangrijke item meer praktisch te benaderen', aldus Martin Hommersom.

Volgens Annemarie Spa zullen er in het onderwijs dat het RB aanbiedt in de toekomst nog meer IT-vakken opgenomen zijn. Er is steeds meer kennis nodig om te kunnen beoordelen hoe je de digitale mogelijkheden in de praktijk kunt benutten. Willem Faassen noemt het voorbeeld van een loonbedrijf dat tractors inzet waar geen cabine met ruimte voor menselijke besturing meer op zit. Alles wordt digitaal gestuurd. Ook zo'n beweging vraagt volgens hem om meer relevante kennis van de belastingadviseur, zodat de advisering richting de ondernemer optimaal blijft.

Martin Hommersom LLM RB,
bestuurslid, portefeuille: RB 2030,
Fiscaal Kenniscentrum, public affairs

mr. drs. Willem Faassen RB,
bestuurslid, portefeuille: vereniging
3.0, kwaliteit, herijking opleidingen

'Daarnaast zullen ook andere onderwerpen in de toekomst aandacht vragen. Ik denk bijvoorbeeld aan ethiek of duurzaamheid. Daar is steeds meer aandacht voor, maar die zal nog verder uitgebreid worden', aldus Chantal Moelands. Fons Overwater stelt dat het RB duurzaamheid als een belastingbeginsel voor een nieuw belastingstel moet hanteren, naast de bekende zes van prof. De Langen. Daarmee duid je volgens hem in feite het belang van bewegingen als het verlagen van de belasting op arbeid in combinatie met het verhogen van belasting op consumptie, als backbone voor een nieuw stelsel.

Het RB kan aangeven wat er objectief gezien nodig is als het gaat om fiscale wet- en regelgeving; de politiek maakt de keuzes

Over tien jaar

Chantal Moelands is ervan overtuigd dat de vereniging dan nog steeds een levendige club is. Aandacht voor kwaliteit en onderwijs blijft nodig en datzelfde geldt voor inzet rond belangenbehartiging. De vorm waarin dat gebeurt zou anders kunnen worden. Volgens Willem Faassen zullen er ook dan mensen zijn die zich ergens voor willen inzetten. 'Maar misschien zitten er dan niet alleen fiscalisten meer in het bestuur. Je kunt je voorstellen dat we dan ook expertise over IT of duurzaamheid op dat niveau benutten. Belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen hebben tenslotte effect op het vak, maar ook op de vereniging. In het verlengde daarvan ook op de bestuurlijke vertegenwoordiging?', vraagt Chantal Moelands zich af. <<<

Bureau ontwikkelt met professional en vereniging mee

Sylvester Schenk en Therèse van 't Westende vormen samen de directie van het Register Belastingadviseurs. Zij is algemeen directeur, hij directeur fiscale zaken. Voor het eerst in de geschiedenis van de vereniging is er - nu zo'n vier jaar - sprake van een tweehoofdige directie. Lees meer over het hoe en waarom.

Door Sonja Huising | foto Raphaël Drent

De directeuren die in het verleden leiding aan het bureau gaven waren, op een enkele uitzondering na, geen fiscalisten. Met het aantreden van Sylvester Schenk in de rol van directeur fiscale zaken is er gekozen voor versterking op de fiscale inhoud. 'Die keuze hangt onder meer samen met het feit dat we als vereniging meer naar buiten treden. We spreken ons uit over thema's die zowel de fiscaliteit als het mkb raken. Daar zit onze meerwaarde. De leden van het RB weten, op basis van hun werk voor en contact met mkb-ondernemers, wat zich in de uitvoeringspraktijk voordoet.

Bij dat uitspreken richten we ons tot de politiek, de overheid en haar uitvoeringsorganisaties en de branche- en beroepsorganisaties waar we mee van doen hebben. Het feit dat we dat sinds eind 2019 vanuit Den Haag kunnen doen, maar ook het inzetten van meer communicatie- en Public Affairs-expertise maakt ons steeds effectiever', aldus Sylvester Schenk.

Vereniging 3.0

Therèse van 't Westende heeft een uitgesproken vereni-

Een tweehoofdige directie, met expertise rond fiscaliteit én vereniging, is een illustratie van de professionele (door)ontwikkeling van de vereniging

De vereniging 3.0 wil:

- proactief, snel en flexibel zijn
- een sterke autoriteitspositie ontwikkelen
- leden ondersteunen bij hun beroepsuitoefening (aandacht voor kennis en kunde)

gingsprofiel. Dat maakt dat zij vanuit de functie van algemeen directeur (mee) richting en invulling kan geven aan de koers en structuur van de vereniging. In het strategisch plan 2019-2023 wordt in dat verband gesproken over de vereniging 3.0.

'Dat strategisch plan is gemaakt op basis van de blik naar buiten. Gekeken is bijvoorbeeld naar de ontwikkelingen op het gebied van de arbeidsmarkt, de technologie en de fiscaliteit. Die zijn vervolgens vertaald naar implicaties voor het beroep van belastingadviseur. En die hebben weer gevolgen voor de verenigingsorganisatie.

Een voorbeeld daarvan is de optimale samenwerking tussen leden (ALV/vakinhoudelijke commissies), bestuur en bureau. Belangrijk is dat iedereen daarin binnen het afgesproken kader positie pakt en verantwoordelijkheid draagt. In de komende jaren zullen de expertise en ervaring van de leden nadrukkelijker worden ingezet. Bureau en bestuur hebben de wijsheid natuurlijk niet in pacht. Door te werken met vakinhoudelijke commissies en community's krijgt de inbreng van de leden meer ruimte en wordt deze ingebed in de formele governancestructuur van de vereniging.

Directeur fiscale zaken Sylvester Schenk en algemeen directeur Therèse van 't Westende

Deze insteek vraagt iets anders van de medewerkers van het bureau dan voorheen. En het is zelfs nodig andere deskundigheid binnen te halen. Denk bijvoorbeeld aan de inzet van een informatiespecialist, accountmanagers en student- en docentbegeleiders. 3.0 vraagt om medewerkers die direct toegevoegde waarde hebben richting leden en stakeholders. En een belangrijke voorwaarde in dat verband is het op orde zijn van de (automatisering van de) werkprocessen. Daar wordt hard aan gewerkt', aldus de algemeen directeur die ook verantwoordelijk is voor de bedrijfsvoering van het bureau.

Haar collega Sylvester Schenk onderschrijft dat. 'Vroeger werkte een groot deel van het bureau aan fiscaliteit en onderwijs, maar dan vanuit een administratieve rol. Docenten kwamen 'van buiten' en kwamen van bijvoorbeeld de Belastingdienst of een universiteit. CB en FB hadden toentertijd een redelijk vergelijkbaar aanbod. Vandaar dat de fusie is gerealiseerd: een bundeling van krachten die leidde tot een toekomstbestendige beroepsvereniging.

Ons primair proces richt zich natuurlijk nog steeds op fiscaliteit en onderwijs. Als het gaat om de fiscaliteit zijn Bureau Vaktechniek, sinds enige tijd gezamenlijk met de specialisten uit de vakinhoudelijke commissies, het verzamelpunt van kennis. Die kennis wordt op allerlei manieren ontsloten voor de leden, via notities, modellen et cetera. En als Fiscaal Kenniscentrum zijn we in toenemende mate ook vraagbaak voor anderen.

Via communicatie en Public Affairs informeren we leden en stakeholders over onze fiscale kennis (samenhangend met het mkb), ons onderwijsaanbod en onze standpun-

ten ten aanzien van thema's die in maatschappelijk-politiek opzicht maar ook in het fiscaal domein spelen. In de afgelopen jaren zijn we steeds meer een vanzelfsprekende gesprekspartner geworden.' <<<

Vereniging mét bureau

Het CB, dat in 1946 verhuisde naar het Belgischeplein 6 in Den Haag, beschikte op dat moment over een bondsbureau. Begin 1948, toen de Bond van Belastingconsulenten zich in dezelfde stad vestigde en verenigings- en opleidingszaken ging centraliseren, kwamen ook daar medewerkers in beeld. Voorheen was er alleen sprake van een meewerkend secretaris die tevens bestuurslid was en iemand met administratieve en secretariële taken.

Uit de notulen van Bond van Belastingconsulenten, 5 juni 1948

Terugblik op een roemrucht fenomeen

Belastingconsulentendag was hét fiscale feestje

Ruim een halve eeuw lang was de Belastingconsulentendag het hoogtepunt van het fiscale jaar. 'Tout' fiscaal Nederland gaf daar acte de présence en wetenschappers telden pas echt mee als ze op dit jaarlijkse congres van de Federatie hadden gesproken. Terugblik op een bijzonder fenomeen uit de geschiedenis van onze vereniging en haar rechtsvoorgangers.

Mr. Sylvester Schenk RB
Sylvester Schenk is directeur fiscale zaken van het Register Belastingadviseurs en hoofdredacteur van Het Register

Mr. Wil Vennix RB
Wil Vennix is partner bij De Beer Accountants en Belastingadviseurs en lid van de redactieraad van Het Register

De statuten van het Register Belastingadviseurs bepalen dat de vereniging, behalve voor de behartiging van de belangen van haar leden, ook werkzaam is 'ten dienste van de belastingwetenschap'. Die bepaling kwam ook al voor bij een van de rechtsvoorgangers, de Nederlandse Federatie van Belastingconsulenten (vanaf 1990 'van Belastingadviseurs'). In deze terugblik op 90 jaar RB en zijn rechtsvoorgangers zoomen we in op het jaarlijkse congres waarmee de Federatie decennialang de belastingwetenschap (en daarmee ook haar eigen reputatie!) diende: de Belastingconsulentendag. Zonder overdrijving kan worden gesteld dat deze dag lange tijd hét fiscale feestje van het jaar was. Naast vele leden waren ook de politiek, wetenschap, rechtspraak en bevriende beroepsorganisaties goed vertegenwoordigd. Op het congres van 1991 merkte debater Ad Timmermans op dat hij zich op het podium à la W.F. Hermans 'onder professoren' voelde. Dagvoorzitter Geppaart reageerde als altijd zeer ad rem: 'Hoogleraar worden is nauwelijks een prestatie, maar uitgenodigd worden als spreker op de Belastingconsulentendag, dán tel je als fiscalist pas echt mee.'

Het format van de Belastingconsulentendagen was vrij strikt. De uit enkele hoogleraren plus de voorzitter samengestelde Wetenschappelijke Commissie van de Federatie koos een thema en nodigde daarvoor een inleider en twee debaters uit. Na de inleiding volgden de bijdragen van de debaters, waarna de inleider afsloot met een weerwoord. Zeker de eerste jaren waren de sprekers vooral hoogleraren, later nam het aantal praktijkfiscalisten toe, vooral als debater. Van interactie met de zaal was lange tijd geen sprake. Aan het wetenschappelijke niveau werd strikt de hand gehouden, met name door de dagvoorzitter. Prof. Houwing, raadsheer in de Hoge Raad der Nederlanden, vervulde deze

positie tot 1978. Hij werd opgevolgd door prof. Chris Geppaart die deze rol tot en met 2001 met verve vervulde. Al die 24 keer opende hij de dag met een kort betoog over een actueel onderwerp dat daarna ook als column in het WFR verscheen¹. Andere vaste waarde was dat het congres plaatsvond in het Nederlands Congresgebouw in Den Haag. Dagvoorzitter Geppaart 'regelde' steevast prachtig weer en de minder gedisciplineerde deelnemers konden soms na de koffiepauze de roep van het Scheveningse strand niet weerstaan. 's Avonds nam een deel van de congressanten deel aan een diner dansant in het Kurhaus. Kortom, de dag barstte van de tradities.

Actueel en relevant

De eerste Belastingconsulentendag werd - blijkens bijgaand artikel in het Algemeen Handelsblad, zie pagina 22 - georganiseerd in 1951² en de eerste jaren belichtte men tijdens het congres diverse onderwerpen. Vanaf 1957 koos men voor één thema en ontstond de opzet met een inleider en twee of meer debaters. Op de sprekerslijst passeert nagenoeg iedere fiscalist die in die jaren in Nederland meetelde. Zonder volledig te zijn noemen we Hofstra, Doedens, Schendstok, Van Soest, Antal, Van Dijck, Van der Poel, Hellema, Smeets, Verborg, Zwemmer en Stevens. De thema's waren actueel en veelal fiscaal zeer relevant. Geppaart prees zich in een interview in *Tribuut* 2001/4 gelukkig van het Federatiebestuur steeds de ruimte te hebben gekregen om te bereiken dat het een eerste klas wetenschappelijke dag zou zijn: 'Het moest een visitekaartje van de Federatie zijn, een wetenschappelijke presentatie van niveau. Ik heb nooit de klacht gekregen dat de discussies te weinig praktijkgericht waren. En het onderwerp was altijd actueel of anders wérd het wel actueel omdat het op de Belastingconsulentendag werd behandeld.'

Sommige voordrachten zijn onmiskenbaar van blijvende waarde, zoals die van Hofstra in 1981 over ‘Een wettelijk regeling van het beroep van belastingconsulent’ en van Van Dijck in 1984 over ‘Belastingheffing van ondernemingen ongeacht de rechtsvorm’. Juch bekritiseerde in 1989 de vermogensbelasting, die enkele jaren later daadwerkelijk werd afgeschaft. In 1995 ontvouwde Essers een alternatief voor het door de kasgeld- en holdingjurisprudentie vastgelopen regime voor inkomsten uit aandelen. Hij stelde voor om afzonderlijke regelingen te introduceren voor enerzijds aandelen in familiebedrijven (aanmerkelijkbelangsituaties) en anderzijds beursaandelen (niet aanmerkelijk belang). Staatssecretaris Vermeend deed er zijn voordeel mee en introduceerde in 1997 een nieuwe aanmerkelijkbelangregeling, die in 2001 zonder ingrijpende wijzigingen overging in de bestaande box 2. Ook Geppaart wees in het genoemde interview op de grote impact hiervan: ‘Ik ben ervan overtuigd dat die inleiding van Essers een wezenlijke bijdrage heeft geleverd aan de herziening van het aanmerkelijkbelangregime en de introductie van het uniforme aanmerkelijkbelangtarief van 25%.’

Fiscale mythologie

De Belastingconsulentendag 1974 over ‘Fiscale mythologie’ mag zonder voorbehoud als legendarisch worden betiteld. In dat jaar hield de hoogleraar Brüll (UvA) zijn bemaalde rede over dit onderwerp. En daarmee waren de poppen aan het dansen. Anno 2021 - maar liefst 47 jaar na dato, in de fiscaliteit voorwaar een eeuwigheid - heeft deze rede, alleen al gelet op de Toeslagenaffaire, nog helemaal niets van zijn betekenis verloren. Waar ging het om?

Eigenlijk is het niet goed mogelijk om het betoog van Brüll kort samen te vatten. Wie wil kan eenvoudig kennisnemen van de integrale tekst van zijn rede, want die is zonder enig probleem terug te vinden, onder meer op de site van de Prof. dr. D. Brüll-prijs (<http://www.profd-rbrullprijs.nl>). Kortgezegd rekende Brüll allereerst hard af met de ‘vaderlijke inspecteur’; Daarmee werd bedoeld dat ‘de inspecteur een correcte, onpartijdige, door geen enkel eigenbelang gestoorde ambtenaar is, die slechts uitvoert wat de wet hem voorschrijft. Hij is voor de man in moeilijkheden de helpende vaderlijke vriend, voor de man die de verleiding niet kan weerstaan het streng vermanende vaderlijke gezag’. Niets van waar, aldus Brüll, inspecteurs streven gewoon het belang van de Staat na, en dat is opbrengstmaximalisatie. Als het kan goedschiks en als dat niet kan dan maar kwaadschiks. Verder uitte hij scherpe kritiek op het gesloten belastingcircuit, waar inspecteurs, wetgevers en rechters regelmatig van pet wisselen en Montesquieus scheiding der machten een fictie is.

Dat alles deed hij ten overstaan van een volle zaal, met daarin onder meer de toenmalige staatssecretaris van Financiën Van Rooijen, die overduidelijk *not amused* was. Zoals Zwemmer het formuleerde: ‘Zijn rede (...) leidde tot ontsteltenis bij alle hoge belastingambtenaren die zoals gewoonlijk op de eerste rij zaten en voor

het eerst van hun leven van systeemmisdriven werden beschuldigd en van collaboratie met een systeemmisdragend systeem.’

Het werd een rel om de vingers bij af te likken. De voordracht leidde tot Kamervragen van het toenmalig Kamerlid (en latere staatssecretaris van Financiën) Nootenboom, die met een zelden vertoonde spoed werden beantwoord. Volgens de staatssecretaris had Brüll de integriteit van fiscale ambtenaren ten onrechte in twijfel getrokken. Een antwoord dat Brüll vanzelfsprekend enkel sterkte in zijn mening. En het bestuur van de Federatie zag zich genoodzaakt in het WFR met een verklaring te komen. Kortom: het bleef nog lang onrustig in de stad. Tot op de dag van vandaag misschien wel.

Belastingconsulentendag 1982

Belastingconsulentendag 1984

Professor Hofstra pleit voor vermogenswinstbelasting

(Van onze belastingmedewerker)

SCHIEVENINGEN, 9 mei — De drukbrachte Belastingconsulentendag, die in het Kurhaus te Schieveningen is gehouden — heeft ons wederom haar daarin te incorporeren door elders verticlingen te geven. Bepaaldelijk ook — doch dat is niet anders dan een eveneens bestaande der verdere rechtvaardigheid — kan de nieuwe belasting niet komen bovenop bestaande, die de huidige vermogenswinsten ruide zelfstandig belastingen. (Zouls bijvoorbeeld de vermogenswinsten die reeds afsteking in de ondernemingsrekening worden getroffen). Volgens Hofstra niet bovenop succesrecht en schenkingsrecht alsmede bovenop de kansbelasting — voorbeelden die echter zijn door te trekken naar registratiekosten en zegelkosten.

Wanneer voor het recht in zijn algemeenheid reeds geldt, dat dit geen objectieve waarheid kent, dan is dit a fortiori het geval voor de belastingheffing, die een zo breed sociaal en economisch gebied bestrijkt. Ook al zou men op — subjectieve — groeden de rechtvaardigheid van de vermogenswinstbelasting, als door prof. Hofstra naar voren wordt gebracht, kunnen accepteren, dan is niettemin bovenal de uitwerking ervan toch altijd de uitging van een politiek compromis — zoals later ook wel bleek uit het einde van zijn inleiding.

Doch wanneer men het over dit verstandig uitgangspunt eens kan worden, is er heel te praten over de concretisering van een vermogenswinstbelasting in de conceptie van de inleider, die haar principieel anders ziet dan bijvoorbeeld een speculatiewinstbelasting, waarmee de ervaringen in Nederland zo bedroevend zijn geweest, omdat zij hoogstens door de goedwillenden werd betaald. Of als een vermogenswinstbelasting, die door harde noodzaak een belangrijke pijler was der noodloze sanering. Men kan er immers van uitgaan, dat het rechtvaardig is om degene, die een af dan niet gemakkelijk behaalde vermogenswinst geniet, niet minder belasting te laten betalen dan degene, die met hard werken een verbodig van zijn verzoegen tot stand brengt. De man, die een onroerend goed voor vijfthuisd gulden verkoopt, dat hij dezelfde voor vijftienduizend gulden heeft verworven, heeft niet minder draagkracht om belasting te betalen dan iemand, die door een extra krachtovername zijn inkomen verdubbelt.

Invloering eener vermogenswinstbelasting te laten verlopen als een noodzakelijk nieuw element bovenop het reeds bestaande belastingcataloog, dat haar daarin te incorporeren door elders verticlingen te geven. Bepaaldelijk ook — doch dat is niet anders dan een eveneens bestaande der verdere rechtvaardigheid — kan de nieuwe belasting niet komen bovenop bestaande, die de huidige vermogenswinsten ruide zelfstandig belastingen. (Zouls bijvoorbeeld de vermogenswinsten die reeds afsteking in de ondernemingsrekening worden getroffen). Volgens Hofstra niet bovenop succesrecht en schenkingsrecht alsmede bovenop de kansbelasting — voorbeelden die echter zijn door te trekken naar registratiekosten en zegelkosten.

Alsdan ontwikkelde de inleider een aparte belasting op de gerealiseerde vermogenswinsten, waar vóórlig een tarief werd gesuggereerd, dat tegen het tarief van de inkomensbelasting aansluit; waag gehouden omdat hij zich de taak had gesteld om het onderwerp niet politiek te beoedelen en misschien ook wel uit de gedachte om te trachten eerst zoveel mogelijk belastingenkundigen van de wettelijkheid van een invloering te overtuigen, om het gestrooioijnde tarief niet aan het politieke spel over te laten.

De beslag der meningen kwam pas echter goed tot uitgang in de problematiek van de verliescompensatie en van de indicie-invloeden. Spreekt men immers over 'in belastingheffing van vermogenswinst als middel om de draagkracht van iemand te beoedelen, dan mag men niet vergeten dat een vermogensverlies de draagkracht ongunstig beïnvloedt. De verliezen werden door de inleider echter op een heel zeer leuverschijnende wijze behandeld, via de bekende methode uit de inkomensbelasting: een jaar vooruit met toekomstige vermogenswinsten en een jaar achterloot de carryback — met winst dus van het voorvorige jaar. Nu liggen vermogenswinsten echter niet opgebracht en ee alweging tegen vermogensverlies elders is derhalve noodzakelijk; het komt er uiteindelijk op neer, dat de nieuwe belasting de toename van het nationale vermogen der particulieren treft. Gaat men uit van de draagkrachtgedachte, dan is een loemaken uit de inkomensbelastingsterfender onder een lange compensatietermijn niet mogelijk.

ding tot de andere belastingen lage geschikte opbrengst, die een schoone bijdrage tot de Nederlandse belastingheffing doet vergewen. Het zijn ook de objecten waarop men een vermogenswinstbelasting wil doen slaan. Overoerend goed en effecten zijn voor de fiscus meestal nog wel te volgen, jawelien, edele meubelen, kostbaar meubilair en schilderijen zijn echter in het huidige stadium moeilijk gripbaar. Een hoog tarief zal belemmerend optreden voor de vrije ontwikkeling van het prijsniveau en de belastingvucht naar het buitenland wordt nog sterker gestimuleerd dan thans met de hoge inkomensbelastingen reeds het geval is. Het is dan best mogelijk, dat niet de grote winstmakers wordt gegrepen, want die heeft als regel niet zijn winst te realiseren; het is de kleine belegger en de kleine gokker, die het geluk bevalt. De slimmere winstmakers zijn ook nog wel zo sluw om via allerlei constructies buiten de heffing te blijven; domme mensen maken geen vermogenswinsten en enkel de fatsoenlijken, die zo af en toe eens een winstje weten te incasseren, verliezen dan nog als belastingobject over.

Men zal in verband met de politieke moeten roeien met de riemen die er zijn. Een laag doorzwaarten tot de kansbelasting (vijftien procent), tot een gering tarief dat stijgt naarmate de winst in een periode hoger is), zal eerder haalbaar zijn dan de ingewikkelde plannen van prof. Hofstra. Inflatie-clausules en een beperking in de tijd van bezit der objecten zijn eisen van de rechtvaardigheid.

F. VRIJES

BELASTINGCONSULENTENDAG

Dekkingsmogelijkheden voor eigen pensioenfondsen

Tijdens de herfiemsaldag op de te Amsterdam gehouden belastingconsulentendag, die eerder meer door burgemeester d'Ally werd toegesproken, als de voorzitter van het Nederlands Instituut van Belastingconsulenten, de heer H. Schippers, een bespreking over de dekkingmogelijkheid van de belastingconsulent en de stand van de organisatie van zijn beroep. Hij betoog de verwantschapen in zijn betoog, wies op het nut van het afslaan van een gemeenschappelijke basis waartoe men de gespecialiseerde kennis der betrokken beroepen verder zou kunnen voortbouwen en ontwikkelde de mogelijkheid van een gerealiseerde samenwerking tussen de pensioenfondsenhouders, waardoor hun een kunnen samen tot meer wederzijds beginn en waarborging voor elkanders arbeid, en economisch beter verantwoord aanverdeling en een eframing van het bad naar de wettelijke regeling van het beroep.

's Middags sprak de heer H. G. Hagelen over de fiscale rotatieproblemen voor de werkgever van pensioen- en dergelijke verplichtingen en de verschillende dekkingmogelijkheden. Hij sprak als zijn mening uit dat men vooral bij de voorziening ten behoeve van de pensioenen en wiesse niet te lichtvaardig moet besluiten tot uitshakeling van het intermediair der levensverzekering-maatschappijen.

De heer Hagelen wies er op, dat met betrekking tot reserves of verzekering in verband met de reeds vervulde diensttijd ('backservice'), de fiscale positie afhankelijk is van de omstandigheden van de werknemer of of niet in rechts ver-

derbare aanspraken geniet en zo ja, hoever die aanspraken dan wel groot, lieverij werden de reuten aangegeven, waartoe de fiscus in sommige gevallen een voorzieningsreserve gedurende een aantal jaren in het geheel niet dan wel slechts gedeeltelijk zal kunnen erkennen.

De spraker beoelste een eliminatie van passief-actief tegenover verplichtings-passief, ook al eronder actief en passief in felle enigermate verschillen. Hij toonde aan, dat de fiscale correctie toch steeds mogelijk is zodra dit verschil in feite tot uitdrukking komt.

Hij hield zich tegen het systeem van netto-eenverrekening bij eigen behoeft en sprak de mening uit, dat een berekening op collectieve tariefbasis aanbeveling verdient.

Voorre werd gewaarsd op een faciliteit welke voelbaar zou worden in de vorm van een belastingvrije kapitaliseringsvoors, maar welke een pensioenfonds ten onrechte door de fiscus wordt onthouden terwijl zo'n fonds de faciliteit juist in meerdere mate heeft.

Mede op bedrijfseconomische gronden wies de heer Hagelen voor verligers die eigen behoeft aanhouden zonder vermogensafschieding en vereenvoudigde berekening voor de ondernemingsrekening, waartoe hij een inderekt streepte methode aanpaf.

De heer Hagelen toonde zich een gematigd voorstander van de idee van de heer H. J. Hofstra, die al sinds vele jaren pleit voor fiscale tegenwoordigheid in die gevallen, waarna een heel aantal dotaties doet aan het pensioenfonds waartoe vaststaat dat die gelden nimmer meer tot het bedrijf kunnen terugkeren.

Algemeen Handelsblad, 6 februari 1951

De Tijd 9 mei 1967

Een wettelijke regeling

Een tweede onderwerp dat bijzondere aandacht verdient werd in 1981 behandeld door niemand anders dan professor Hofstra. Zijn bijdrage aan de Belastingconsulentendag van dat jaar luidde: 'Een wettelijke regeling van het beroep van belastingconsulent?' Debaters waren er - blijkbaar weer in genade aangenomen - hoogle-

raar Brüll en mr. G. Karman FB. Verder was er - niet verbazingwekkend gelet op het onderwerp - een Duitse bijdrage. Dr. W. Dann schetste de in Duitsland bestaande situatie, waar het beroep van Steuerberater zoals bekend strak is gereguleerd.

Opmerkelijk is dat het verslag van die dag anno 2021 haast ongewijzigd herhaald zou kunnen worden. Inte-

CB-dagen

Ook het College Belastingadviseurs kende zijn 'toogdagen'. Die werden doorgaans gehouden in het Amersfoortse Flint Theater, destijds nog De Flint geheten. Anders dan de Federatie kende het College de traditie om niet slechts eenmaal, maar tweemaal per jaar te vergaderen. Een gewoonte die later bij het Register Belastingadviseurs werd overgenomen door niet alleen de jaarlijkse ledenvergadering te houden, maar daarnaast ook een grote nieuwjaarsbijeenkomst te organiseren met niet enkel een proost op het nieuwe jaar maar ook een wetenschappelijk gedeelte. De CB-dagen waren minder naar buiten en wat meer op de leden zelf (en de docenten van de omvangrijke opleidingenpoot) gericht. Er werd dan ook geen publicatie over het symposium uitgebracht. Iets wat het CB overigens bij

andere gelegenheden wel en met grote regelmaat deed. Ook bij het College werd in de regel de algemene ledenvergadering in de ochtend gehouden, gevolgd door een wetenschappelijk symposium in de middag. En daarvoor traden in de regel grote en gekende sprekers aan. Dat ging met de bekende klassieke formule met de spreker op het podium, achter een kathedre en een bloemstuk. Gelet op de massale opkomst lag een andere formule ook niet echt voor de hand. Op het podium vertoonde een enkele spreker de bekende Brinkman-shuffle, maar de meeste sprekers voelden zich achter hun veilige spreekgestoelte prima op hun gemak. Onvergetelijk is een slotoptreden van de Nijmeegse hoogleraar Van Mourik die een - naar zeggen - 'wetenschappelijk referaat' hield. Bij die gelegen-

heid zag men mensen uit hun stoeltjes rollen van het lachen en een enkel lid zou ongetwijfeld aan het zuurstof gelegd zijn als dat voorhanden zou zijn geweest. Ongetwijfeld een hoogtepunt in deze reeks was de grote bijeenkomst in 2001 in het Arnhemse Stadstheater Musis Sacrum. Bij die gelegenheid nam CB-coryfee Cor Scheffers na een lange periode afscheid als voorzitter en werd zijn opvolger Evert Kous op het schild gehesen. Voor zijn verdiensten werd Cor niet alleen benoemd tot erlid van het CB maar kreeg hij tevens de onderscheidingstekenen uitgereikt behorende bij zijn benoeming tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Vanzelfsprekend gingen met de fusie de jaarlijkse CB-bijeenkomsten op in de RB-dag.

ADVERT

4 dagen LOND
en vele andere reizen
naar Groot-B
ZEELANDVAKANT

De Telegraaf, 30 april 1974

ressant is het door Hofstra geschetste historische overzicht, waaruit blijkt dat de overheid het vraagstuk doorgaans weinig prioriteit heeft willen geven. Opmerkelijk (of wellicht kan beter gezegd worden: vanzelfsprekend) was het dat toen in 1972 het beroep van accountant-administratieconsulent wettelijk werd geregeld ook de vraag werd gesteld of het beroep van belastingconsulent dan ook niet wettelijk geregeld moest worden. En ook toen zat de pijn niet bij de leden van de toen al bestaande beroepsorganisaties NFB en NOB, maar bij 'de vele duizenden personen die, al dan niet als onderdeel van een ander administratief of juridisch beroep, belastingadviezen geven (...)'.

Tegen titelbescherming bestond destijds echter geen bezwaar. Hofstra betoonde zich een - genuanceerd - voorstander van een wettelijke regeling. Hij werd daarin bijgevalen door Karman. Brüll zag in een wettelijke regeling helemaal niets, waarbij hij voor zijn argumentatie terugviel op zijn rede uit 1974. Kortgezegd was hij van mening dat regulering vooral in het belang van de adviseur zelf zou zijn. 'Het sociologisch basisgegeven van uw beroep is de inkomensvorming'. En een wettelijk monopolie zou de belastingconsulent daarbij zeer behulpzaam kunnen wezen, want niets is fijner dan buitenstaanders de toegang tot de markt zo moeilijk mogelijk maken!

Tradities losgelaten

De naamswijziging van de Federatie volgend sprak men vanaf 1991 voortaan over de Belastingadviseursdag, al sprak menigeen - zelfs de dagvoorzitter - soms nog abusievelijk over de 'Belastingconsulentendag'. De opzet bleef aanvankelijk gelijk maar gaandeweg begon er toch

wat te schuiven. De dag werd minder puur wetenschappelijk en er kwam meer ruimte voor interactie. Vanaf 2002 fungeerde Han Kogels als dagvoorzitter. Het congres bleef druk bezocht door eigen leden maar de deelname van buiten de vereniging werd minder. Tradities werden losgelaten, zo liet men de vaste locatie los en werd het congres elk jaar in een andere stad gehouden. Richting fusie met het CB hield de Federatie haar laatste 'BA-dag' op 12 juni 2009. Voor die gelegenheid wel weer in Den Haag, en wel in het Kurhaus. Het werd een gedenkwaardige dag, zeker ook door fantastische feestavond met spetterende optredens van de Golden Earring en Xander de Buisonjé.

Het Register Belastingadviseurs kent sindsdien natuurlijk zijn jaarlijkse RB-dag. Nog steeds een hoogtepunt in het verenigingsjaar, druk bezocht en met interessante onderwerpen. De opzet is echter niet meer te vergelijken met die uit de jaren van Geppaart. Een programma met enkel intellectuele voordrachten in éénrichtingsverkeer is anno 2021 niet goed denkbaar meer, dat 'trekken' we niet meer. Interactie is nu vanzelfsprekend en het programma is veel gevarieerder geworden, met workshops en een luchtige afsluiting. Helemaal van deze tijd en daarom prima, maar op sommige momenten - zoals bij ons bijzondere 90-jarig jubileum - kijken heren van een zekere leeftijd als wij zijn toch met een zekere weemoed terug op oude tijden. Niet alles was vroeger beter, maar sommige dingen wél! <<<

Noten

- 1 Na zijn afscheid als dagvoorzitter (en adviseur van de Commissie PE) in 2001 gaf de Federatie een bundeling van zijn openingswoorden uit: Enige opmerkingen.... Tribuut aan Chris Geppaart.
- 2 Van 1956 tot en met 2006 verscheen jaarlijks ook een boekje met de inleiding en debatbedragen, de befaamde 'Serie Belastingconsulentendagen' (later uiteraard Belastingadviseursdagen).

Chris Geppaart - Belastingadviseursdag 1997

Foto's uit het verleden

Prof. Van der Ploeg, hoogleraar economie aan de Universiteiten Amsterdam en Oxford, foto uit 1994 toen hij nog financieel woordvoerder was voor de PvdA in de Tweede Kamer.

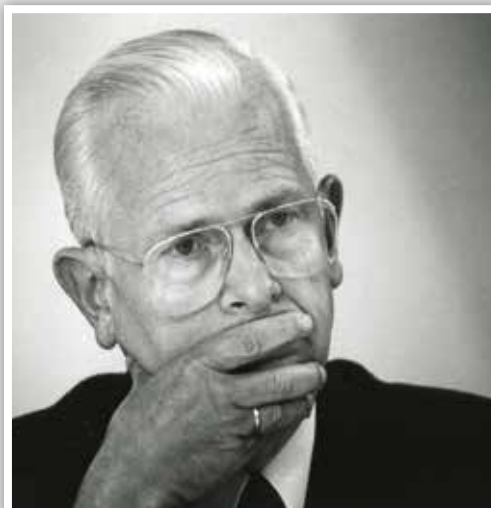
Prof. Grapperhaus, staatssecretaris van Financiën 1967-1971. Foto uit 1998 bij hem thuis voor een interview in ons verenigingsblad.

Prof. Zwemmer, emeritus hoogleraar aan de UvA in 1997 bij een diploma-uitreiking.

Uitreiking aktes van bekwaamheid, 1984.

Jacques Booij, bestuurslid en jarenlang woordvoerder van de Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs.

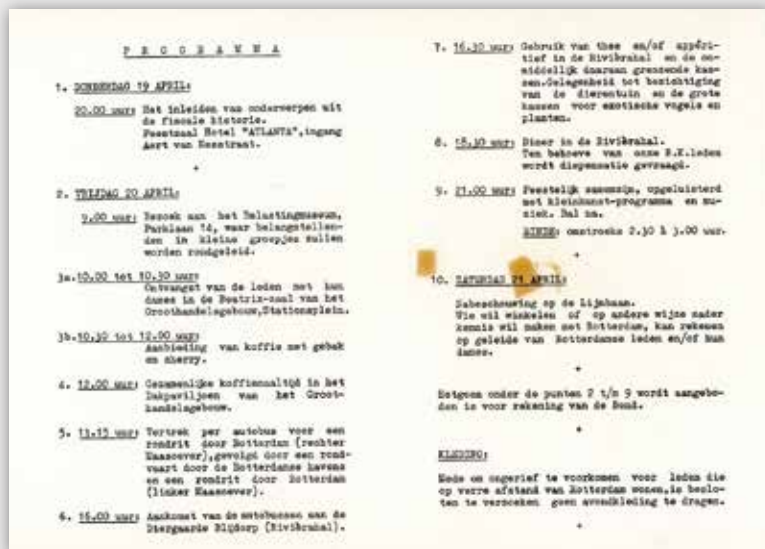
Fons Overwater, huidige bestuursvoorzitter van het Register Belastingadviseurs, ontvangt als 1500e lid van de Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs de prof. Giele-bundel uit handen van toenmalig voorzitter Cor Visser.

Voorblad programma 25-jarig jubileum van de Bond van Belastingconsulenten, Rotterdam, 20 april 1956.

Lunch bij 25-jarig jubileum van de Bond van Belastingconsulenten, Rotterdam, 20 april 1956.

Programma 25-jarig jubileum van de Bond van Belastingconsulenten, Rotterdam, 20 april 1956.

'Bewijs van Aandeel' in de feestelijkheden ter gelegenheid van het zilveren jubileum van de Bond van Belastingconsulenten, Rotterdam, 20 april 1956.

Prof. Vermeend, de latere staatssecretaris van Financiën en een van de grondleggers van de Wet inkomstenbelasting 2001. Op deze foto uit 1991 was hij nog Tweede Kamerlid voor de PvdA.

Prof. Niessen, sinds 2004 advocaat-generaal bij het parket bij de Hoge Raad, gaf meerdere keren lezingen voor onze leden en interviews voor ons verenigingsblad.

Het Register van gister moet ook zorgen voor morgen

Prof. dr. Leo Stevens

Leo Stevens is erelid van het Register Belastingadviseurs, columnist Financiële Dagblad, redacteur Weekblad Fiscaal Recht en Fiscale Monografieënreeks

Leo Stevens bij de start van zijn langdurige samenwerking met de Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs

Bij een 90-jarig jubileum is het verleidelijk en onvermijdelijk ook even terug te kijken naar het verleden. Onmiskenbaar is de 90-jarige uitgegroeid tot een INSTITUUT in de gezaghebbende zin van het woord. Daarin zijn de genetische karaktertrekken samengevloeid van de diverse rechtsvoorgangers waarin belastingconsulenten of -adviseurs hebben samengewerkt als Bond, Instituut, Vereniging, Broederschap, Genootschap, Organisatie, College en Federatie om uiteindelijk op te gaan in het thans jubilerende Register Belastingadviseurs.

Schatplichtig

Ik voel mij schatplichtig aan het Register Belastingadviseurs, vooral aan zijn rechtsvoorganger, de Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs. Dat verlokt tot een persoonsgebonden terugblik. Legendarisch waren de prestigieuze Belastingconsulentendagen (later Belastingadviseursdagen). Zij vormden ongetwijfeld de belangrijkste jaarlijkse toogdag waarin de Federatieleden samenkwamen, maar in feite genoten vooral de gasten, vertegenwoordigers uit de wetenschap, rechterlijke macht, Belastingdienst, ministerie van Financiën en belastingadviesorganisaties van de bijzondere ambiance. Althans overdag.

Veel congresthema's hebben directe invloed gehad op de fiscale rechtsontwikkeling. Ook 'lastige' onderwerpen werden niet geschuwd. Zo bracht de voordracht van Dieter Brüll over 'Fiscale mythologie' uit 1974 - wellicht voor de Federatie onbedoeld - de nationale fiscale wereld in rep en roer met een betoog dat de mythe doorprikte dat de overheid als zodanig steeds het algemeen maatschappelijk belang voor ogen heeft. Ook stelde hij in scherpe bewoordingen vast dat de integriteit van de Belastingdienst wordt beschermd door het taboe dat verhindert dat beweegredenen van ambtenaren, althans van de top, ter discussie worden gesteld. Tegelijkertijd werd ook het belastingadvieswezen niet gespaard in zijn kritiek omdat deze beroepsgroep 'om den brode' goede maatjes wilde blijven met de overheid en zich daarom schikte in de heersende gouvernementele verhoudingen.

Later bleek dit een trefzekere analyse, maar het kwam dat jaar de gebruikelijke ambiance rondom de Belastingconsulentendag, met zijn gezellige en nuttige informele contacten, even niet ten goede. In 1982 haakte Dick Meeles in op de gebrekkige rechtsbescherming van de belastingbetaler. Het illustreert hoe belangrijk het was dat de Federatie op deze wijze een podium verschaftte aan fiscalisten om zich te profileren met hun vakwetenschappelijke inzichten, maar ook met hun fiscaal-maatschappelijk engagement.

Van die podiumfunctie heb ik ook zelf mogen profiteren. Vandaar mijn gevoel van schatplichtigheid. Tot mijn grote verbazing werd ik in 1974 benaderd door de Federatie om een voordracht te verzorgen in het kader van de befaamde landelijke studiebijeenkomsten in het Jaarbeursgebouw te Utrecht. Onderwerp was de pensioenproblematiek naar aanleiding

van het budgettaire explosieve comingbackservice-arrest (HR 8 december 1971, BNB 1972/26). Ik was toen adjunct-inspecteur in Maastricht. Die bijeenkomsten stonden onder leiding van A.J. Pol die mij op een vaderlijke manier wist te overtuigen dat dit voor mij een interessante uitdaging zou zijn.

Dat het een uitdaging was, daarvan was ik mij meer dan voldoende bewust; maar of ik daar wel rijp voor was, dat was de grote vraag. Pol wist mij door zijn aimabele begeleiding en vertrouwen over de streep te trekken. Het werden uiteindelijk in plaats van één drie avonden en de voordrachten werden integraal gepubliceerd in WFR 1975/5212 -5214. Dat was voor mij een doorbraak, maar ik heb mij pas achteraf gerealiseerd hoezeer de Federatie door jonge mensen het podium te geven een fors risico durfde te nemen. Voor die kans en de daarbij genoten begeleiding ben ik nog steeds dankbaar, alsook voor de warme gedoogsteun van het toenmalige auditorium.

Dat ik ook betrokken werd bij de permanente educatie in kringverband en een sturende rol binnen de Federatieopleiding mocht vervullen, heb ik eveneens als een voorrecht ervaren. Dat waren sterke punten van de Federatie, die gelukkig later door het Register zijn voortgezet en uitgebouwd tot kroonjuwelen in de fiscale vakontwikkeling.

Parallele ontwikkeling

Een opmerkelijk parallelle ontwikkeling heeft het College Belastingadviseurs doorgemaakt. Dat kende eveneens - weliswaar minder plechtstatig en informeler opgezet - een massaal bezochte jaarlijkse samenkomst in De Flint te Amersfoort. Ook daar viel mij de eer te beurt diverse malen het podium te bestijgen. De entourage nodigde uit om de vakinhoudelijke boodschap wat cabaretesker in te vullen. Dat gaf een extra dimensie aan de samenkomst. Ik herinner mij hilarische taferelen.

De aanloop naar de fusie met de Federatie heb ik van dichtbij meegemaakt. Samen met Cor Scheffers, die het College op bevlogen wijze vakmatig op een hoger plan heeft getild, heb ik in vliegende vaart de opleiding en lesstof herontwikkeld. Dat was niet alleen prettig enerverend, maar vooral ook innoverend. Dat gold trouwens ook voor het op poten zetten van een eigen vakblad en dit na restyling door te ontwikkelen tot het Vakblad voor de CB-adviseur (zusterblad van het Vakblad voor de mkb-adviseur). Na het stopzetten van Tribuut, het toenmalige vakblad van de Federatie, en

enige tijd later ook van het eerder genoemde CB-blad, kwam alles samen in Het Register met Ton Kamminga als eindredacteur, met wie ik in diverse eerdere projecten al intensief mocht samenwerken.

Daar waar ik de ambitie voelde een maatschappelijk debat aan te gaan om de kwaliteit van ons belastingstelsel te verbeteren, met name voor het mkb dat ik steeds heb gezien als de 'buitenboordmotor van de BV Nederland', kon ik altijd terugvallen op steun van de Federatie en het Register. Dat geldt temeer, omdat die steun een onvoorwaardelijk karakter had. Ik ben ervan overtuigd dat de RB-inspanningen een positieve dynamiek in het fiscale mkb-beleid hebben gebracht door zowel in de fiscale wetgeving als de uitvoering actief te zijn. Daarbij werd er steeds naar gestreefd het wederzijdse vertrouwen tussen de fiscus en de mkb-ondernemers te versterken.

Uitdagingen voor de toekomst

Bij een jubileum gaat de blik ook vaak naar de uitdagingen voor de toekomst. In het huidige jargon impliceert een 'uitdaging' vaak dat er manifeste zorgen zijn. Inderdaad, van de Belastingadviseur die thans als een soort financiële huisarts functioneert, worden steeds meer kwaliteiten gevraagd. De spanning tussen generieke en specialistische kennis wordt steeds groter. De sterk toegenomen mondiale mobiliteit, schaalvergroting en grensvervagingen op allerlei terreinen vergen een groot aanpassingsvermogen. De Belastingadviseur wordt sneller (mede)verantwoordelijk gehouden voor onjuiste aangiften. De coronacrisis heeft geleerd dat hij ook in staat moet zijn bij zijn klanten ingrijpende en overrompelende beleidsmaatregelen op verantwoorde wijze te implementeren. Hij kan niet meer volstaan met fiscaaltechnische kennis, want zijn begeleidingstaak wordt steeds breder. Daarnaast moet hij ook zijn eigen organisatie, gedigitaliseerd en wel, op orde hebben. Zorgen voor privacybescherming van zijn cliënten, het voorkomen van datalekken en screening van de betrouwbaarheid van cliënten zijn van vitaal belang. En intussen vraagt de noodzakelijke klimaattransitie om extra flexibiliteit wegens fundamentele proactieve aanpassingen in de belastingmix. Kortom, het maatschappelijk verantwoord belastingadvieschap kent een eigensoortige comingbackservice. Gelukkig kan de belastingadviseur daarbij steunen op een vitale beroepsorganisatie. Proficiat! <<<

De belastingen in 1931

Toen in 1931 de oudste rechtsvoorganger van het Register Belastingadviseurs werd opgericht bestond er een keur aan belastingen. Zo kenden we destijds al de overdrachtsbelasting, schenk- en erfbelasting, invoerrechten en accijnzen. De loonbelasting, vennootschapsbelasting en de omzetbelasting waren er daarentegen nog niet. Welke rijksbelastingen bestonden er toen nog meer? In eerdere edities van Het Register kwamen de Zegelwet 1917 en de Tabakswet van 1921 aan bod. Hieronder volgt een overzicht van de overige belastingen van negentig jaar geleden.

Mr. drs. Fons Overwater RB

Fons Overwater is bestuursvoorzitter van het Register Belastingadviseurs en lid van de redactieraad van het Register

1. Beursbelasting 1917

De beursbelasting, ingevoerd per 15 maart 1917 en afgeschaft met ingang van 1972, was een onderdeel van de Zegelwet 1917 maar nam een aparte plaats in. De belasting was verschuldigd bij wisseling van eigenaar van effecten of bij emissies van nieuwe effecten. De belasting werd voldaan door het plakken van zegels op de effectennota's van beurshandelaren. Het tarief bedroeg 0,1% van de transactiewaarde.

2. Wet op de Grondbelasting 1870

Deze wet dateert oorspronkelijk uit het begin van de 19^e eeuw en is een constante in de moderne fiscale geschiedenis. Hij werd grondig herzien in 1870 en afgeschaft in 1970, waarbij hij vervangen werd door de OZB. De belastinggrondslag was de waarde van vastgoed, net als tegenwoordig bij de OZB.

3. Wet op de Personele Belasting 1896

Deze wet dateert van het begin van de 19^e eeuw maar werd in 1896 geheel herzien. Het was een welstandsbelasting. Met ingang van 1896 was belasting verschuldigd over huurwaarde van de eigen woning, haardsteden (aantal schoorstenen), inboedel, dienstboden, paarden en rijwiel. Later kwamen daar nog motorrijtuigen, pleziervaartuigen en biljarttafels bij. Bij de afschaffing in 1970 waren daarvan alleen nog de huurwaarde en de inboedel van over.

4. Wet Vermogensbelasting 1892 en Verdedigingsbelasting 1

Artikel 2 van de Wet Vermogensbelasting 1892 meldt: 'eenieder is belastingplichtig naar de waarde van zijn vermogen, opgevat en berekend naar de bepalingen dezer wet'. Het (progressieve) tarief van deze belasting was maximaal 1,5 promille en werd toegepast op een fictief rendement van 4% van de gemeten vermogenswaarde. Bij een vermogen van bijvoorbeeld 100.000 gulden was dus zes gulden belasting verschuldigd. De omvang van deze heffing stond dus los van het gerealiseerde inkomen, net als nu bij box 3.

De Wet van 18 augustus 1916 tot heffing der verdedi-

gingsbelasting I was een progressieve vermogensbelasting die ingevoerd werd per 1 mei 1916 en eenmalig bedoeld was. Deze werd geheven naast de 'gewone' vermogensbelasting en zou dus eindigen op 30 april 1917, maar werd telkens verlengd totdat in 1941 de Duitse bezettingsautoriteiten deze belasting afschaften.

5. Wet op de Inkomstenbelasting 1914 en Verdedigingsbelasting 2

Eind 1914 werd één inkomstenbelasting ingevoerd voor inkomen uit arbeid, bedrijf en vermogen. Het hoogste tarief was bij invoering 5%. Met deze 'nieuwe' inkomstenbelasting werden de verschillende bronnen van inkomen voortaan gelijk belast. Een aparte vermogensbelasting bleef bestaan.

De Wet van 18 augustus 1916 tot heffing der verdedigingsbelasting II was een toeslag op de inkomstenbelasting die ingevoerd werd per 1 mei 1917 over het aangiftetijdvak 1916/1917 (Deze werd als toeslag geheven naast de 'gewone' inkomstenbelasting en zou dus eindigen op 30 april 1917, maar werd tot 1 mei 1930 telkens verlengd.)

6. Wet op het Statistiekrecht 1917

De Wet op het Statistiekrecht werd ingevoerd per 1 februari 1917. Hij werd afgeschaft met ingang van 1 oktober 1950 en opgevolgd door de Statistiekwet 1950. De doelen van de wet waren het verkrijgen van zo juist mogelijke statistische gegevens. De opbrengst van het Statistiekrecht is nooit in een apart 'statistiekfonds' gestort zoals bij bestemmingsheffingen, maar altijd bij de gewone middelen van de schatkist geteld. De opbrengst was gemiddeld genomen ongeveer tien maal meer dan de kosten van de statistiek. Statistiekrecht werd geheven naar de waarde van ingevoerde goederen voor binnenlands verblijf en op uitgevoerde goederen (tenzij doorvoer). Het tarief bedroeg 0,1% over de waarde.

7. Invaliditeitswet of Invaliditeits- en Ouderdomswet 1913 (sparen via rentezegels)

De Invaliditeitswet, ingevoerd in 1913 en in 1919 na de Eerste Wereldoorlog tot wasdom gekomen, regelde een

verplichte verzekering voor loonarbeiders en een vrijwillige verzekering voor zelfstandigen. Bij invaliditeit werd dan een pensioentje uitgekeerd. Er moest voor gespaard worden door middel van het plakken van rentezegels op rentekaarten, die als ze vol waren moesten worden ingeleverd bij de Raad van Arbeid. De rentezegels kreeg je van de werkgever of je kon ze als zelfstandige kopen. Ouderdom werd in de wet gelijkgesteld met invaliditeit en trad in werking bij het bereiken van de zeventigjarige leeftijd. De gemiddelde leefomstandigheden waren er echter niet naar dat die leeftijd van zeventig makkelijk gehaald werd. De uitkeringen waren in het begin van de regeling als basis voldoende om van te leven, maar niet waardevast waardoor de uitkering in de loop der tijd economisch steeds lager werd. Na de Tweede Wereldoorlog kwam de opbouw van een stelsel van sociale wetgeving pas goed op gang. De AOW bracht aparte regelingen voor ouderen, de Invaliditeitswet ging op in de WAO.

8. Rijwielbelasting 1924

In 1924 werd door minister van Financiën Colijn de rijwielbelasting met fietsplaatjes ingevoerd. Er waren toen een kleine twee miljoen fietsen in Nederland. Het was een objectbelasting; de fiets werd belast en niet de houder. Om aan te tonen dat er voor de fiets was betaald moest een rijwielplaatje worden aangebracht. Deze plaatjes waren voor drie gulden bij het postkantoor te koop. Jaarlijks moest er een nieuw plaatje worden gekocht. Het tarief werd in 1927 verlaagd naar fl. 2,50. Werklozen konden in de jaren dertig een gratis rijwielplaatje krijgen, waarin dan een rond gaatje was geslagen. Dit als extra herkenbaar controlemiddel omdat het niet was toegestaan om met een gratis rijwielplaatje op zondag te fietsen. In 1940 werd deze meest gehate belasting aller tijden door de Duitse bezettingsautoriteiten afgeschaft.

9. Dividend- en Tantiëmebelasting 1918

In 1918 werd de dividend- en tantiëmebelasting ingevoerd. Onder deze wet werden onder meer winstuitkeringen van naamloze vennootschappen belast. Dat was niets nieuws, want winstuitkeringen waren ook daarvoor al belast. In de 19^e eeuw was dat onder de regelingen van het patentrecht en begin 20^e eeuw onder de opvolgende inkomstenbelastingwetten. In 1933 kwam daar nog de couponbelasting bij voor uitkeringen op obligaties en buitenlandse effecten. Met de invoering van de vennootschapsbelasting door de Duitse bezettingsautoriteiten in 1940 werd de dividend- en tantiëmebelasting afgeschaft, evenals de couponbelasting.

10. Wegenbelastingwet 1926

Met de invoering van een wegenbelasting in 1926 werd naast het bezit van een auto via de Personele Belasting nu ook het gebruik van de weg belast, terwijl de eerste snelweg (tussen Rotterdam en Den Haag) pas geopend werd in 1933. <<<

Couponbelasting 40c

Statistiekrecht 1917 1,-

Rentezegel 13 weken 7,80 loonklasse V

Rijwielbelastingplaatje
1931 1932 van M. Bosma
uit Boxum

Aanslagbiljet belasting naar inkomen en vermogen 1932 1933

Volgeplakte rentekaart tbv de
Invaliditeitswet.

Beursbelasting f15,50 op een effectennota
voor de Haarlemmeerpolder

A portrait of Iris Keulemans, a young woman with long brown hair, smiling and wearing a dark, textured sweater. She is standing with her arms crossed. The background is dark and out of focus.

Iris Keulemans, 26 jaar

RB-lid sinds 5 juli 2017 (4 jaar)
Werkzaam bij Van Oers Accountants en
Belastingadviseurs in Oosterhout

‘Tijdens mijn studie aan de universiteit ben ik bij een RB-kantoor gaan werken. Na het afstuderen ben ik door mijn werkgever aangemeld als lid van het RB. Zelf vind ik het ook belangrijk om bij een beroepsorganisatie aangesloten te zijn. Omdat je daardoor, bijvoorbeeld via de cursussen die het RB aanbiedt, je vak kunt bijhouden. Dat kan ook door de bijeenkomsten voor Jong RB te volgen; die zijn over het algemeen heel praktijkgericht.

In mijn contact met klanten is het feit dat ik een RB'er ben nooit expliciet aan de orde gekomen. Ik denk wel dat een universitaire studie én de RB-titel kwaliteit uitstralen. Van oud-studiegenoten die bij een NOB-kantoor zijn gaan werken hoor ik dat zij vooral intern, dus binnen de eigen organisatie, geschoold worden. In het kantoor waar ik werk kan ik gemakkelijk collega's raadplegen, maar ik kan me voorstellen dat, als je bij een kleiner kantoor aangesloten bent, het heel prettig is dat je de helpdesk van het RB kunt raadplegen.’

Rianne Kruitbosch, 36 jaar

RB-lid sinds 12 december 2018 (3 jaar)
Werkzaam bij HLB Nannen Accountants
en Adviseurs in Groningen

‘Voor mij is het belangrijk aangesloten te zijn bij een beroepsvereniging, want kwaliteit in het werk is heel belangrijk. En die hou je op peil door kennis te delen en gebruik te maken van wat het RB biedt, zoals goede modellen en relevante cursussen. Je vakkennis bijhouden is voor een fiscalist cruciaal.’

Door als belastingadviseur bij het RB aangesloten te zijn, laat je ook zien dat je hecht aan kwaliteit. Zelf ben ik daarbij vooral op kennis gefocust, maar ik zie ook de meerwaarde van de lobby van een beroepsorganisatie, van bijvoorbeeld het leveren van kritiek op een wetsvoorstel dat voor onze klanten niet goed uitwerkt. Bij ons op kantoor is het lidmaatschap van een beroepsorganisatie de norm. Alle zeven belastingadviseurs zijn RB-lid.’

Jordy de Jong, 41 jaar

RB-lid sinds 27 september 2005 (16 jaar)
Werkzaam als zelfstandig belastingadviseur in Amstelhoek

‘Na de afronding van de heao en de SPD-opleiding startte ik mijn carrière als assistent-accountant bij een accountantskantoor. Na een aantal jaren wilde ik me graag meer in de fiscaliteit verdiepen. Bij het accountantskantoor waar ik destijds werkzaam was, werd een fiscale afdeling opgezet en daar ben ik in 2007 gaan werken. In 2005 was ik al gestart met de consulentenopleiding van het CB. Na afronding ben ik doorgegaan met de opleiding tot CB-belastingadviseur, waarvoor ik in 2010 slaagde. Vijf jaar later rondde ik de opleiding financiële planning af bij de FFP. In 2017 ben ik voor mezelf begonnen. Ik vind het fijn dat ik mijn klanten op verschillende gebieden kan ondersteunen en ontzorgen.

Ook als zelfstandige ben ik RB-lid gebleven. Dat heeft voor

mij toegevoegde waarde. Bij bijeenkomsten tref je andere fiscalisten. Ik werk veel samen met een collega die ook RB-lid is, maar desondanks is het kunnen klankborden met Bureau Vaktechniek heel fijn. Het PE-systeem maakt dat ik bij kan blijven; en dat is nodig want er verandert veel in het vakgebied. En daarnaast staat dan de GoodHabitz-bundel vol vaardigheidstrainingen; dat regelt het RB toch maar mooi. Mijn beroepsorganisatie faciliteert mij prima, voegt iets toe in mijn dagelijks werk.

Soms noem ik het RB-lidmaatschap in gesprekken met potentiële nieuwe klanten. Dat geeft een surplus, zeker als zelfstandig ondernemer. Ik vind het heel leuk die contacten zelf te hebben; dat is één van de voordelen van het werken voor jezelf.’

José Dings, 57 jaar

RB-lid sinds 17 oktober 2006 (15 jaar)
Werkzaam als zelfstandige (Dings belastingadviezen In Kessel)
met één personeelslid via payrolling

'Ik werd aspirant-lid van het CB in 2006 toen ik met de opleiding startte. In januari 2011 behaalde ik de RB-titel. Mijn vader was actief in de accountancy als belastingadviseur in loondienst. Daarnaast had hij een eigen klantenkring, bestaande uit familieleden en kennissen, die aan huis werden ontvangen. Ik heb van dichtbij gezien hoe mijn vader mkb-ondernemers ondersteunde en adviseerde bij financiële vraagstukken. Na de kennismaking met boekhouden en bedrijfseconomie op de middelbare school was mijn beroepskeuze snel gemaakt.

Na wat omzwervingen in het internationaal bedrijfsleven en de accountancy, veroorzaakt door structureel pestgedrag van collega's en een enkele leidinggevende, kwam ik in 2006 bij een lokaal accountantskantoor terecht. Ik startte toen mijn opleiding tot belastingadviseur. Een week na mijn afstuderen - eind januari 2011 - werd ik ontslagen omdat ik niet

langer in het team zou passen. Ik heb daarna nog een half jaar elders gewerkt, als invaller voor een accountant/belastingadviseur die met zwangerschapsverlof was. Vervolgens heb ik besloten regie over mijn loopbaan te nemen en mijn droom te verwezenlijken: een eigen belastingadvies- en administratiekantoor. Nu heb ik een mooie praktijk aan huis met zo'n zestig cliënten, van wie veertig (voornamelijk mkb-)ondernemers en twintig particulieren.

Het RB-lidmaatschap heeft me veel gebracht, vooral op het gebied van scholing. Daarnaast kan ik terugvallen op Bureau Vaktechniek. Het RB is een waardevolle organisatie, een warme club van en voor betrokken professionals. Ik ben trots daar deel van uit te mogen maken. Naar mijn klanten communiceer ik duidelijk dat ik ben aangesloten bij een beroepsorganisatie. Ik hou m'n vak dus bij, een serieuze ondernemer weet dat te waarderen.'

Leo Cleiren, 62 jaar

RB-lid sinds 20 maart 1990 (31 jaar)
Werkzaam bij Schipper Accountants
in Goes

‘Toen ik in 1989 bij Schipper Accountants aan de slag ging, kwam ik van de Belastingdienst waar ik vijf jaar had gewerkt. Ik was de eerste op kantoor met een fulltime baan als fiscalist. Mijn voorganger deed de fiscale zaken erbij. Hij was FB-lid en we wilden als kantoor bij een beroepsorganisatie aangehaakt blijven; dat zetten we naar buiten toe ook neer als teken van deskundigheid. Op basis van mijn werkervaring kon ik meteen lid worden.

In die tijd zag de fiscale dienstverlening er totaal anders uit. Op kantoor waren er bijna honderd mensen werkzaam die primair gericht waren op accountancy. Deels waren ze ook ‘hobbyfiscalisten’. Ik moest in het begin wel een beetje vechten voor m’n plek en natuurlijk de kwaliteit van het fiscale werk omhoog brengen. Na de jaren tachtig ging het economisch veel beter en moesten eenvoudige bedrijfsstructuren beter worden uitgebouwd. In onze organisatie, die nu vier keer zo groot is, werken op dit moment ongeveer vijftig fiscalisten. Ik ben er trots op dat ik aan het begin van die ontwikkeling heb gestaan.

In het begin zei de beroepsorganisatie me nog niet zoveel. Ik ging wel eens naar een cursusdag van het FB maar dat kostte relatief veel (reis)tijd. Toen de kringen ontstonden werd het makkelijker. Bij Schipper Accountants zijn er veel RB-leden. Vooral het opleidingsprogramma wordt zeer gewaardeerd; daarvoor word je lid. We stimuleren jonge collega’s ook aan te haken. Tijdens corona kregen de webinars een boost; ook dat heeft heel goed gewerkt.’

Theo Mulders, 78 jaar

RB-lid sinds 25 oktober 1982 (39 jaar)
Werkzaam bij Mulders Groep in Ulft

'Begin jaren tachtig werd ik lid van een beroepsorganisatie uit behoefte aan kennis. Ik had een boekhoudbureau en de problematiek waarmee ik te maken had was bijna helemaal fiscaal. Eerder had ik mijn studie voor registeraccount afgebroken, ik wilde gaan voor de fiscaliteit en heb dus de opleiding gevolgd.

Het was in die tijd gebruikelijk lid te zijn van een beroepsorganisatie, maar de meeste collega's waren accountants en dus (ook in dat opzicht) anders georiënteerd. Toentertijd kon je je als mkb-accountant laten inschrijven met een proeve van bekwaamheid. Daar heb ik geen gebruik van gemaakt, want ik wilde de opleiding doorlopen en de titel behalen.

Ooit startte ik met mijn broer samen. We hadden eigenlijk alleen maar mkb-klanten, veel agrariërs. Mijn broer deed de boekhouding, ik de fiscale zaken. Op een bepaald moment zijn we uit elkaar gegaan. Daarop heb ik een tijd als zelfstandige gewerkt maar inmiddels heb ik weer een compagnon. Ik ben aan het afbouwen maar werk nog steeds met veel plezier in de back-office.

Mijn beroepsorganisatie heeft me vooral gebracht waar ik naar op zoek was: kennis. Persoonlijk heb ik sporadisch gebruik gemaakt van de adviezen van het RB, maar het is natuurlijk heel nuttig dat die er zijn.'

Jac Vrolijk, 86 jaar

RB-lid sinds 26 november 1990 (31 jaar)
Werkzaam geweest bij Vrolijk en Partners
in Dordrecht

'Van huis uit ben ik bedrijfseconoom; ik heb gestudeerd met Jan Pronk en Neelie Kroes. Toen bleek dat ik, vanwege veel vrijstellingen, gemakkelijk ook de juristentitel kon behalen heb ik dat gedaan. Mijn vader had een schoenwinkel in Rotterdam. En in die tijd was het logisch dat ik hem zou opvolgen, dus ik ben eerst de detailhandel ingegaan.

Jaren later ben ik begonnen als belastingconsulent. Omdat het best lastig was een eerste klant te werven, heb ik een aantal advertenties in de krant gezet. Dat was niet gebruikelijk in de branche, ik kreeg er commentaar op. Maar ja, ik moest de kost verdienen. In mijn eerste jaar zette ik 8.000 gulden om, in het jaar erna 23.000. En vanaf dat moment is het alleen maar beter gegaan. Maar ik wilde inhoudelijk meer zodat ik op termijn alle klanten beter zou kunnen bedienen. Daarom heb ik de opleiding gedaan.

Het RB-lidmaatschap heeft me vooral de nodige contacten opgeleverd. En die zijn belangrijk want als je het zelf niet weet kun je op zoek naar anderen, die over bepaalde dingen meer weten. Uitwisseling vond vooral plaats tijdens studiebijeenkomsten. Nu is dat veel meer online; dat kost minder tijd maar ik vind het een beetje gemakzuchtig. Richting (nieuwe) klanten helpt het dat je lid bent van een beroepsorganisatie; je straalt toch wat uit.

Tot 2000 had ik een eenmanszaak. Daarna kwam er personeel bij. En ik ben nog steeds niet helemaal weg. Soms denk ik mee met mijn opvolger: mijn dochter Charlotte.'

Ereleden

Vanwege grote verdiensten voor (rechtsvoorgangers van) het Register Belastingadviseurs zijn benoemd tot erelid:

Cor Scheffers RA RB

In 2001 benoemd tot erelid van het CB omdat hij in tien jaar voorzitterschap de vereniging weer sterk op de kaart had gezet.

Prof. dr. Tom Blokland

Hoogleraar belastingrecht RUG, benoemd tot erelid van de NFB vanwege zijn verdiensten voor de vereniging en de belastingwetenschap.

Prof. dr. Han Kogels RB

Bekleedde jarenlang de bijzondere NFB-leerstoel Europees Belastingrecht aan de EUR.

Benoemd tot erelid wegens zijn verdiensten voor de vereniging en de belastingwetenschap.

Prof. dr. Leo Stevens

Hoogleraar belastingrecht aan de EUR en zeer betrokken bij het RB en zijn rechtsvoorgangers NFB en CB (zie blz. 26). Benoemd tot erelid wegens zijn grote verdiensten voor de vereniging en de belastingwetenschap.

Mr. Wil Vennix RB

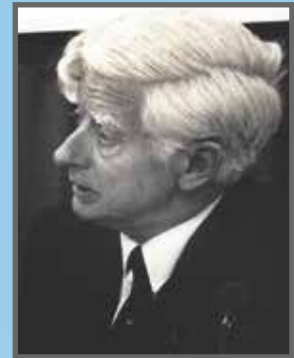
In 2018 benoemd tot erelid van het RB wegens zijn jarenlange inzet in diverse functies voor de vereniging (o.a. voorzitter 2014-2018).

Evert Kous RB

Bij zijn afscheid als voorzitter van het CB benoemd tot erelid wegens zijn verdiensten voor de vereniging.

Overleden

Prof. mr. Chris Geppart

Hoogleraar universiteit Tilburg. Dagvoorzitter en adviseur NFB (zie blz. 34). In 2001 benoemd tot erelid NFB wegens zijn grote verdiensten voor de vereniging en de belastingwetenschap.

Prof. mr. Jan Giele

Hoogleraar RU Leiden, zeer betrokken bij de NFB. Benoemd tot erelid wegens zijn verdiensten voor de vereniging en voor de belastingwetenschap.

Prof. mr. Henk Hofstra

Zeer veelzijdig (hoogleraar, minister van Financiën, Tweede Kamerlid, belastinginspecteur, belastingadviseur) en wel betiteld als 'Neerlands grootste fiscalist'. Erelid NFB wegens zijn verdiensten voor de belastingwetenschap.

Hoogleraar belastingrecht Peter Essers:

'Wees trots op je vak!'

Het boek 'Belast verleden' van hoogleraar belastingrecht en CDA-senator Peter Essers verscheen bijna tien jaar geleden. Veel leden van het Register Belastingadviseurs (RB) hebben het omvangrijke boek in huis want eind 2012 kregen alle leden het cadeau van het RB. Belast verleden vertelt het verhaal van het Nederlandse belastingrecht tijdens de Tweede Wereldoorlog. Wij vroegen hem onder andere naar de rol van de belastingadviseurs tijdens de oorlog.

Door **Sandra van den Nieuwenhof** | foto's: **Raphaël Drent**

Dit jaar is ook voor Peter Essers een jubileumjaar: hij is dertig jaar hoogleraar belastingrecht aan Tilburg University. Hij werkte destijds met passie aan *Belast verleden*.

‘Geschiedenis is mijn hobby en belastingrecht mijn vak. Hier kwamen die twee samen. Het boek is ongeveer in twee jaar tijd tot stand gekomen. Aanvankelijk wilde ik me in het Nederlandse belastingrecht onder het nationaalsocialistisch regime verdiepen om er een artikel aan te wijden maar ik stuitte op zoveel interessant materiaal dat ik al snel een boek zag ontstaan. Zo kon ik als eerste dertig cassettebandjes beluisteren met interviews met hoofdamttenaren en bewindslieden die onder embargo lagen opgeslagen in het Belasting & Douane Museum. Het embargo was er net af toen ik met het onderwerp bezig was. De doos met cassettebandjes was nog gesloten toen ik ernaar vroeg.’

Wat was de centrale vraag bij het schrijven van het boek?

‘In welke mate hebben de instellingen en personen die verantwoordelijk waren voor de totstandkoming, uitvoering, handhaving, rechtspraak en wetenschap van het Nederlandse belastingrecht tijdens de Duitse bezetting weerstand geboden aan de bezetter? Over de fiscale regelgeving had ik twee vragen: ten eerste vroeg ik mij af hoe het in hemelsnaam mogelijk was dat tijdens de oorlog in minder dan twee jaar tijd ons belastingstelsel ingrijpend hervormd werd. Ten tweede wilde ik weten of Nederland neutraal is gebleven in de regelgeving of dat de belastingen - net zoals in Duitsland - werden gebruikt om de nazi-doctrine in te voeren.’

Hoe kon tijdens de oorlog ons belastingstelsel in korte tijd hervormd worden?

‘De ambtenaren bij het ministerie van Financiën hadden al langer het idee dat er echt iets moest gebeuren met het Nederlandse belastingstelsel. We waren een soort belastingparadijs. Er bestond al een commissie van topambtenaren die als doel had om het Nederlandse systeem te moderniseren. Er lagen al allerlei voorstellen, waaronder de loonbelasting als voorheffing voor de inkomstenbelasting. Dat werd allemaal tegengehouden door de politiek vanwege de crisis in de jaren dertig. Het is niet verstandig om in crisistijd het belastingstelsel aan te passen, was de heersende opinie. Toen de Duitsers hier waren kregen de ambtenaren wel alle ruimte om hun gang te gaan.’

Dat leek dan meer op een zegen voor de ambtenaren?

‘Die hebben dat zo ervaren maar dat was natuurlijk buitengewoon naïef. Het gevolg was dat de belastingopbrengsten gigantisch toenamen en die middelen zijn echt niet gebruikt in het belang van Nederland, maar zijn voor een heel groot deel doorgesluisd naar nazi-Duitsland. Nederland was volstrekt verarmd aan het einde van de oorlog. Ze hebben zich uiteindelijk laten gebruiken door de Duitsers en zich onvoldoende gerealiseerd dat wat goed is in vreedstijd slecht uitpakt bij zo’n dictatuur.’

Bleef de fiscale regelgeving neutraal tijdens de bezetting?

‘De Duitsers hebben wel geprobeerd om hier en daar wat ideologische elementen in het belastingstelsel in te voeren, maar er lag de afspraak dat er geen politiek in de belastingwetten zou komen. Wanneer de Duitsers dat toch probeerden, met bijvoorbeeld geen kinderaftek voor Joodse kinderen, maakten de ambtenaren daar bezwaar tegen. De Duitsers trokken dat dan ook weer in. Ze wilden natuurlijk graag de Belastingdienst en het ministerie te vriend houden want dat wekte vertrouwen bij de burgers.’

Wat was de rol van de belastingadviseurs tijdens de oorlog?

‘Daar is relatief weinig materiaal over te vinden. Wat ik wel tegenkwam is een actieve rol van de belastingconsulenten bij het bijstaan van Joodse belastingplichtigen. Daarnaast hebben belastingconsulenten een zeer belangrijke rol gespeeld om de nieuwe regelgeving uit te leggen aan de burgers, dat was toen erg belangrijk. Ze werkten ook nauw samen met de Belastingdienst en de inspecteurs. De nieuwe wetgeving, bijvoorbeeld de nieuwe vennootschapsbelasting, bevatte heel veel open normen. Die wetgeving kwam in een recordtempo tot stand en men liet veel dingen over aan de invulling door de Belastingdienst, zoals het onderscheid tussen ondernemen en beleggen bij de deelnemingsvrijstelling. De uitvoeringsbesluiten kwamen in nauwe samenwerking met de belastingadviseurs tot stand, als een soort horizontaal toezicht *avant la lettre*.

‘In een rechtstaat kun je niet zonder onafhankelijke adviseurs’

Naarmate de oorlog voortschreed, kreeg iedereen wel door dat van de Duitsers weinig was te verwachten. Toen gingen de adviseurs samenspannen met de inspecteurs. Samen zorgden ze ervoor dat veel aanslagen niet werden ingevorderd of werden uitgesteld. De top van de Belastingdienst wilde de relatie met de nazi’s goed houden maar bij de inspecties was veel verzet, ook verzet tegen het ministerie. Belastingconsulenten sluisden samen met inspecteurs bedragen van belastingaanslagen door naar het verzet.’

Hoe waren de reacties op het boek?

‘Ik kreeg veel positieve reacties. Het boek heeft ook veel aandacht gehad, ik heb veel interviews gedaan. Het gaat ook over een periode in het belastingrecht die onderbelicht is gebleven. Ik ben vooral geïnteresseerd in menselijke verhoudingen en gedrag. Mensen zijn geneigd zich aan te passen; niet iedereen wordt als held geboren. Men probeert te overleven. Het vraagt moed om ervoor te kiezen het verschil te maken in bepaalde situaties.’

Zijn er na de publicatie nog nieuwe initiatieven ontstaan?

‘Ik heb het onderwerp internationaler en breder kunnen trekken via de European Association of Tax Law Professors, waarbij hoogleraren belastingrecht uit Europa maar ook enkelen uit Azië en Amerika zijn aangesloten. Wij houden jaarlijks een congres en over het congres thema verschijnt vervolgens een boek. Ik vroeg me af hoe de fiscale situatie tijdens de oorlog in andere landen was. Het congres dat dit jaar - helaas digitaal - plaatsvond had als titel: ‘History and taxation; the dialectical relationship between taxation and the balance of power’. Dit vind ik buitengewoon boeiend: hoe beïnvloedt belastingheffing de politieke machtsverhoudingen en omgekeerd? Dit onderzoek gaat verder dan de oorlog, maar de oorlog is wel een belangrijk onderdeel. In het nieuwe boek worden - voor zover ik weet - voor het eerst de belastingdiensten van al die landen in oorlogstijd belicht. Ik ben de *general reporter*, ik heb een questionnaire gemaakt die naar 35 *national reporters* is gegaan. Het boek zal in het voorjaar van 2022 uitkomen.’

Prof. dr. P.H.J. Essers

- geboren in Margraten, 1957
- gehuwd, een dochter en een zoon
- woont in Loon op Zand
- studeerde fiscale economie, Katholieke Hogeschool Tilburg, 1975 - 1982
- promoveerde in 1989, rechtsgeleerdheid (economie), Katholieke Universiteit Brabant te Tilburg, 1989
- hoogleraar belastingrecht en Voorzitter van het departement Belastingrecht van Tilburg Law School Tilburg University, 1991 - heden
- lid van de Eerste Kamer (CDA), 2019 - heden (en 2003 - 2015)
- voorzitter Koninklijke Sophia's Vereeniging uit Loon op Zand, 2002 - heden
- voorzitter Vereniging voor Belastingwetenschap, 2017 - heden
- werkte eerder als:
  - universitair hoofddocent belastingrecht, Katholieke Universiteit Brabant te Tilburg, 1990 - 1991
  - universitair docent belastingrecht, Katholieke Universiteit Brabant te Tilburg, 1984 - 1990
  - adjunct-inspecteur 's Rijksbelastingen, 1982 - 1984

Wat heeft het boek u gebracht?

'Het boek heeft mij veel inzichten opgeleverd over het belastingrecht tijdens de oorlog. Mijn colleges hebben daardoor ook meer diepgang gekregen. Ik vind sowieso dat je niet alleen de techniek van een belastingwet maar ook de geschiedenis ervan moet weten om deze beter te kunnen begrijpen.'

U bent al enige tijd lid van de Eerste Kamer voor het CDA. Heeft u ambities voor een volgende periode?

'Ik zat van 2003 tot 2015 drie termijnen in de Eerste Kamer. In 2019 kreeg ik het verzoek om weer terug te keren. Daar had ik niet meer op gerekend. Nu ben ik dus bezig met de vierde termijn. De verhoudingen zijn nu heel anders. Toen ik begon waren er drieëntwintig CDA-senatoren, nu negen. Dat is wel een verschil. Ik heb nu naast financiën ook hoger onderwijs, sociale zaken en Europese zaken in mijn portefeuille. De nadruk ligt op financiën. Sinds kort ben ik weer voorzitter van de Com-

missie Financiën, dat was ik ook tijdens mijn eerste periodes. Ook zit ik in de evaluatiecommissie van de Eerste Kamer van de kinderopvangtoeslagaffaire. Begin volgend jaar komen we met onze conclusies en lessen voor de toekomst. In de regel is er na het aannemen van een wet niet zoveel aandacht voor hoe een wet in de werkelijkheid functioneert. Ook de politiek heeft volledig onderschat dat het zo uit de hand kon lopen.'

Wat zijn uw belangrijkste bijdragen als senator?

'Ik heb me nadrukkelijk beziggehouden met onder andere het dossier belastingheffing van overheidsbedrijven. Daar is wetgeving voor gekomen. Ook heb ik vanuit de oppositie stevig stelling genomen tegen de verhuurdersheffing voor woningcorporaties. Dat was een slecht idee.'

Met welke thema's houdt u zich nu vooral bezig?

'De eigen woning, box 3 en de hele systematiek van ons stelsel komen in overleggen steeds naar voren. Naar mijn mening moeten we de eigen woning helemaal defiscaliseren: geen eigenwoningforfait, maar ook geen hypotheekrenteaftrek. De meeste mensen hebben een woning om in te wonen. De fiscaliteit kan de woningcrisis niet oplossen maar wel bijdragen aan de oplossing. Alle goedbedoelde regelingen die we nu hebben en bedoeld zijn voor de kopers, zoals de jubelton, wel of geen overdrachtsbelasting, worden afgewenteld op de kooprijzen van de huizen. Hypotheekrenteaftrek vond ik altijd een goede maatregel om eigen woningbezit te stimuleren maar op een gegeven moment gaat dat tegenwerken, en krijgen mensen veel meer schulden dan nodig is. Voor box 3 pleit ik voor het belasten van feitelijk rendement waar dat makkelijk is vast te stellen.'

Waar bent u het meest trots op?

'Ik ben aan de universiteit in Tilburg in 1984 begonnen en ik heb duizenden studenten iets kunnen meegeven. We doen het hier in Tilburg goed, we leveren goede fiscalisten af die zelfstandig en kritisch kunnen nadenken. Dat ik daar een bijdrage aan heb kunnen leveren, maakt mij trots.'

Wat zijn uw plannen voor de nabije toekomst?

'Over tweeënehalf jaar ga ik met pensioen, dan hoop ik het minder druk te hebben. Dan wil ik dingen gaan doen waar ik veel lol in heb. Op het terrein van geschiedenis en belastingen zijn nog veel zaken te onderzoeken, ook internationaal. Het lijkt me fijn om dat in een rustig tempo te kunnen doen.'

Heeft u een boodschap voor de RB-leden?

'Wees trots op je vak! Het hele stelsel zou in elkaar storven als er geen belastingadviseurs zouden zijn, want het is allemaal zo ingewikkeld. Het vak wordt vaak ten onrechte nogal negatief geframed alsof belastingadviseurs alleen maar bezig zouden zijn met agressieve belastingplanning. In een rechtstaat kun je niet zonder onafhankelijke adviseurs.' <<<

MERCEDES-EQ

DE NIEUWE 100% ELEKTRISCHE EQS.

This is for you, world. Ontdek de nieuwe EQS.

Laat u betoveren door de ongekennde luxe van het interieur,
of wat dacht u van het 141 cm brede MBUX Hyperscreen*
en de indrukwekkende actieradius tot 731 km**? Zo rijdt u met één
oplaadbeurt van Amsterdam naar Berlijn. En dankzij Green Charging
zijn bovendien uw eerste 200.000 km CO₂-neutraal.

Ontdek hem op [mercedes-benz.nl](https://www.mercedes-benz.nl).

Gecombineerd verbruik: 16,9 - 21,2 kWh/100 km. CO₂-uitstoot: 0 - 0 g/km (WLTP).
Voor officiële dealeradressen, kosten en leveringsvoorwaarden, zie [mercedes-benz.nl](https://www.mercedes-benz.nl).
*Standaard in de EQS 580 4MATIC uitvoering. **Met de EQS 450+ AMG Line

Onderwijs en beroepsvereniging: onlosmakelijk met elkaar verbonden

Door de jaren heen hebben het Register Belastingadviseurs (RB) en zijn rechtsvoorgangers een belangrijk deel van het onderwijs aan belastingadviseurs voor hun rekening genomen. Sterker nog, onderwijs - als cruciaal instrument voor het leveren van kwaliteit - was initieel hun bestaansrecht. Waar staan we nu? En voor welke uitdagingen staan universiteiten, hogescholen én het RB in de komende jaren?

Door Sonja Huising | foto's Raphaël Drent

Over het belang van onderwijs komt in dit artikel onder meer mr. Marcel van Kooten MFP FFP CFP aan het woord. Hij is als fiscalist/financieel planner werkzaam in de financiële dienstverlening en geeft daarnaast al zo'n 15 jaar les aan de Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN) én bij het RB. Ook mr. drs. Frans-Jozef Haas spreekt zich uit. Hij is voorzitter van de RB-examencommissie en doceert procesvoering. Frans-Jozef is senior-raadsheer in het gerechtshof in Amsterdam; hij is voorzitter van één van de belastingkamers van dat hof. Ooit, zo'n dertig jaar geleden, gaf hij als fiscalist al les bij de FB.

Onderwijs essentieel om bij te blijven

Volgens Frans-Jozef Haas is dat goed te duiden: 'Wil je in dit vak iets betekenen dan moet je bij blijven, de ontwikkelingen op de voet volgen. En dus is onderwijs cruciaal. Met de opleidingen van hogescholen en universiteiten wordt een goede basis gelegd. Studenten zijn als het ware breed fiscaal gevormd. Maar daarmee ben je er niet; je weet als net afgestudeerde tenslotte ook heel veel (nog)

niet. Permanente educatie...daar draait het om. En daarbij komen de beroepsverenigingen in beeld; kijk maar naar de advocaten. Ik kon na mijn opleiding meteen lid worden van een beroepsvereniging; ik heb toentertijd zelf nog voor het invoeren van een aspirant lidmaatschap voor jonge fiscalisten gestemd. Als ik nu terugkijk zie ik de kennis die ontbrak en zeker ook de vaardigheden.'

Marcel van Kooten: 'Naar mijn mening draait het om kennis én kunde. Iemand die net afgestudeerd is kan de theorie redelijk goed overzien, maar die verbinden met de praktijk is lastiger. Daar zetten we binnen het hbo vooral op in, bijvoorbeeld via verschillende stages. Het RB gaat uit van bepaalde startkwalificaties van de hbo'er dan wel wo'er. Dat is terecht. Maar ik denk dat alle partijen te winnen hebben bij meer afstemming. Het onderwijs aan fiscalisten zou meer een georganiseerde keten moeten zijn, waarbij de opleidingen die universiteiten en hogescholen bieden naadloos aansluiten op de beroepsopleiding zoals het RB die verzorgt.'

Generalist/specialist

De hogescholen bieden op dit moment de opleiding Finance, Tax & Advice aan. Vanuit het veld wordt daar kritisch naar gekeken. De toekomstige hbo-professional krijgt de nodige fiscale en finance kennis mee. Desondanks kan gesteld worden dat afgestudeerden hierdoor eigenlijk geen finance specialist maar ook geen fiscaal specialist zijn. Tegelijkertijd zou je kunnen beargumenteren dat deze opleiding juist op de - door het RB omarmde - rol van trusted advisor voorsorteert.

De wo'er kan buiten de lijnen redeneren en de vraag stellen hoe het ook zou kunnen; de hbo'er heeft meer ervaring met praktische toepassing van kennis richting de klant

‘Tussen de vakgebieden van een finance specialist en de fiscalist bestaat overlap. In onze opleiding werken we toe naar meer inzicht bij studenten rond de breedte van de vraagstukken die leven in het mkb en bij de mkb-er. Daarbij gaat het niet alleen om fiscale vragen. Een ondernemer redeneert vanuit zijn bedrijf. Dat wil hij goed laten draaien en met ambitie uitbouwen. Daarom heeft de ondernemer financiële, juridische en fiscale vragen en wil hij ook inzicht hebben in persoonlijke scenario’s die samenhangen met een bedrijfsbeslissing. Wij leiden op met het oog op het gesprek met die ondernemer. Iemand die bij ons is afgestudeerd heeft een antenne voor het ontdekken van die vragen en het op grond daarvan gericht adviseren. Dat kan hij zelf doen, maar ook gepast doorverwijzen naar iemand met specifieke deskundig-

heid is belangrijk. Natuurlijk krijgen de werkzaamheden wat anders vorm als je werkt als zelfstandig adviseur dan wanneer je bij een groter kantoor in dienst bent, maar het draait in feite om multidisciplinaire samenwerking en meer integrale advisering’, aldus Marcel van Kooten.

Frans-Jozef Haas is kritisch: ‘Het gaat natuurlijk om de vraag wat voor adviseur je wilt zijn. Over het feit dat een specialist verdiepte fiscale kennis (nodig) heeft zijn we het denk ik snel eens. Maar een generalist in ons vakgebied moet een fiscalist zijn die de fiscaliteit echt overziet. De insteek is de fiscaliteit. Uiteraard is daarvoor nodig dat je breed wordt opgeleid, maar essentieel is dat je de mogelijkheden en onmogelijkheden van de fiscaliteit kent. Ja, misschien is trusted advisor toch iets te veel een modewoord’.

Historie

Alle acht rechtsvoorgangers van het Register Belastingadviseurs vinden hun oorsprong in twee aandachtsgebieden: kwaliteit en onderwijs. In eerste aanleg dacht men in het algemeen wel hetzelfde over (het belang van) onderwijs. Er was sprake van variatie als het ging om de vraag hoe praktisch dan wel wetenschappelijk de lessen ingestoken moesten worden.

Sinds 1917 bestaat er fiscaal onderwijs in de vorm van het vak belastingen als onderdeel van MO boekhouden. Er was dus geen aparte opleiding voor belastingadviseurs en daarmee waren er in de praktijk dus ook geen professionele ‘tegenhangers’ van de belastinginspecteurs die toen al wel honderd jaar bestonden. Hun opleiding werd overigens verzorgd door wat meer ervaren collega’s. Dat veranderde met de start van de Rijksbelastingacademie (1939).

Regulering

Begin jaren twintig ontstond ook een roep om wettelijke regulering van het beroep. Toen na ongeveer tien jaar duidelijk werd dat de overheid op dit punt defini-

tief niet met initiatieven zou komen is er in 1931 een beroepsvereniging opgericht namelijk de Bond van Belastingconsulenten. Oprichters waren medewerkers van het Instituut voor Handelswetenschappen, dat ook de opleiding MO-boekhouden verzorgde. Het primaire doel van het instituut was cursussen belastingrecht aan studenten verkopen. Een aantal docenten en adviseurs uit de markt werd gerekruteerd als bestuurders. Weer een paar jaar later ontstond, als afsplitsing van de bond, een tweede beroepsvereniging: Het Instituut voor Belastingconsulenten.

Kwaliteit en onderwijs (als een middel tot een doel?)

In die tijd bestond er wel wat spanning tussen de verkoop van cursussen (economisch doel) en het optimaliseren van de kwaliteit van de beroepsuitoefening (onderwijs is een middel tot een doel). De onderwijsinstututen en de beroepsverenigingen zaten daar fundamenteel anders in.

Opleiding universiteiten en beroepsverenigingen

Tot 1951 kon men bij een viertal universi-

teiten alleen belastingrecht volgen als keuzevak binnen de studie rechten. De Universiteit van Nijmegen was in 1928 de eerste die dat aanbood. Daarna werd aan de universiteiten van Tilburg (1951) en Amsterdam (1953) belastingrecht als postdoctorale studie aangeboden aan economen en juristen. De Federatie Belastingadviseurs ontstond in 1954. Directe aanleiding daarvoor was het feit dat de beroepsverenigingen officieel goedgekeurde examens mochten gaan afnemen.

De rechtsvoorgangers van het RB waren dus sinds 1931 de enige volwaardige opleiders van belastingadviseurs. Er zijn er duizenden opgeleid en geëxamineerd. Pas in 1965 kregen de verenigingen enige concurrentie van de universiteiten, want in dat jaar ontstond in Leiden de eerste volwaardige academische studie fiscaal recht. Enerzijds was dat een voordeel: de verenigingen hoefden niet zelf meer op te leiden. Anderzijds werd de ‘automatische’ band tussen studenten en vereniging verbroken. De opleiding tot belastingadviseur is tot op de dag van vandaag gebleven, als vervolgstudie op een wo- of hbo-opleiding.

Vaardigheden

Een goede adviseur beschikt over de juiste kennis en vaardigheden. Toch zien we dat het RB-aanbod rond vaardigheden veel minder wordt afgenomen dan de inhoudelijke cursussen. Is daar een verklaring voor?

Marcel van Kooten: 'Hbo'ers hebben hier vanuit hun opleiding natuurlijk meer van meegekregen. Er is veel aandacht voor advisering, voor het realiseren van de juiste verbinding met de klant zodat je vervolgens met kennis van zaken antwoorden kunt bieden. Ik kan me voorstellen dat je dan - als je net aan boord bent bij het RB - een andere keuze maakt in het kader van permanente educatie.'

Frans-Jozef Haas benadrukt het belang van vaardigheden. Niet alleen voor de contacten met klanten maar bijvoorbeeld ook met de Belastingdienst. Hij ziet ook dat er, in vergelijking met vroeger, veel meer wordt gedaan op dit vlak bij zowel hogescholen als universiteiten. 'Toen ik startte als belastingadviseur was ik nog nooit bij het hof geweest. Als je nu kijkt naar bijvoorbeeld de opleiding voor rechters, wordt er fors geïnvesteerd in vaardigheden. Ik was 'ineens' rechter, dat is niet meer van deze tijd. Het is dus essentieel dat hierop getraind wordt. Tegelijkertijd kan het natuurlijk ook zo zijn dat een deel van de RB-achterban inmiddels genoeg ervaring heeft opgedaan dan wel in de opleiding voldoende aangereikt heeft gekregen, en daarom niet intekent op het vaardighedenaanbod.'

Als het gaat om de vraag of het RB er goed aan zou doen een deel van het vaardighedenonderwijs verplicht te stellen reageren beide heren verschillend. Marcel van Kooten denkt dat het kan mits er een ruime keuze is in het type vaardigheden dat wordt aangeboden. De één zal gaan voor proces- of onderzoeksvaardigheden, terwijl de ander meer geïnteresseerd is in het aanleren van advies- of onderhandelings technieken. Bovendien ziet hij op dit vlak een voortrekkersrol voor de beroepsorganisatie; door gedeeltelijke verplichtstelling en voldoende keuze in het aanbod wordt het belang van vaardigheden onderstreept.

Frans-Jozef Haas is van mening dat de intrinsieke motivatie van cursisten essentieel is. Verplicht stellen heeft in zijn ogen dus niet zoveel zin. Argumenten geven waarom het nuttig is over bepaalde vaardigheden te beschikken wel. Daarnaast lijkt het hem logisch dat leden, omdat er in het vak snel en veel wijzigt, voorrang geven aan het inhoudelijk-fiscale aanbod van het RB.

Van Kooten en Haas zijn het er over eens dat meer inbreng vanuit de praktijk de permanente educatie ten goede komt. Theoretische kennis koppelen aan een praktische casus, waardoor ook de vraag hoe de klant mee te nemen rond een specifiek thema aan de orde komt, is een goede optie.

Nieuw

Hoe gaat permanente educatie zich verder ontwikkelen? Welke vormen en inhoud krijgen in de komende jaren

Marcel van Kooten (links) en Frans-Jozef Haas

Belastingadviseur is een samengesteld woord; kennis van de fiscaliteit is de basis en goede advisering is het onmisbare surplus, zeker in het werk voor het mkb

(meer) aandacht? Het antwoord op die vragen laat zich goed schetsen aan de hand van het thema ethiek. Frans-Jozef Haas: 'Een klant kan dwingend zijn, hij of zij wil uiteraard zo min mogelijk belasting betalen. Daarin kan de klant echter te ver (willen) gaan. Kun je hem of haar als belastingadviseur dan in beweging krijgen en voorkomen dat er over de rand van het toelaatbare wordt gestapt? Dat is iets waar je op getraind moet worden en waarvoor dus aandacht in de opleiding moet zijn. Het RB moet uitstralen dat de vereniging en haar leden geen louche constructies willen realiseren; daardoor krijgt het onderwijsaanbod een bodem.'

Marcel van Kooten deelt die mening, maar voegt toe dat ook het gesprek gevoerd moet worden over de situatie waarin een onethische vraag op tafel blijft liggen: 'Soms past een klant niet bij jou. En hoe ga je daarmee om? Dan is het belangrijk dat je daarover live met je medecursisten en de docent van gedachten kunt wisselen. Online leren is rond dit soort dilemma's mogelijk, maar niet direct een wenselijke optie.'

Geconstateerd wordt dat ook netwerken een onderwerp is dat nog aandacht behoeft. En ook dat vraagt reële ontmoetingen. Niet alleen met collega-cursisten maar ook met (potentiële) klanten en andere fiscaal dienstverleners. Daarnaast lijkt het thema duurzaamheid meer in beeld te komen. Marcel van Kooten is van mening dat een belastingadviseur zich moet verdiepen in de fiscale en financiële kant daarvan om ondernemers proactief van relevante informatie te kunnen voorzien. In een gesprek over de vraag hoe een bedrijf er over tien jaar uit zal zien is dit onderwerp relevant. Volgens Frans-Jozef Haas gaat het er veel meer om te acteren op geleide van de vraag die de klant stelt. <<<

KAN HET OOK SNELLER?

JA! MET HET VERNIEUWDE NDFR IN 1.5 SECONDE HET JUISTE ZOEKRESULTAAT

De tijd vooruit met het vernieuwde NDFR. NDFR sluit naadloos aan op jouw werkproces. Je wilt je overwegingen snel kunnen valideren met de juiste fiscale onderbouwing. Met onze intuïtieve navigatie,

de nieuwste zoekfunctionaliteit en een zoekresultaat binnen 1,5 seconde brengen we research vooruit. **Weten wat NDFR voor jouw adviespraktijk kan betekenen?**

ONTDEK HET ZELF OP WWW.SDU.NL/NDFR

Sdu

Wettelijke regulering van het beroep van belastingadviseur

citaten uit het
Weekblad Fiscaal Recht (WFR) vanaf 1930

Het uitblijven van een wettelijke regulering van het beroep van belastingadviseur was een belangrijke, zo niet de belangrijkste, aanleiding voor de oprichting van enkele van de rechtsvoorgangers van het RB. In talloze notulen van bestuurs- en ledenvergaderingen komt dat thema terug. Naast onderwijs loopt de wens om te komen tot een wettelijke regulering als een rode draad door onze geschiedenis. Omdat het WFR dit jaar ook een jubileum viert (150-jarig bestaan), inventariseerde de redactie van Het Register de belangrijkste artikelen in het WFR over wettelijke regulering vanaf 1930. Een overzicht.

1930/3008, Eenige opmerkingen over het belastingconsulentenschap, mr. dr. J.H.R. Sinnighe Damsté (artikel in WFR overgenomen uit tijdschrift "De bedrijfseconoom" van 31 januari 1930

"Verder hoede men er zich voor, het gedrag van een consultant al te spoedig te veroordeelen wegens het enkele feit dat hij een proces over een nogal erg dubieus punt verloren heeft: dat kan een gevolg zijn geweest van gebrek aan kennis, en dit euvel is tenslotte minder erg dan een tekort aan standsfatsoen."

1930/3048, Toelating van belastingconsulenten, critiek op de voorgestelde regeling (artikel in WFR overgenomen van De Telegraaf van 22 november 1930)

"Over de voorgenomen regeling van het belastingconsulentenwezen is onlangs in dit blad een bericht opgenomen, behelzende, dat zich had gevormd een curatorium, om, als uitvloeisel van het verslag der regeeringscommissie, benoemd in 1928, tot het uitbrengen van advies omtrent o.m. een regeling van het belasting-consulentwezen in Nederland, een vereniging op te richten en verdere stappen te ondernemen, die leiden tot het beoogde doel."

1937/3414, het beroep van belastingconsulent, mr. J.H. van Doorne (bestuurslid van De Vereniging van Belastingconsulenten)

"Aan de klachten hebben eenige vooraanstaande belastingconsulenten in 1936 getracht tegemoet te komen

door de oprichting van De Vereniging van Belastingconsulenten. De regeering heeft één poging tot reglementering gedaan: de staatscommissie van 1928: maar deze heeft tot nu toe niets van zich laten hooren. Daarom heeft De Vereniging van Belastingconsulenten de regeling zelf ter hand genomen: 1e tot bescherming van het publiek tegen onbekwame en onverantwoordelijke beoefenaars van het beroep, 2^e tot hooghouding van den stand en het aanzien van het beroep, 3^e tot meerdere zekerheid tegenover fiscus en rechtsprekende collega's."

1948/3888, De positie van den accountant en den belastingconsulent ten aanzien van de behandeling van belastingzaken, dr. J.A. Monod de Froideville

"De kleine man staat er in elk opzicht naast. Geen geld, geen goed, is een oude waarheid; geen geld geen recht, is een andere, waartegen de besten onder de juristen –helaas met weinig succes- steeds gestreden hebben. (...) Toch is ook voor den kleinen man het belastingrecht gecompliceerd geworden (...). Het is m.i. noodzakelijk, dat in een komende wettelijke regeling aan deze zijde der rechtsbedeling van contribuabelen de volle aandacht wordt besteedt."

1954/481, Wettelijke regeling belastingconsulentenwezen, mr. J. F. Udo (bestuurslid Bond van Belastingconsulenten)

"Ook de belastingconsulent dient te worden beschermd; beunhazerij schaadt immers het aanzien van zijn beroep."

Het is om deze redenen dat o.a. de Bond van Belastingconsulenten zich in 1946 wendde tot het Ministerie van Financiën met het verzoek een wettelijke regeling van het beroep van belastingconsulent te willen bevorderen.”

1955/480, Ontboezeming van een belastingconsulent als adviseur van belastingplichtigen, A. J. Pol

“Ik weet waar ik terecht kom! Bij de wettelijke regeling van het beroep. Dan moet een pro-deo-regeling mogelijk zijn en dan weet de Staat dat er een objectieve controle is, zowel op de hoogte van de in rekening gebrachte declaraties als op de gemotiveerdheid van de door de belastingconsulenten verrichte arbeid.”

1955/1189, Wettelijke regeling van de positie van belastingadviseurs, dr. W. H. van den Berge (staatssecretaris van Financiën)

“Niet minder groot is het belang, dat voor de Overheid is gelegen in de zekerheid, dat het leggen van contacten tussen de belastingplichtigen en de fiscus in handen is van personen, wier deskundigheid en betrouwbaarheid naar behoren zijn gewaarborgd. In dit verband valt hier mede te wijzen op het vraagstuk van de vertegenwoordiging door een gemachtigde voor de administratieve rechter in belastingzaken en op de groeiende betekenis van dat probleem voor een goede rechtsbedeling.”

1956/325, Bij het 25-jarig bestaan van de bond van belastingconsulenten, J. A. Fray

“Thans is de toestand zo, dat de bond met het Ned. Instituut van belastingconsulenten is verenigd in een federatie, en dat cursussen tot opleiding voor de toelatingsscurus van bond en instituut door deze federatie (in een achttal plaatsen) worden beheerd. De examens staan onder rijkstoezicht. In belastingrecht wordt les gegeven door inspecteurs en accountants van ‘s Rijks belastingen (...). Ook ons Weekblad is sinds een paar jaar gelieerd met de federatie en dus met de bond.”

1956/721, Het rapport van de commissie-Van der Grinten inzake wettelijke regeling van het accountantswezen, mr. drs. I. van Praag

“Doch bovendien valt uit vorenstaande nu reeds af te leiden dat het weinig zin heeft reeds het accountantswezen wettelijk te regelen indien hiermede niet gepaard gaat een afdoende regeling van het belastingconsulentenwezen, aangezien deze twee groepen zo nauw verwant zijn, dat een regeling van de ene groep zonder een gelijktijdige regeling van de andere, automatisch ten gevolge zou hebben dat degenen die buiten de ene regeling zouden worden gehouden, zich in de andere groep zouden begeven, waardoor de chaos nog groter zou worden.”

1958/1019, De positie van adviseurs in belastingzaken, C. van Soest

“Onlangs heeft de commissie van advies inzake wettelijke regeling betreffende de positie van adviseurs in belastingzaken haar rapport aan de Minister van Financiën aangeboden, ongeveer drie jaren nadat de commissie

werd ingesteld. (...). Het antwoord op deze vraag waartoe de Commissie is gekomen, is geheel negatief: Nog geen wettelijke regeling van het belastingconsulentschap. Het positieve resultaat is een advies tot het instellen van een staatsexamen.”

1962/7, Het vraagstuk van de wettelijke regeling betreffende de positie van adviseurs in belastingzaken, mr. B. J. Udink

“Na publicatie van het rapport in 1958 (het rapport Boltjes, red) voelde menigeen zich ontgoocheld. De resultaten van het rapport bleven ver beneden de verwachtingen, zo ver dat men er niet goed raad mee wist. (...) Als nu het meer op de voorgrond getreden criterium voor het al of niet regelen, nl. dat van de organisatorische rijpheid, op het belastingconsulentenwezen wordt toegepast zal men toch bepaald tevreden mogen zijn met hetgeen tot stand is gebracht. Al is nog iets verdergaande ordening op private grondslag denkbaar, men kan toch moeilijk volhouden dat de stand van zaken een wettelijke regeling in de weg zou staan.”

1972/181, De rechtspositie van de belastingconsulent naar Nederlands recht, prof. mr. Ch. P. A. Geppart

“Wanneer men de rechtspositie van de belastingconsulent naar Nederlands recht in kaart wil brengen, schijnt daarbij de belastingwetgeving weinig houvast te bieden. De belastingconsulent wordt in deze wetgeving als zodanig immers niet genoemd. Dit is opmerkelijk omdat ten aanzien van de rechtspositie van anderen die bij de wetstoepassing zijn betrokken, talrijke voorschriften zijn gegeven.”

1972/365, Belastingconsulent Quo Vadis? J. Nauta

“Als we moeten vaststellen, dat het beeld van deze 3000 georganiseerden-vogels van gevarieerde pluimage-al zeer wazig is (Geppart, blz. 183, wijst hier reeds op), dan wekt het geen verbazing meer als opgemerkt wordt, dat het beeld van de overige 17 000 volledig verduisterd is. Het lijkt mij zaak, alvorens wettelijke maatregelen te overwegen, op dit zo belangrijke punt klaarheid te scheppen.”

1980/1017, Fiscale rechtshulp: ook voor minder-draagkrachtigen, mr. R. C. M. Brouwers

“Creatie van een wettelijke regeling voor belastingconsulenten met een breed opgezet tweede niveau en het openstellen van fiscale toevoegingen voor consulenten zijn verdere aanbevelenswaardige zaken. Voor alles is van belang dat de rechtshulp-zoekende belastingplichtige geconfronteerd wordt met een duidelijk en bekend patroon.”

1981/633, Een wettelijke regeling van het beroep van belastingconsulent? Drs. J. A. G. van der Geld

“(…) dan kan men zich afvragen of een wettelijke regeling van het beroep van belastingconsulent wel nodig is. Zoals uit het vervolg van zijn voordracht zou blijken beantwoordt Hofstra deze vraag bevestigend. (...) In 1975 erkende de toenmalige staatssecretaris van Financiën, de

Jan van der Geld in 1991

heer Van Rooijen, het nut van een wettelijke regeling, maar hij vroeg zich daarbij af ‘of wij hier echt van een urgente zaak moeten spreken’. Datzelfde standpunt nam in 1979 staatssecretaris Nooteboom in waar hij van mening bleek dat ‘de ontwikkelingen sinds 1958 van dien aard (zijn) dat aan een dergelijke regeling thans geen prioriteit toekomt’. Bij de behandeling in 1980 in de Tweede Kamer van het rapport-Van Bijsterveld kwam de zaak weer aan de orde en werd met algemene stemmen een motie aangenomen, waarbij de regering werd uitgenodigd ‘in overleg te treden met de betrokken organisaties, teneinde na te gaan of, en zo ja op welke wijze, een dergelijke regeling zal moeten worden voorbereid.’”

1994/259, Onzichtbare belastingadviseurs, J.P.M. Simons

“Leidt een en ander tot een pleidooi voor een wettelijke regeling? Neen, en wel om de reden dat een eenvoudiger oplossing beschikbaar is. Ingevolge de EU-richtlijn van 21 december 1988 betreffende een algemeen stelsel van erkenning van hoger-onderwijsdiploma’s, is namelijk een voldoende kwaliteitswaarde te creëren. De richtlijn kent de mogelijkheid van erkende gereguleerde beroepsgroepen waarbij als voorwaarden worden gesteld: een hoger-onderwijsopleiding, een deugdelijk beroepsreglement en tuchtrechtspraak.”

1994/337, Drempels in de toegang tot de belastingrechter, prof. dr. L.G.M. Stevens

“Een verplichte procesvertegenwoordiging door belastingadviseurs zou - afgezien van het zojuist genoemde principiële bezwaar - niet mogelijk zijn zolang het beroep van belastingadviseur niet wettelijk is geregeld. (...) De vraag kan worden gesteld of niet een belangrijke werksparing mogelijk is doordat de gerechtshoven aan bepaalde groepen van georganiseerde belastingadviseurs vergunning zouden verlenen de belastingplichtige te vertegenwoordigen zonder dat enige volmacht nodig is.”

2001/420, Het wettelijke verschoningsrecht in belastingzaken, mr. P. van der Wal

“Ik kom dan ook tot de conclusie dat de belastingadviseur een wettelijk verschoningsrecht zou moeten toekomen. Naar mijn mening moet het dan gaan om de belastingadviseur die lid is van een wettelijk erkende beroepsorgani-

satie. Dat lijkt het enige goede alternatief voor een wettelijke regeling van het beroep van belastingadviseur.”

2004/975, 50 jaar Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB), dr. N. Nobel

“Er dreigde een wettelijke regeling van het beroep te komen (...). Daar schrokken deze heren van, en na spoed-overleg besloten de grote kantoren, (...) tot oprichting van een aparte vereniging: (...) Nederlandse Orde van Belastingadviseurs. (...) Het voornaamste doel was, mee te doen met het overleg in de Staatscommissie. (...) In feite kwam dit erop neer dat de NOB zand in de overlegmachine gooide. Nuisance value heet dat. Met succes overigens. De wettelijke regeling is er nooit gekomen.”

2006/1036, NFB is de toonaangevende vereniging van fiscaal adviseurs voor het MKB, mr. S. Schenk

“Mocht er een wettelijke regeling komen, waar het op dit moment helemaal niet naar uit ziet, dan zullen daar toch wat positieve elementen voor belastingadviseurs in moeten zitten. Zo denk ik aan een in de wet verankerd verschonings- en geheimhoudingsrecht. Ik denk dat we op dit moment eerder het tegenovergestelde zien.”

2009/1165, Nieuw pleidooi voor een wettelijke regeling voor belastingadviseurs, mr. P.M.C. Dekkers

“Wellicht overbodig merk ik tot slot op dat een wettelijke regeling pas echt cachet zou geven aan het maatschappelijk niet te onderschatten beroep van belastingadviseur. Een beroep dat momenteel meer dan een gemiddeld ander beroep in beweging is. Een wettelijk erkende belastingadviseur zou dan ook exclusieve bevoegdheden in belastingzaken moeten hebben. Deze wettelijk erkende belastingadviseur verdient dat ook!” <<<

Belastingconsulentendag 1981, mede in het teken van de viering van het 50-jarig jubileum van de organisatie. Op het podium zitten v.l.n.r.: dr. W. Dann, president van de Confédération Fiscale Européenne, prof. mr. H.J. Hofstra, prof. mr. Ch.P.A. Geppaart, prof. dr. D. Brüll en mr. G. Karman FB

Op www.rb.nl staan diverse video's, o.a. van staatssecretaris van Financiën Hans Vijlbrief, hoogleraar belastingrecht Peter Essers en bestuursvoorzitter van het Register Belastingadviseurs Fons Overwater.

Reacties uit het (fiscale) veld

Graag wil ik het Register van harte feliciteren met zijn 90-jarig jubileum. Het maatschappelijk belang van kwalitatief goede en bereikbare rechtsbijstand voor particulieren en bedrijven kan niet worden onderschat. Zeker niet op fiscaal terrein, en zeker ook niet in de huidige tijd. Belastingrechters doen hun uiterste best om te voorzien in goede rechtsbescherming voor de belastingbetaler. Maar zij kunnen het niet alleen. Zonder deskundige begeleiding lopen belastingplichtigen - bij wijze van spreken al vanaf het moment dat zij hun eerste handtekening zetten - het risico hopeloos te verdwalen in een fiscaal woud. Het is daarom meer dan 'een goede zaak' dat het Register zich door opleiding, tuchtrecht en belangenbehartiging inzet voor de organisatie van goede rechtsbijstand voor belastingplichtigen. Met die inzet levert het Register een wezenlijke bijdrage aan onze democratische rechtsstaat. Ik hoop daarom van harte dat het Register die belangrijke publieke functie in de kern van onze samenleving ook in de toekomst zal kunnen blijven vervullen.

Robert Jan Koopman, voorzitter belastingkamer Hoge Raad

Peter Sminck
(foto: Raphaël Drent)

De Belastingdienst feliciteert het Register Belastingadviseurs met het 90-jarig jubileum!

We willen het Register Belastingadviseurs en alle leden van harte feliciteren met het 90-jarig jubileum. Het Register Belastingadviseurs is als toonaangevende beroepsorganisatie voor belastingadviseurs al vele jaren een heel belangrijke partner voor de Belastingdienst.

De 6.700 fiscaal dienstverleners, die lid zijn, vertegenwoordigen heel veel mensen en ondernemers voor belastingzaken. Dankzij jullie professionele ondersteuning blijft de kwaliteit en het vakmanschap van de aangesloten leden van een hoog niveau. Daar varen de klanten van jullie leden wel bij. En dat al 90 jaar!

Het Register Belastingadviseurs is voor de Belastingdienst een prettige, deskundige en betrouwbare gesprekspartner. Zo hebben we door de actieve inbreng van het Register onder andere het horizontaal toezicht verder kunnen ontwikkelen en verbeteren.

Ook op praktisch gebied vinden wij elkaar. Deze zomer bijvoorbeeld heeft het Register met een aantal collega-beroepsorganisaties en de Belastingdienst samengewerkt bij de realisatie van de doorlopende machtiging voor onder andere serviceberichten aanslag en de voorgevulde aangifte inkomstenbelasting. Dit betekent een flinke administratieve verlichting voor de leden van Register Belastingadviseurs en hun klanten én scheelt talloze brieven van de Belastingdienst.

Ten eerste feliciteer ik het 90-jarige Register Belastingadviseurs van harte met het bereiken van deze mijlpaal. Het doet mij veel plezier dat het RB ook na al die jaren een vitale, springlevende vereniging is.

Mijn eerste stappen als fiscalist zijn mede vorm gegeven door een van de voorgangers van het RB, de Federatie van Belastingadviseurs (FB). In de tijd dat ik als adviseur bij accountantskantoren werkzaam was, heb ik de zeer gedegen opleiding tot FB gevolgd. Heel leerzaam en ik heb daar tot op de dag van nu nog profijt van. Mijn vervolgstudie Fiscaal Recht aan de universiteit was hierna een eitje. Zelf ben ik geen lid meer maar nog zeker betrokken bij het RB, onder meer als docent van het vak Inleiding Belastingrecht.

Ik kijk heel erg positief aan tegen het RB. Het is een volwassen club geworden die een positieve invloed heeft op het vak van belastingadviseur. En daarnaast komen ze op voor het MKB en dat is een goede zaak. En ik kan niet anders zeggen dan dat de samenwerking met de Belastingdienst goed verloopt. Op naar de 100 jaar zou ik zeggen.

Pieter Seegers, Inspecteur Belastingdienst, gespecialiseerd in mkb en agrarische sector

En we kijken ook samen verder. Niet voor niets vindt u in uw blad Het Register publicaties die in nauwe samenwerking met de Belastingdienst tot stand zijn gekomen. Zelf had ik [Peter Smink - redactie] het genoegen samen met uw voorzitter, Fons Overwater, in april van dit jaar een interview te hebben over de wenselijke ruimte voor fiscaal vakmanschap. Ik zie uit naar een nieuwe gelegenheid.

We werken zeer graag samen met u aan het uitbreiden van de jarenlange, vruchtbare samenwerking om samen met het Register de mensen en ondernemers van Nederland, om wie het uiteindelijk draait, goed te kunnen ondersteunen.

Op naar het eeuwfeest!

Peter Smink, directeur-generaal Belastingdienst
Berry Roks, algemeen directeur Belastingdienst MKB

Als voorzitter van de Vereniging van Hogere ambtenaren bij het Ministerie van Financiën, feliciteer ik het Register Belastingadviseurs van harte met het 90-jarig bestaan! De VHMf bestaat bijna 150 jaar en je zou dus kunnen zeggen dat de VHMf en haar rechtsvoorgangers het RB hebben zien groeien en bloeien.

Mocht u verwachten dat de VHMf en het RB tegengestelde belangen hebben, dan moet ik u teleurstellen. De bijdragen die de VHMf levert aan het maatschappelijk debat, bijvoorbeeld over beter uitvoerbare wetgeving zoals Voldoening op aangifte, worden veelal herkend door de Register Belastingadviseurs. Wij delen de zorg over de staat van onze belastingwetgeving en ons heffingssysteem. Het RB beaamt dat een goed functionerende Belastingdienst de kurk is waarop onze publieke voorzieningen drijven en de VHMf is van mening dat zonder tegenspraak van goede belastingadviseurs een goede uitvoering van de wet niet mogelijk is. Het RB en de VHMf vinden elkaar in professionaliteit en vakmanschap. Dit blijkt onder andere uit de bijdragen aan elkaars symposia en zelfs een gezamenlijke brief aan de Informatiecommissie. Het bestuur van de VHMf kijkt uit naar de volgende 90 jaar samenwerking met het RB. Gefeliciteerd!

Jurjen Glzenburg, voorzitter VHMf
(Vereniging Hogere ambtenaren bij het Ministerie van Financiën)

Namens ruim 22500 geregistreerde accountants feliciteer ik het RB met zijn 90-jarig bestaan. Een deel van onze leden is ook RB, dat zijn met name accountants in de mkb-praktijk.

Maar we delen meer met elkaar. Zowel NBA als RB hebben de afgelopen jaren te maken gekregen met een verandering van de maatschappelijke verwachtingen van ons beroep. Fraude, witwassen en belastingontduiking en -ontwijking hebben het vertrouwen in ons beroep onder druk gezet. Hoewel de verantwoordelijkheid voor transparantie en ethisch gedrag begint bij de onderneming en haar toezichhoudend orgaan is hier uiteraard ook een rol weggelegd voor de externe professional die de onderneming een spiegel moet voorhouden.

Zeker in het belastingrecht spelen ethische vraagstukken waarbij het rechtvaardigheidsgevoel van onze maatschappij op lijkt te schuiven. Wat betalen ondernemingen aan belasting, en wat zouden ze volgens de publieke opinie moeten betalen? En in welk land moet belasting worden betaald en vinden we dit moreel juist? Dat levert immers soms een kloof op tussen rechtmatigheid en rechtvaardigheid. De maatschappij vraagt van ons om nóg transparanter te zijn over wat we doen en waarom we doen wat we doen. Dat is een opdracht die ik voor zowel NBA als RB zie; wij werken immers in dezelfde maatschappelijke context.

Marco van der Vegte, voorzitter NBA
(Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants)

Beste RB-leden, bestuur en bureau!

Van harte gefeliciteerd met jullie 90ste verjaardag. Een prachtige mijlpaal waar jullie allemaal trots op mogen zijn. En die gevierd moet worden. Bij de SRA-kantoren vieren we dat graag een beetje mee. Want een fiks aantal RB'ers werkt ook als fiscale professional binnen onze vereniging samen in de mkb-accountantspraktijken.

Bij een verjaardag horen ook wensen. Ik spreek er graag één uit. Wanneer je elkaar als professionals uit verschillende domeinen vaak tegenkomt in het veld of binnen een kantoor, dan kan er uit die verbinding iets moois bloeien. Mijn wens is daarom om die verbinding samen te versterken.

Wat we in onze SRA-praktijken ervaren is dat de samenwerking en samsmelting van de disciplines accountancy en fiscaliteit nog veel beter kan. Uit onderzoek blijkt dat de fiscale collega's vaak ervaren dat zij letterlijk en figuurlijk op een andere verdieping of kamer werken dan hun accountancy-collega's. Dat moet natuurlijk anders, en dat kan met hele eenvoudige ingrepen. Breng collega's van beide disciplines op één verdieping onder, en zit bij klanten gezamenlijk aan tafel.

Naast dat we vele kansen binnen de SRA zien om samen meer en proactiever op te trekken, ziet het bestuur het als een speerpunt om de fiscale collega's mee te nemen en te verbinden in de SRA-praktijken. Het is binnen elke organisatie van belang om te kijken wat je als professional, als collega en als mens bindt. En daarmee aan de slag te gaan. Zo versterk je elkaar binnen de eigen discipline, je versterkt de betrokkenheid bij elkaar en daarmee wordt tevens de toegevoegde waarde aan de klant versterkt.

En dat geldt ook voor het RB. Met 90 jaar jong wacht er een mooie toekomst, die we zeker in gezamenlijke verbinding meer inhoud kunnen geven. Ik wens u namens de SRA-kantoren, bureau en bestuur nog vele jaren toe.

Diana Clement, voorzitter SRA

Wij feliciteren het RB met het 90-jarig jubileum!

Het RB wordt door NOAB gezien als een koepelorganisatie die op een goede wijze de belangen van haar leden behartigt, op de juiste plaats is vertegenwoordigd en daarnaast openstaat voor het samen optrekken met zusterorganisaties. NOAB heeft grote waardering voor de wijze waarop RB dit invult.

Op diverse plaatsen, in diverse gremia, weten het RB en NOAB elkaar te vinden en zich te verenigen. Ervaring leert dat deze samenwerking op een plezierige wijze geschiedt.

In de doelstellingen van RB en NOAB is er zeker een overlap. De ontwikkelingen die de kantoren van onze leden ondergaan, de transitie naar een toekomstbestendig kantoor, een toekomstbestendig beroep, ervaren wij als organisaties hetzelfde. Derhalve is het goed ervaringen met elkaar te delen en aanwezig te zijn, mee te denken en te praten over de ontwikkelingen bij o.a. het ministerie van Financiën hierover.

Dirk-Jan van Blijderveen, voorzitter NOAB
(Nederlandse Orde van Administratie- en Belastingdeskundigen)

Het RB is oprecht een mooie beroepsvereniging. Ik vind dat de vereniging zich de afgelopen jaren goed heeft ontwikkeld. Je voelt ook bij bijeenkomsten dat leden trots zijn dat zij zijn aangesloten bij het RB. Ook het RB laat prima van zich horen richting de politiek. Of het nu gaat om Prinsjesdag of actuele ontwikkelingen. Het RB heeft een duidelijke mening,

waarbij het RB ook regelmatig in de pers opduikt als dé fiscale beroepsvereniging voor het mkb.

De samenwerking loopt redelijk goed. Natuurlijk zie je elkaar soms fysiek te weinig, maar dat is ook inherent aan het drukke vakgebied wat accountants en fiscalisten gemeen hebben. Gelukkig kunnen we samen goed optrekken richting politiek en bij belangrijke onderwerpen die beide beroepsgroepen aangaan. Het ontwikkelen van gezamenlijke cursussen is nog een attentiepunt die mede door corona nog verder moet worden opgepakt.

Belangrijkste doel is belangenbehartiging voor je leden. Zowel voor het RB als voor Novaa. Wij zijn actief op de beleidsterreinen regelgeving, onderwijs, ondernemerschap en imago en positionering. Binnen deze terreinen zijn er talloze onderwerpen die aandacht behoeven. Ik constateer dat het RB op deze terreinen ook actief is. Natuurlijk is regelgeving altijd een aandachtspunt, maar ook onderwijs is altijd een sterk merk geweest bij het RB. Wellicht zou op het gebied van ondernemerschap en imago een krachtigere beleidsstrategie kunnen worden ontwikkeld.

Marco Moling, voorzitter Novaa (Nederlandse Organisatie van Accountant Adviseurs)

Het RB is een zeer gewaardeerde zusterorganisatie, met een eigen positionering in de markt, die de belangen behartigt van haar leden. Het RB is, net als de NOB, gebaat bij een kwalitatief hoogstaande en integere beroepsuitoefening door haar leden.

Wij ervaren de samenwerking met het RB als zeer goed. We voeren regelmatig overleg en trekken bijvoorbeeld samen op binnen CFE Tax Advisers Europe. Daarnaast betrekken we elkaar in een aantal activiteiten en projecten zoals recent het initiatief voor fiscale rechtshulp aan kwetsbare burgers in Nederland.

Een samenwerking gestoeld op de gemeenschappelijke doelstelling tot het creëren van een beter ondernemersklimaat; zo omschrijf ik de relatie tussen het RB en ONL voor Ondernemers. Als ONL vertolken wij de stem van het Nederlandse MKB in politiek Den Haag. De jarenlange ervaring, aanwezige expertise en kennis van de praktijk van het RB en haar leden helpen mij en mijn team in contacten met politici en ondernemers.

Net als de NOB, geeft het RB commentaar op wetgeving en dat is een heel belangrijke taak als onderdeel van het maatschappelijke debat en als hoogwaardige informatie ten behoeve van het parlementaire wetgevingsproces. We houden ons beide bezig met de ontwikkelingen rondom het beroep. Er zijn ook verschillen. We hebben niet altijd dezelfde kijk op bepaalde thema's, maar dat is vanuit deels verschillende achterbannen en segmenten, waarin de leden opereren, goed te verklaren. Toch is het goed dat ieders geluid goed gehoord wordt.

Niels Boef, voorzitter NOB (Nederlandse Orde van Belastingadviseurs)

Beste RB-leden, bestuur en bureau,

Van harte gefeliciteerd met de lustrumverjaardag. Het RB heeft een eerbiedwaardige leeftijd, maar is jong van geest, handelt toekomstgericht en bereidt zijn leden belastingadviseurs voor op wat komen gaat. Onze vereniging, de Vereniging van Accountants- en Belastingadviesbureaus (VLB) is verbonden met het RB en dit reikt verder dan dat we 'generatiegenoten' zijn.

Het RB becommentarieert wetsvoorstellen en conceptbesluiten. De VLB doet dit evenzo maar richt zich daarbij op het agro-fiscale domein. Bij het RB staat vakinhoud centraal en dat geldt evenzo voor de werkzaamheden die binnen de Vaksectie Recht van de VLB worden verricht. De roots van Fons en Sylvester liggen bij de VLB-leden.

Educatie verbindt ons in sterke mate. Veel belastingadviseurs werkzaam bij de VLB-kantoren zijn lid van het RB, volgen cursussen bij het RB en nemen deel aan de permanente educatie. En op hun beurt verzorgen onze belastingadviseurs cursussen op het agro-fiscale domein bij het RB en schrijven artikelen en blogs voor Het Register.

De VLB brengt een toast uit op het RB. Op naar het koninklijke RB!

Fou-Khan Tsang, voorzitter VLB

Een onderwerp waar wij elkaar hebben gevonden is MKB-first. Het MKB als uitgangspunt bij wet- en regelgeving. Banen, innovaties en oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen worden tenslotte in het MKB gecreëerd. De administratieve lasten voor het MKB zijn de afgelopen jaren significant toegenomen. Het Nederlandse fiscale stelsel is voor vrijwel alle MKB-ondernemers te ingewikkeld en onoverzichtelijk geworden.

Onze gemeenschappelijke strijd richt zich op een vereenvoudiging van het Nederlandse fiscale stelsel en een vermindering van de regeldruk. Op de cultuuromslag om bij nieuwe wet- en regelgeving het MKB altijd als uitgangspunt te nemen. Mocht het MKB bijvoorbeeld te veel problematische gevolgen ervaren van een nieuwe wet, dient deze niet doorgezet te worden. Het RB voedt ons met voorbeelden van de mogelijke uitwerking in de praktijk en signaleert en identificeert de knelpunten. Het versterkt de stem van Ondernemend Nederland richting politici en beleidsmakers.

De kennisuitwisseling tussen ondernemerschap (ONL) en de uitvoering in de praktijk (RB) is zeer belangrijk. We proberen beide het Nederlandse ondernemersklimaat voor het MKB aantrekkelijker te maken. De samenwerking vormt daarmee een cruciaal verbindingsstuk in het bereiken van dit doel. Daarvoor wil ik het RB en zijn leden dan ook hartelijk danken. Ik zie uit naar onze toekomstige samenwerking en op naar de 100 jaar!

Hans Biesheuvel, voorzitter ONL (Ondernemend Nederland)

Vrouwen in de fiscaliteit

Chantal Moelands is vicevoorzitter van het Register Belastingadviseurs (RB) en één van de drijvende krachten achter de initiatieven van de vereniging waarmee meer aandacht voor vrouwen in de fiscaliteit wordt gerealiseerd. Daarbij gaat het concreet om een leerlijn en een community. In dit artikel vertelt ze waarom het - ook nu nog - belangrijk is bewust bezig te zijn met de manier waarop vrouwen op een goede manier hun plek in de fiscale sector kunnen innemen.

Als ik deze tekst lees ben ik verbaasd over hoe kort geleden de opvatting die hier omschreven is nog gemeengoed was. We zijn nu ruim dertig jaar verder. Je zou denken dat dit heel ouderwets is. Maar als ik kijk naar sommige reacties op de aankondiging in de ALV van januari van dit jaar dat we een (in eerste instantie digitaal) netwerk voor vrouwen in het leven gaan roepen, moet je constateren dat we er nog niet zijn. Geluiden van heren die zich gediscrimineerd voelen, opmerkingen over zielige vrouwen en genderdiscriminatie, commentaar op een foto van enthousiaste vrouwen die we plaatsten op de website. Voor de duidelijkheid: een dergelijke foto stond paginagroot een paar weken later in De Volkskrant afgebeeld; daar hoor je niemand over.

Feminisering

Ik ga ervan uit dat het hierbij om uitzonderingen gaat. Iedereen weet dat onze beroepsgroep en dus ook onze achterban feminiseert. Dat gebeurt elders ook, bijvoorbeeld in de gezondheidszorg en bij de rechterlijke macht. De meerderheid van artsen en rechters is op dit moment vrouw. Het percentage vrouwen in ons ledenbestand groeit ook snel. Begin dit jaar was dat nog 25%, nu is het 28%.

Van oudsher is het belastingvak een vrijwel exclusieve mannenwereld. Het aandeel vrouwelijke Federatie-belastingadviseurs was 25 jaar geleden (in 1965) amper 2% van het totale ledenbestand. Maar de emancipatie van de vrouw heeft ook het belastingwereldje niet onberoerd gelaten. Inmiddels (1990) is zo'n 6% van de FB's vrouw; van de aspirant-leden zelfs 20%. De fiscus beschouwt groei van het aantal vrouwelijke personeelsleden als beleidsdoel. In een column in *Tribuut* (90/nr. 5) beweerde de auteur-FB dat de toename van het aantal vrouwelijke inspecteurs hem 'moedeloos' maakte. Hij bepleitte dat de Federatie er bij het ministerie op aan zou dringen dat inspectrices alleen met adviseuses zaken mogen doen en inspecteurs met adviseurs. 'Anders zie ik het echt niet meer zitten'.

Column uit: *Extern Jaaroverzicht NFB 1990*.

Niet meer of minder maar anders

Vrouwen vinden dus hun weg naar de fiscale wereld, die van oorsprong een mannenwereld is. Begrijpelijk, want we hebben een prachtig vak waar kennis en kunde voor nodig is. Iedereen die zich bij onze vereniging aansluit heeft die. Maar toch gaan vrouwen daar vaak anders mee om dan mannen. Het voorbeeld is bekend: als een mannelijke medewerker voor een nieuwe functie wordt gevraagd zal hij op het aanbod ingaan, ook als er nog 'een vinkje' op het CV ontbreekt. Vrouwen zullen eerder geneigd zijn voor zichzelf de garantie te krijgen dat ze in die nieuwe functie ook daadwerkelijk kunnen floreren. En dat hoeft niet. We mogen *the step up* gewoon doen. En om dat beter te gaan doen is het handig wat inzichten, tools en ervaringen van anderen aangereikt te krijgen. Zo simpel is het.'

De vicevoorzitter legt uit dat er in de leerlijn vrouwen in de fiscaliteit aandacht is voor onder meer netwerken, versterking van je eigen positie binnen kantoor, een MT of bestuur en (vrouwelijk) leiderschap. Uit een recent rapport van McKinsey - maar ook uit andere studies - blijkt dat vrouwen beter scoren op leiderschapskwaliteiten dan mannen. Ze stappen alleen nog onvoldoende naar voren. Daarin wil het RB de (vrouwelijke) leden iets bieden. 'En het blijkt dat er belangstelling voor is. Voor de community vrouwen in de fiscaliteit kregen we 18 aanmeldingen. Waar het uiteindelijk natuurlijk om gaat is dat we de samenwerking tussen mannen en vrouwen versterken vanuit de wens tot inclusie. Daarmee zijn we klaar voor de toekomst', aldus Chantal Moelands. <<<

Founding Father van de CFE

Het Register Belastingadviseurs is als één van de oprichters van de Confédération Fiscale Européenne (CFE) van het begin af aan actief en betrokken bij deze Europese koepelorganisatie van verenigingen van belastingadviseurs. In dit jubileumnummer mogen enkele ontwikkelingen van de CFE en onze rol hierin dan ook niet ontbreken.

Natuurlijk, in de afgelopen negentig jaren hebben we veel bereikt. Het meeste in nationaal verband. Dat is ook volstrekt logisch nu belastingheffing - ondanks steeds meer (fiscale) invloed uit Brussel - primair nog steeds een nationale bevoegdheid is. Daar komt bij dat onze natuurlijke habitat (het midden- en kleinbedrijf) in de eerste plaats nationaal opereert. Weliswaar komt daar steeds meer verandering in, nu ook het mkb steeds vaker de grens overgaat (letterlijk, niet figuurlijk). Maar

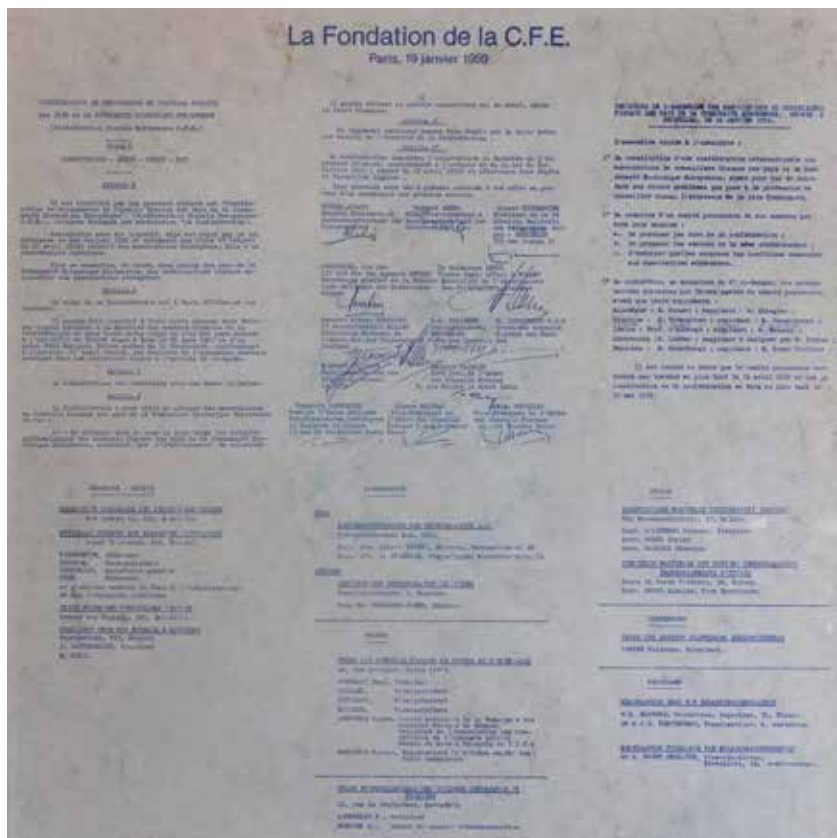
de nationale praktijk staat nog steeds bij de meesten van ons stevig op één.

Toch voorzag het toenmalig bestuur van onze vereniging blijkbaar heel duidelijk het belang van Europese samenwerking tussen de diverse nationale verenigingen van belastingadviseurs. Het Register Belastingadviseurs (in de persoon van zijn rechtsvoorganger, de Nederlandse Federatie van Belastingconsulenten) stond dan ook in 1959 - samen met de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs - als trotse *founding father* aan de wieg van de Confédération Fiscale Européenne (CFE), een naar Frans recht opgerichte overkoepelende Europese organisatie van verenigingen van belastingadviseurs. De handtekeningen prijken nog altijd trots onder de oorspronkelijke oprichtingsakte. Samen met medeoprichter NOB zijn we er (zoals op het onvolprezen Wikipedia te leven valt) 'heden ten dage nog steeds actief lid van'.

Uiteraard kon 62 jaar geleden nog niet bevroed worden welke vlucht Europa zou gaan nemen. Van een EU was nog geen sprake, er werd samengewerkt in de EEG (Europese Economische Gemeenschap). Maar dat Europa ook in fiscaal opzicht van groot belang zou gaan worden werd dus al in 1959 voorzien. Europa is ondertussen niet meer uit de fiscale praktijk weg te denken.

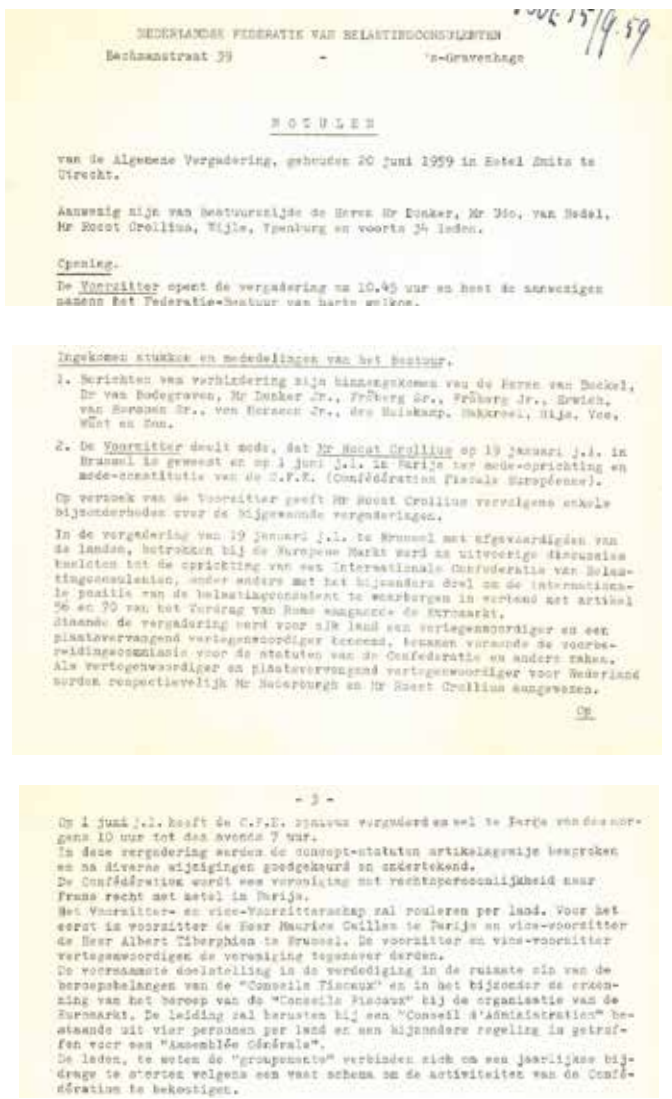
De CFE is enkele jaren geleden onder de naam CFE Tax Advisers Europe omgevormd tot een in Brussel gevestigde vereniging naar Belgisch recht. Ook onder die oprichtingsakte prijkt de naam van onze vereniging (en de mijne). Deze organisatie is inmiddels uitgegroeid tot een vereniging van 33 nationale organisaties, afkomstig uit 26 Europese landen die samen meer dan 200.000 belastingadviseurs vertegenwoordigen. Voorwaar geen kattenpisp!

Bijzondere belangstelling bestaat er bij de vertegenwoordigingen van het RB in de diverse overlegcommissies voor de invloed van Europese wet- en regelgeving op het midden- en kleinbedrijf, of zoals we dat door zo mooi noemen 'small and medium-sized enterprises' (SME's). Een

Oprichtingsakte CFE, foto: Raphaël Drent

Mr. Heest Crullius wijst er vervolgens op, dat het niet eenvoudig was om dit internationaal gezelschap samen te vestigen, dat de Federatie van voldoende niveau en prestige is om als "groupement" lid te zijn van de Confédération. Uiteindelijk is dit echter gelukt.

De vier Nederlandse leden in de "Conseil d'Administration" zijn thans Mr. N. Nederburgh, de heer J.B. Hegerburg (Nederlandsche Orde van Belastingconsulenten), Mr. S. Soest Crullius en Mr. J.P. Ede (Nederlandsche Federatie van Belastingconsulenten).

Mr. Heest Crullius tenaamde de statuten voor de Federatie, uitvaardigd onder voorbedaad van goedkeuring van de leden.

Men verzoekt thans insaeeding van statuten, ledenlijst en balansonttrekkingen. Gesprekken wordt vervolgens over de financiële consequenties.

Mr. Heest Crullius deelt mede, dat aanvankelijk aan een budget van f.750.000,- gedacht was. Hiertergen kwam echter veel bezwaar. Men heeft toen voorgesteld per lid bij te dragen met een maximum van a f.750,-; dit was voor de Federatie a f.1,- per lid betekenen.

De heer Bierman vraagt naar het aantal partners dat deelneemt. Mr. Heest Crullius antwoordt dat dit de van landen van de Euromarkt zijn. De heer Bierman vraagt zich vervolgens af hoe het restant aan gelden dan moet worden verdeeld. Men begint met f.30.000,- en daalt tot ongeveer een tiende. Met dit bedrag kan niet veel worden begrepen.

Mr. Heest Crullius wijst erop dat de verenigingen die deelnemers zijn en niet de landen, Orde en Federatie betalen dan elk naar het aantal leden, maximaal f.750,-.

De heer Schipperse zou willen weten wie nog lid kunnen worden.

De zaak in de heer Deel nog niet geheel duidelijk. Het is hem echter wel duidelijk, dat hier grote belangen op het spel staan.

Het financiële moet geen bezwaar zijn. Hij vraagt zich echter af hoe het moet als we in het najaar zonder besluiten niet te functioneren.

De heer Hink is eveneens van mening dat het financiële geen bezwaar mag zijn, hij wilde echter graag weten - evenals de heer Schipperse - hoe nieuwe leden kunnen treden. Hoe wordt dit beoordeeld? Is er een veto-recht?

Mr. Heest Crullius deelt mede, dat daarvoor gestemd wordt door de leden die al zitting hebben. Per land wordt er gestemd, elk land heeft vier afvaardigingen; een moet het dus overtuigen moet worden.

Hoeveel de Afdeling Rotterdam zich met het plan wilmaken kan overzigen, vraagt de heer Vellekoop zich af, of de vergadering wel bezocht in thans een besluit te nemen. Volgens artikel 23 sub 3 van de statuten moet meer dan 1/4 der leden hiervoor aanwezig zijn.

De heer van Frank wijst erop, dat deze zaak buitengewoon belangrijk is en daarom buiten de wet moet staan; hier moet thans een beslissing genomen worden. Gezien de bekende tegenstellingen in het wel een heel bijzondere presentie van Mr. Heest Crullius, dat de Federatie op internationaal niveau is geaccepteerd.

Men spreekt applaus voor Mr. Heest Crullius volgt op deze woorden.

De heer Bierman zou willen voorstellen de zaak verder aan het bestuur te delegeren. De heer Deel er toch meer eens, dat er in ieder geval een besluit moet worden.

De heer de Heer zou nog willen weten, wie de stiel heeft hadt als de fusie niet zougaan.

De heer Ipenburg deelt mede, dat dit de Federatie zou zijn als overkoepelend orgaan.

Na kennis genomen te hebben van de voornaamste punten van de statuten gaat de vergadering akkoord met de handtekening, die Mr. Heest Crullius plaatste.

Het voorstel van de heer Bierman om de zaak verder aan het bestuur te delegeren wordt aangenomen.

Notulen Nederlandse Federatie van Belastingconsulenten van oprichting CFE in 1959

groep ondernemingen die samen goed is voor 99% van alle ondernemingen in Europa. Als we niet goed oppassen dreigt deze groep regelmatig in de knel te komen tussen alle BEPS (Base Erosion and Profit Shifting), CCCTB (Common Consolidated Corporate Tax Base) en ander bestrijdingsgeweld.

Behalve door de gebruikelijke inbreng door middel van deelname aan congressen en symposia van de CFE (ook hier is vertegenwoordiging in een hoog tempo opgevoerd, en dat kon wel eens een blijvertje gaan worden) en het meewerken aan de talrijke questionnaires rondom fiscaliteit en beroepsuitoefening heeft het RB altijd *'above and beyond the call of duty'* zijn bijdrage aan de CFE geleverd. Als wat meer kapitaalcrachtige vereniging werden - in eendrachtige samenwerking met de NOB - de kleinere en minder draagkrachtige verenigingen vaak op sleeptouw genomen. Griekenland bleek echter een vrij hopeloos geval; de parallel met het echte Europa dringt zich op. Oud NFB-voorzitter Cor Visser (zie het rondetafelgesprek elders in dit blad) is in zijn tijd als voorzitter ook nog CFE-voorzitter geweest, in het toenmalige

driepresidentensysteem, waarbij het presidium werd gevormd door de inkomend voorzitter, de voorzitter en diens voorganger. Weliswaar was men in dit systeem slechts één jaar voorzitter maar wel drie jaar druk! En natuurlijk zijn we verschillende malen - opnieuw samen met de NOB - gastheer geweest bij het jaarlijkse congres. De voorjaarsvergadering vindt namelijk in de regel plaats in Brussel, maar de grote najaarsvergadering (waar bijvoorbeeld wordt beslist over de aanname van nieuwe leden) is ieder jaar bij één van de leden 'thuis'. Het was voor het laatst in 2014 dat toenmalig voorzitter Vennix de CFE-leden mocht ontvangen en toespreken. Heldhaftige pogingen de CFE naar Culemborg te halen maakten destijds helaas weinig kans. Voor veel buitenlanders heeft Amsterdam nu eenmaal toch een haast magische uitstraling.

Ach, je kunt niet alles hebben. En misschien maken we in onze huidige vestigingsplaats 's-Gravenhage - een stad die zich graag positioneert als de hoofdstad van het recht - de volgende keer meer kans. Je weet maar nooit. <<<

Mr. Sylvester Schenk RB
Sylvester Schenk is directeur fiscale zaken van het Register Belastingadviseurs en hoofdredacteur van Het Register

Jubileum gevierd!

Op 12 maart 2021 bestond het Register Belastingadviseurs 90 jaar. Een jubileum dus, dat vraagt om een feestje. Door middel van verschillende evenementen - rond voor de vereniging belangrijke thema's - is daar vorm aan gegeven. Zo organiseerden we een digitale bijeenkomst rond de verkiezingen en één rond Prinsjesdag. Maar ook de RB van 2030 kwam in beeld via een webinar over tax technology. Eind november stond Jong RB centraal en werd er gesproken over de woningmarkt én de balans tussen werk en privé. Op vrijdag 17 december sluiten we het jubileumjaar af. Bij deze evenementen schoven onze eigen

specialisten - onder wie voorzitter Fons Overwater, directeur fiscale zaken Sylvester Schenk, bestuurslid Martin Hommersom en voorzitter RB Jongerencommissie Daniël van Meijgaarden - regelmatig aan. Maar daarnaast leverden ook een aantal bijzondere gasten een bijdrage, onder andere: RB-leden en kandidaat-Kamerleden Marco Vermin (ChristenUnie) en Frank Meerkerk (CDA), Tweede Kamerlid voor de VVD Helma Lodders, oud-voorzitter Wil Vennix, hoogleraar en specialist tax & technology Albert Bomer, econoom en journalist Mathijs Bouman, Europarlementariër Paul Tang, co-hoofdredacteur Follow the Mo-

ney Eric Smit, voormalig staatssecretaris van Financiën Steven van Eijck, bijzonder hoogleraar formeel belastingrecht Diana van Hout en emeritus hoogleraar en cultuurhistoricus Herman Pleij. <<<

- 16 maart: Fiscale stemmen. 1129 deelnemers, waarvan 980 live
- 18 juni: RB 2030. 1506 deelnemers, waarvan 976 live
- 21 september: RB Prinsjesdag. 2166 deelnemers, waarvan 1200 live
- 25 november: De nieuwe balans. 1417 deelnemers, waarvan 900 live

Albert Bomer, Fieke van der Vlist, Martin Hommersom en Hans van Bunnik bij 'RB 2030'

RB-leden Marco Vermin en Frank Meerkerk bij 'Fiscale Stemmen'

Steven van Eijck, Diana van Hout, Fons Overwater en Daniël van Meijgaarden bij 'RB Prinsjesdag'

Daniël van Meijgaarden tijdens 'Een nieuwe Balans'

Kim Spinder tijdens 'Een nieuwe balans'

Mathijs Bouman tijdens 'RB 2030'

Paul Tang bij 'RB 2030'

Fons Overwater en Helma Lodders tijdens 'Fiscale Stemmen'

Financiële Planning? Ja, Financiële Planning!

Financiële planning is een mooie aanvullende dienst op uw al bestaande dienstverlening. Het versterkt de band met uw klant, juist omdat het ook gaat om de invulling van toekomstdromen. U kunt uw kennis maar ook uw vertrouwensrol hierbij uitstekend inzetten.

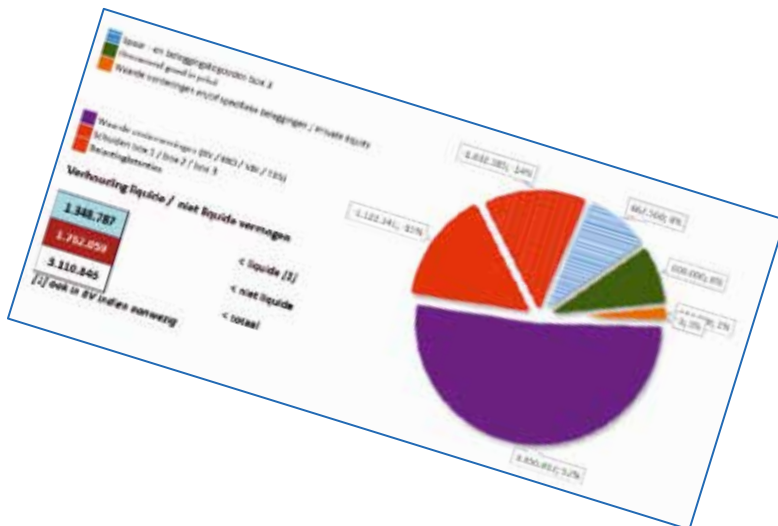
Steeds meer belastingadviseurs helpen hun klanten dan ook met het geven van integraal financieel inzicht in de toekomst. Bijvoorbeeld bij het staken of overdragen van de onderneming. Kan de gewenste levensstijl na verkoop worden voortgezet? Kunnen we de kinderen nog schenkingen doen? Zomaar wat vragen waar klanten graag antwoord op willen.

Aanbieding 2022!

Inclusief 1-daagse opleiding,
Helpdesk, Rapportjablonen en de
Private Wealth Navigator voor
slechts EUR 895 ex btw

Kijk voor meer info op
www.privatewealthsupport.nl/rb

Met de Private Wealth Navigator creëert u snel een integraal overzicht van de huidige en toekomstige inkomens- en vermogenspositie van uw klant. Of dit nu een DGA / IB ondernemer of particulier is. De applicaties van PrivateWealthSupport doen het! Met slimme importfuncties maar ook door het uiterst efficiënte ontwerp, de transparantie en de diepgang! Invoeren en verwerken van mutaties en scenario's met één muisklik en altijd direct zicht op de wijzigingen!

www.privatewealthsupport.nl

Onder andere de onderstaande organisaties maken al gebruik van de Private Wealth Navigator:

Laat je verrassen!